

"My name is Harvey Milk and I'm here to recruit you"

Harvey Milkin henkilöahmo ja retoriikkaa 1970-luvun yhdysvaltalaisessa
seksuaalivähemmistökeskustelussa

Tiia Leikas

Pro-Gradu tutkielma

Valtio-oppi

Kevät 2015

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Itsenäisyysjulistuksesta Harvey Milkiin	6
2.1 Yhdysvaltojen itsenäisyysjulistus, perustuslaki	6
2.2 Yhdysvaltojen homokulttuurin synty	10
2.3 San Francisco ja Castron kehitys	13
2.4 Harvey Milkin biografia	16
2.5 Milkin politiikan virstanpylväät	19
3. Identifikaatio, seksuaalisuusretoriikka ja jeffersonismi	22
3.1 Kenneth Burke ja identifikaatioteoria	22
3.2 Homoseksuaalisuus poliitikon piirteenä ja sitä tutkiva queertutkimus	24
3.2.1 Foucault'n perintö	27
3.2.2 Soveltavat Butler ja Wilchins	35
3.3 Jeffersonismi retoriikan keinona	38
4. Puheiden analyysit	41
4.1 San Franciscon paikallispolitiikalla laajan yleisön tietoisuuteen	41
4.2 Seksuaalivähemmistöjen puolesta valtuustossa	52
4.3 Vaalikampanjamateriaalin analyysi	62
5. Johtopäätökset	65
6. Testamentti ja perintö	69
7. Lähteet	75

1. JOHDANTO

Pro-gradu tutkimuksessani tutkin yhdysvaltalaisen poliitikon Harvey Milkin retoriikkaa 1970-luvun yhdysvaltalaisessa seksuaalivähemmistökontekstissa. Queer-retoriikka valtio-opillisesta näkökulmasta on varsin uusi tutkimuskohde, ja avukseni löysin vain vähän materiaalia. Siksi kuitenkin koin tarpeelliseksi tehdä tutkimuksen, jossa murrettaisiin käsitystä queer-tutkimuksen ja valtio-opin välisestä kuilusta. Nykypäivän politiikkaan heijastuva 1970-luvun seksuaalivähemmistöihin kohdistuva debatti johtaa tulkintaan seksuaalivähemmistön edustajasta poliittikkona, sekä niihin retorisiin keinoihin, joiden avulla homon poliitikon oli mahdollista nousta kansan suosikiksi. Tutkimuksen perimmäisenä tarkoituksena on tutkia retorisia keinoja, joilla Harvey Milk mahdollisti lopulta vuonna 1977 vaalivoittonsa.

Juuri parahiksi ennen oman graduni päättämistä julkaistiin keväällä 2015 Tuula Juvosen teos *Kaapista kaapin päälle*. Suurimman ajan tutkimusta tehdessäni elin ilman kollegatiivista suomalaista tutkimusta seksuaalivähemmistöjen edustajista poliitikon roolissa. Juvonen korostaa teoksessaan, kuinka maailmanlaajuisesti vähälle huomiolle queer-poliitikot ovat jääneet. Juvosen mukaan syynä ovat aiheen herättämät vahvat tunteet, sekä puolesta että vastaan.

Tutkimukseni koostuu taustoista, analyysistä sekä johtopäätöksistä. Milkin tapauksessa poliittiset kontekstit on avattava jo Yhdysvaltojen perustusdokumenteista asti. Niinpä tutkimukseni alkaa perehtymisellä Yhdysvaltojen itsenäistymisen, ja varsinkin siihen liittyvien dokumenttien lähimmällä tarkastelulla. Itsenäisyysjulistus ja peustuslaki ovat nousseet yhdysvaltalaisiksi vapaussymboleiksi, jotka kuvastavat kansalla yksilöiden ihmisoikeuksia. Pyhät dokumentit korostavat nationalismia, yhteenkuuluvuutta ja Yhdysvaltojen korostamaa vapautta. Myös Milk turvautuu retoriikassaan näihin Thomas Jeffersonin politiikan kannattaviin voimiin perustellessaan yksilöiden oikeuksia, paikallispolitiikan tärkeyttä sekä perustuslain asemaa.

Yhdysvaltojen seksuaalivähemmistöjen aseman historia on värikäs ja tärkeä Milkin politiikan kannalta. Kehityskaari sairauden, hulluuden ja rikollisuuden kautta hyväksyttäväksi normiksi ei vielä Milkin 1970-luvun yhteiskunnassa ollut saavuttanut lakipistettään. Poliittiseksi debatiksi seksuaalivähemmistöjen asema nousi Milkin politiikan kliimaksihetkellä. Toisen maailmansodan

merkitys, San Franciscon hippiliikkeen nostama käsitys vapaasta rakkaudesta sekä San Franciscoon syntynyt homojen yhteisö mahdollisti Milkin nousun ensimmäiseksi julkihomoksi hallinnollisessa virassa.

Milkin biografian olen pyrkinyt pitämään lyhyenä, mutta samalla nostoen esille politiikkaan vaikuttavat tekijät. Erikseen poliittisia virstanpylväitä käsittelevän kappaleen tarkoitus on korostaa Milkin kampanjoiden, homodebatin sekä San Franciscon paikallispolitiikan kehityksen muutokset ja tärkeimmät tapahtumat. Myös puheiden ja tekstien tulkinta on helpompaa, kun kontekstit ovat selvillä.

Metodiluvussa perehdytään homoseksuaalisuuteen poliitikon piirteenä. Tarkoituksena on tulkita, kuinka yhteiskunta on muokannut poliitikkojen mahdollisuuksia ”tulla ulos kaapista”. Median ja kulttuurin roolia korostaen käydään läpi politiikan seksualisoituminen. Syvempää tulkintaa seksualisoitumiseen annetaan kappaleissa Foucault’n perintö sekä Butlerin ja Wilchinsin jalostaminen. Tarkoituksena on tarjota teoreettista vastiketta ilmiselvästi yhteiskunnassa sekä politiikassa (kuten Milkin henkilökohtaisessa politiikassa) tapahtuvalle kehitykselle, jossa seksuaalisuus muovautuu piiloteltavasta aiheesta pikkuhiljaa kohti debatin keskiötä lopulta värittäen koko politiikkaa ja poliitikon ominaisuuksia.

Thomas Jefferson ja hänen perinnökseen jäänyt jeffersonismi poliittisena linjana värittää myös Milkin retoriikkaa. Esikuvaansa seuraten Milk painotti läheisyysperiaatetta, koko kansan asemaa, demokratiaa sekä perustuslaillisuutta. Korostaessaan toimivansa kaikkien ehdokkaana Milk painotti jeffersonismin juuriaan. Yhtäläiset ihmisoikeudet, kirkon ja valtion separatismi sekä moralismin väärinkäyttö olivat Milkin universaaleja, jopa populistisiksi tulkittavia teemoja.

Puheiden analyysiluvussa käyn läpi itse tärkeiksi tulkitsemani puheet ja tekstit. Tekstit on valittu niin, että lukijalle muodostuisi laaja käsitys ja läpileikkaus Milkin poliittisista teemoista, niiden kehityksestä, kohdeyleisöistä ja retorisesta tavasta. Puheet on pyritty avaamaan näiden teemoja silmällä pitäen, lainaten myös alkuperäisiä puheita retoristen tyylin hahmottamiseksi. Puheet on jaettu kronologisesti kahteen teemaan; paikallinen ehdokas sekä seksuaalivähemmistön asemaa ajava ehdokas. Lisäksi yhdessä luvussa käsitellään poliittisia kampanjamateriaalistaan, puheetkin ovat kronologisessa järjestyksessä, jotta lukijan on helppo seurata tapahtumia ja tulkita mahdollista kehitystä.

Johtopäätökset luvussa on tarkoitus vetää yhteen tulkinnat burkelaisittain Milkin retorisesta identiteetin strategioista ja niiden kehityksestä, queer-tutkimuksen kannalta Milkin seksuaalivähemmistöagendan muutosta ja jeffersonilaisittain itsenäisyysymbolien käytöstä tasavertaisuutta vaatiessa. Johtopäätöksissä myös tulkitaan Milkin roolia seksuaalivähemmistökehitykselle sekä Milkin mahdollista perintöä Yhdysvaltojen tasa-arvoisuudelle. Tarkoituksena on selvittää, noudattiko Milk perinteistä muuttia homoseksuaalista poliitikosta, vai rikkoiko hän muotteja painottaessaan nationalistisesti tärkeitä itsenäisyys symboleita. Oliko Milk paikallispoliitikko vai seksuaalivähemmistöaktiivi? Määrittävätkö sen identifikaation keinot, queer-teorian perinteet vai jälkipolville jätetty perintö?

Testamentti ja perintö kappaleessa esittelen Milkin poliittisen testamentin, jonka hän laati peläten omaa salamurhaansa. Testamentista nostan esille sen, mikä Milkin itsensä mukaan oli hänen politiikkansa merkitys ja mitä hän toivoo mahdollisen murhansa jälkeen tapahtuvan. Testamentin jälkeen tutkitaan perintöä, jonka Milk jätti niin paikallispolitiikkaan, seksuaalivähemmistökysymykseen sekä seksuaalivähemmistöretoriikkaan.

Tutkimuksesta muovautui eräänlainen retorisen toimijan henkilökuva, poliitikon kasvutarina sekä identiteetin strategioiden tutkimus laajalle yleisölle puhuessa. Tutkimuksen päätarkoitus on tutkia, kuinka Milk mahdollisti poliittisen nousunsa 1970-luvun heteronormatiivisesta yhteiskunnassa, mitkä retoriset keinot Milk hyödynsi ja mikä merkitys Milkin politiikalla on ollut Yhdysvaltojen seksuaalivähemmistöpolitiikalle.

"If a butler should enter my brain, let that bullet destroy every closet door." (Milk)

2. ITSENÄISYYSJULISTUKSESTA HARVEY MILKIIN

2.1 Yhdysvaltojen itsenäistyminen, itsenäisyyden symbolit ja liittovaltion hallinto

Thomas Jefferson (1743–1826) tunnetaan yhdysvaltalaisessa historiassa itsenäisyysjulistuksen (Declaration of Independence) suunnittelijana, yhdysvaltalaisen demokratian isänä, republikaanisen puolueen perustajana sekä Yhdysvaltojen kolmantena presidenttinä. Jefferson toimi myös Yhdysvaltojen ensimmäisenä ulkoministerinä. (McInerney, 2005)

Yhdysvallat perustivat oman siirtokuntien armeijan kesäkuussa 1775 ja nimesivät George Washingtonin armeijansa komentajaksi. Armeijasta huolimatta Yhdysvallat osoittivat uskollisuuttaan siirtomaaherraansa Iso-Britanniaa sekä Yrjö III:ta kohtaan, mutta anoivat imperiumia lopettamaan tyrannian siirtomaataan kohtaan. Kansa nousi kapinaan satunnaisissa mielenosoituksissa joka lopulta johti kansalaistottelemattomuuksiin. Niinpä 7.6.1776 siirtokuntien kongressi alkoi neuvotella itsenäisyyden julistamisesta Yhdysvalloille. (McInerney, 2005, 56–57)

Itsenäisyysjulistuksen hahmotteleminen uskottiin Thomas Jeffersonille. Julistuksesta tulikin yhdysvaltalaisen itsenäisyyden symboli sekä Jeffersonin poliittisen uran monumentti. Itsenäisyysjulistuksesta huokuvat valistuksen ajan äänet, kuten Garry Willis kirjoittaa teoksessaan *Inventing America: Jeffersons Declaration of Independence* (2002). Esillä ovat vahvasti John Locken korostama yksilönvapaus sekä mannermaisten filosofien peräänkuuluttama vapaus luonnonoikeutena. 4.7 1776 valtuutetut hyväksyivät Jeffersonin muotoileman itsenäisyysjulistuksen, jonka myötä Amerikka itsenäistyi Englannin imperiumista. Julistuksen pääteemana oli perustella itsenäistyminen ja nostaa kuningas syytteisiin petoksesta kansaansa kohtaan. (McInerney 2005, 57)

”Our repeated Petitions have been answered only by repeated injury. A Prince whose character is thus marked by every act which may define a Tyrant, is unfit to be the ruler of a free people.”
(Declaration of Independence)

Itsenäisyysjulistus on yhä yksi keskeinen osa yhdysvaltalaista demokratiaperinnettä. Jo alussa julistus julistaa yhdysvaltalaiset yhdeksi, amerikkalaiseksi kansaksi, yhdeksi yhteiseksi subjektiksi. Entiset osavaltiot muodostivat ensimmäisen kerran virallisen liiton, Yhdysvallat.

Jefferson käytti myös julistuksessaan ensimmäisen kerran virallisesti nimitystä United States of America. (Armitage, 2007, 22)

Imperiumista irtauduttua Amerikan tuli luoda itselleen uusi hallinto. Itsenäisyysjulistuksessa Jefferson muotoilee uuden vallan, jossa valta luovutetaan hallittavilta hallitsijoille yhteisellä suostumuksella sekä oikeuttaa kansalle vallan muuttua tai kumota poliittinen järjestelmä, jonka kokevat itselleen vaaralliseksi. Julistuksen mukaan Englanti harjoitti tyranniaa siirtomaataan kohtaan, joten tyrannialta haluttiin välttyä jatkossa. (McInerney, 2005, 57)

Kuten monet muutkin, myös Harvey Milk nostaa poliittisissa puheissaan esille itsenäisyysjulistuksen sanoman. Vaikka itsenäisyysjulistus ei ollut uuden maan virallinen lakikirja, se kuitenkin muokkasi juuret amerikkalaiselle demokratialle, identiteetille sekä tasa-arvolle.

”We hold these Truths to be self-evident, that all Men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the Pursuit of Happiness” (Declaration of Independence)

Amerikka tarvitsi kuitenkin myös virallisen lakitekstin, jonka pohjalle uutta liittovaltiota rakennettiin. Yksitoista vuotta itsenäisyysjulistuksen jälkeen federalistit ja anti-federalistit neuvottelivat perustuslaista, joka yhdistäisi osavaltiot. Yksi kiistanalaisin kysymys koski edustuksellisuutta. Lopulta päädyttiin kompromissiin, jossa suhteellista edustusta käytettiin edustajainhuoneessa ja yhtäläistä edustusta senaatissa. Osavaltioiden väkiluku myös aiheutti keskustelua, sillä orjat lisäsivät huomattavasti etelävaltioiden edustuksellista väkilukua mutta käänteisesti myös verotusta. Vaikkei perustuslaissa mainita kertaakaan sanaa orja, päätettiin että kolme viidesosaa orjista laskettiin sekä verotukseen että edustukseen. Rodulle sekä sukupuolelle asetettiin epäsuorasti rajat vapauteen. (McInerney, 2005, 73)

”We the people” lausahdus avaa perustuslain. Se kertoo perustuslain tavoitteesta yhdistää amerikkalaiset yhdeksi kansaksi, jolla olisi lopullinen päätösvalta paikallisen sekä kansallisen hallinnon yläpuolella. Vallan jakaminen, federalismi sekä tarkkailu olivat lain periaatteet, joilla valta jaetaan lakia säätäviin, toimeenpaneviin sekä tulkitseviin tahoihin sekä kansaan. (Currie 2000, 11) Myöhemmin vuonna 1791 kansalaisten pelko kongressin vallasta johti lopulta siihen,

että perustuslakiin lisättiin 10 kohdan lista henkilökohtaisista vapauksista, ”kansalaisoikeuksien luettelo”. Se ei olennaisesti muuttanut kongressin valtaa, vaan mahdollisti kansalaisten vapauksia.(McInerney 2005, 84)

Jeffersonista tuli Yhdysvaltojen kolmas presidentti vuonna 1801. Jeffersonin mielestä perustuslakia tuli lukea sellaisenaan, ilman sovelluksia. Perustuslaissa tiukasti pysyminen takasi Jeffersonin mielestä sen, että valta pysyi kansalla ja paikallisella tasolla. Jeffersonista kumppaneineen tuli demokraattiset republikaanit, jotka ajoivat mahdollisimman korkeaa valtaa paikallistasolla, samalla vähentäen sitä liittovaltion hallitukselta. Jefferson onnistuikin vähentämään hallituksen valtaa. Jeffersonialaiset republikaanit perustivat vallan tavalliselle kansalle ja tarkoituksella jättivät hallinnon voimattomaksi. (McInerney 2005, 105)

Kuten Yhdysvaltain perustuslaissa määriteltiin, jaettiin Yhdysvalloissa ensimmäisenä valta kolmelle eri instituutiolle. Tunnettu kolmijako lainsäätövallasta, tuomiovallasta sekä toimeenpanovallasta toteutettiin Montesquien oppien mukaisesti. Lainsäädäntövalta päätyi kongressille, toimeenpanovalta presidentille ja tuomiovalta liittovaltion oikeudelle. (Ashbee 2004, 39) Yhdysvaltojen parlamentaarisen periaatteen suunnitteli Thomas Jefferson ollessaan varapresidenttinä vuosina 1789–1801. (Kronlund 2013, 26)

Instituutioiden välille luotiin checks and balances periaate (vapaa suomennos valvonta ja tasapaino), jolla luotiin eri instituutioiden välille kilpailuasema. Kilpailuasema takaa sen, että jos yksi taho pyrkii kasvattamaan valtaansa, on valta pois toiselta. Jokainen instituutio haluaa säilyttää itsellään vallan ja näin ollen ne jatkuvasti tarkkailevat valta-asemiaan ja pysyvät tasapainossa. (Storey 2010, 29)

Yhdysvaltojen kongressi on kaksikamarinen ja koostuu senaatista sekä edustajanhuoneesta. Senaatin jäsenet edustavat osavaltiota ja edustajanhuoneen jäsenet piirikuntaa. Edustajanhuoneen perustuslaillinen ja alkuperäinen tehtävä oli verojen säätäminen. Piirikunnat määritellään osavaltioittain niiden jäsenmäärän mukaan, mutta koska Yhdysvaltojen asukasmäärä on kasvanut jatkuvasti, on myös piirikuntien rajoja siirretty. Jokaiselle osavaltiolle kuuluu ainakin yksi edustajanhuoneen jäsen väkimäärästä huolimatta. (Storey 2010, 144) Piirikuntien uudelleenpiirtäminen on jo perinteeksi muodostunut tapa saavuttaa mahdollisimman suuri kannatus tietylle ehdokkaalle. Piirikuntien uudelleenpiirtämisen mahdollistaa se, että niillä ei ole

muita vaatimuksia kuin sijaita osavaltion sisällä ja sisältää tietyn määrän asukkaita. Uudelleenpiirtämistä kutsutaan nimellä gerrymander. (Cox, Katz, 2002, 17)

Senaattiin valitaan jokaisesta osavaltiosta kaksi senaattoria väkiluvusta huolimatta. Senaattorien tehtävänä on tarkkailla Valkoisen talon toimia sekä olla osallisena lainsäädäntövallassa. (Storey 2010, 132) Valkoisessa talossa valtaa pitää Yhdysvaltojen presidentti. Perustuslaissa (1798) todetaan, että

"The executive power shall be vested in a President of the United States of America.-- The President shall be commander in chief of the Army and Navy of the United States--

He shall have power, by and with the advice and consent of the Senate, to make treaties, provided two thirds of the Senators present concur--

He shall from time to time give to the Congress information of the state of the union--

-- he shall take care that the laws be faithfully executed, and shall commission all the officers of the United States."

Presidentti siis johtaa yhdysvaltalaisista hallintoa. Hän on sotavoimien todellinen johtaja sekä seuraa lain toimeenpanovaltaa. Lisäksi hänellä on veto-oikeus kongressin lakiesityksissä, jolloin lakiesitys joudutaan uudelleen hyväksyttämään kaksi-kolmasosa-enemmistöllä molemmissa huoneissa. (Currie 2000, 6-7) Kronlundin väitöskirjassa *Parliamentary Oversight of the Exceptional Situations in a Presidential System* (2013) toteaa, että presidentin valtaa ulkopoliitikassa on kasvatettu toisen maailmansodan jälkeen. Milkin poliittisesti aktiivin aikakauden aikana hallintoa johdettiin jakautuneesti; demokraateilla oli enemmistö sekä senaatissa että edustajanhuoneistossa, mutta presidentti oli republikaani.

San Francisco on yhdistynyt maakunta-kaupunki, joita Yhdysvaltojen paikallisista hallinnoista vain prosentti on. Piirikunnilla ja kaupungeilla on yleisesti omat hallintonsa, mutta San Francisco on sen sijaan sekä piirikunta että kaupunki. Ongelmaksi usein muodostuu laaja pinta-ala, jonka takia paikallisen hallinnon toimia usein kritisoidaan toimimattomaksi kaikille. Toisaalta taas tutkijat ovat myös väittäneet jaetun hallinnon aiheuttavan eripuraa ja turhaa kilpailua. (Rabbin 2003 226–230)

Paikallinen kaupunginvaltuusto (*board of supervisors*) toimii siis myös maakunnan valtuustona.

Kaupunginvaltuustoon valitaan yksitoista jäsentä joka neljäs vuosi, jokainen jäsen edustaa yhtä yhdestätoista vaalipiiristä. San Franciscon valtuustoon kuuluu myös pormestari, joka normaalista poiketen johtaa kaupungin lisäksi koko piirikuntaa. (Christensen, Gersto, Henschen, Sidlow 2012, 524)

2.2 Yhdysvaltojen seksuaalivähemmistöjen historia

Homoseksuaalisuutta on esiintynyt läpi historian kaikenlaisissa yhteiskunnissa ja kulttuureissa, kaikissa sosiaalisissa luokissa ja uskontokunnissa. Yhteiskunnan suhtautuminen homoseksuaalisuuteen on kuitenkin vaihdellut historian saatossa. Edwards (1994) nostaa homoseksuaalisuuden historiasta esille viisiosaisen kehityskaaren joka kuvastaa yhteiskunnan suhtautumista seksuaalivähemmistöihin; kadotus, kriminalisointi, medikalisaatio, säätely sekä uudistus.

Kristinusko sekä juutalaisuus ovat toimineet tärkeänä instituutiona legitimoidessaan tietyt seksuaaliset muodot ja samalla kieltäessään muiden olemassaolon. Uskonpuhdistuksen jälkeen homoseksuaalinen käytös todettiin luonnonvastaiseksi, iljettäväksi synniksi joka johti kadotukseen. Kirkko ei kuitenkaan tuntenut termiä homoseksuaali, sillä vain homoseksuaalinen käytös oli kiellettyä ja syntistä, sodomiaa. (Edwards 1994, 17)

Kriminalisaatio oli seurausta uskonnon poliittisesta voimasta. Isossa-Britanniassa homoseksuaalisuus oli rikos vuosina 1885–1967, Yhdysvalloissa sodomia rikosnimikkeenä poistettiin osavaltioittain Illanoin esimerkkiä seuraten pääpiirteittäin 1970-luvulla lakiuudistusten myötä. Kalifornia dekriminalisoi sodomian ja homoseksuaalin käytöksen vasta vuonna 1975. (Edwards 1994, 17, ACLU 2003)

Medikalisaatio tapahtui kriminalisaation kanssa samoihin aikoihin. 1800-luvun lopulla lääketiede alkoi tutkia ihmisen psyykettä ja psykologia nousi uudeksi tieteenalaksi. Samoihin aikoihin lääketieteeseen nousi termi homoseksuaali, Yhdysvalloissa American Psychiatric Associationin mukaan homoseksuaalisuus oli mielisairaus aina 1974 asti. (Edwards 1994, 18, Hickey 2001)

Kahden maailmansodan jälkeen sekä talous että sosiaalinen tilanne vaativat muutoksia. Kansallisia identiteettejä pönkitettiin kylmän sodan aikana mutta myös yhteiskunnan vakautta sekä kansalaisten tyytyväisyyttä vaalittiin samoin kuten taloudellista vaurauttakin. Yhteiskuntaa säänneltiin niin vaurauden kuin henkilökohtaisen elämänkin osalta, esimerkiksi homoseksuaali käyttäytyminen armeijassa oli kiellettyä, homoseksuaalisuus vieläkin syntiä, sairautta sekä laitonta. (Edwards 1994, 19) 1970-luvulla vastakulttuurin sekä mustien vapaustaistelun jälkeen oli homoseksuaalien oikeuksien vuoro. 1970-luvulla uudistettiin niin lainsäädäntöä, politiikkaa kuin lääketiedettäkin homoseksuaalisuuden osalta ympäri maailmaa, eritoten Yhdysvalloissa. (Edwards 1994, 21)

Toinen maailmansota on kriittinen käännöskohta homoseksuaalisuuden historiassa. Natsisaksassa Hitlerin johdolla tuhottiin jo kehittynyt homokulttuuri joukkosurmien muodossa. (Edwards, 1994, 19) Yhdysvalloissa tilanne oli kuitenkin parempi. Vaikkei sotilailta hyväksytty homoseksuaalia käytöstä, ero perheestä sekä yhteiskunnan jako naisiin siviilissä ja miehiin rintamalla johti uudenlaiseen mahdollisuuteen tutustua muihin homoihin sekä lesboihin. Sama ilmiö nähdään jatkuvasti mieskeskeisissä sotavoimissa. (Engel 2002, 379.)

Sota siis tarjosi mahdollisuuden eristäytyneille homoseksuaaleille tavata ensi kertaa kaltaisiaan. Ottaen huomioon sen, että asevoimat suosivat nuoria naimattomia miehiä, oli todennäköisyys armeijassa palvelevien homoseksuaalien määrään suuri. Rintamalla myös fyysisen läheisyyden puute sekä koti-ikävä johdattivat miehet hakemaan läheisyyttä toisiltaan. Sota ei niinkään tehnyt miehistä homoseksuaaleja, sen sijaan se mahdollisti miehet hylkäämään sotaa edeltäneen eristäytymisen yhteiskunnasta. Sodan jälkeen yhteiskunta palasi entiseen heteronormatiiviseen muotoonsa. Sodan aikana luodut verkostot eivät kuitenkaan murentuneet helposti ja sotavoimista erotetut homot jatkoivat eristäytymistä luomalla omia kulttuurejaan sekä pienen yhteiskuntia. Toisen maailmansodan jälkeinen kylmä sota avasi Yhdysvalloissa taistelun kommunismia vastaan. Kommunistien lisäksi kaikki, jotka eivät sopineet perinteiseen, kuluttajamassaan koettiin

yhteiskunnalle uhkana. (Engel 2002, 379)

Ensimmäinen virallinen yhdysvaltalainen homojärjestö perustettiin vuonna 1951 kommunistisen puolueen aktiivin Harry Hayn toimesta. Mattachine Society kasvoi Los Angelesin homokulttuurin pohjalta. Hayn mukaan järjestön tarkoitus oli purkaa negatiiviset stereotypiat homoseksuaaleista. Liike on historiallisesti, varsinkin seksuaalivähemmistöpolitiikan kannalta merkittävä uuden, osallistuvan politiikan alku. (Taylor, Kaminski, Dugain, 2002)

Yhdysvaltojen seksuaalivähemmistöhistorian virstanpylvääksi nousi Stonewall Inn-ravintolan tapahtumat. Stonewall Inn-ravintola sijaitsee New Yorkissa, Greenwich Villagen kaupunginosassa, joka on tullut tunnetuksi homoseksuaalista kulttuuristaan. Stonewall Inn oli tunnettu nuorten homomiesten, transseksuaalien, lesbojen sekä drag-queenien kohtauspaikka. Yhdysvaltalainen 1950- ja 1960-luvun seksuaalivähemmistöpolitiikka oli vielä varsin tiukkaa ja etenkin poliisipartioilla oli tapana "ratsata" homomiesten suosikkiravintoloita. (Engel 2002, 379, Edwards 1994, 25)

Stonewalliin tehty ratsia 28.6.1969 alkoi tavallisena poliisiratsiana, joka perusteltiin alkoholitarkistuksella. Poliiseilla oli tapana ratsata homobaarit, tarkistaa asiakkaiden sukupuoli ja pidättää naisten asuihin pukeutuneet miehet. Tuona iltana reaktio ratsiaan oli kuitenkin erikoinen; vähemmistöt taistelivat poliiseja vastaan. Kahtena yönä noin neljäsataa poliisia vastassa olikin 2000 seksuaalivähemmistön edustajaa; homoja, lesboja, drag-queeneja sekä transsukupuolisia. Ennen näkymättömänä, säyseänä tunnettu vähemmistö kokoontui ensimmäistä kertaa vastustamaan homoseksuaaleja vainoavaa järjestelmää. (Engel 2002, 379, Shilts 1982, 46-47)

Kuukauden kuluttua Stonewall Innin tapahtumista Gay Liberation Front (GLF) oli perustettu. Useita homoseksuaalien oikeuksia ajavia järjestöjä perustettiin heti Greenwich Villagen tapahtumien jälkeen, sillä vihdoinkin huomattiin homoyhteisössä vellova voima ja halu muuttaa asioita. Vaikka Mattachine Society toimi edelleen, eivät useat olleet tyytyväisiä sen miettoon ja säyseään toimintatapaan. GLF sai hiljaisena ja säyseänä tunnetut homot nousemaan äänekkäästi mukaan politiikkaan ajamaan oikeuksiaan. (Engel 2002, 379, Shilts 1982, 48, Edwards 1994, 26)

2.3 San Francisco ja Castron kehitys

Toisen maailman sodan jälkeen Yhdysvaltoihin alkoi syntyä homoseksuaaleille ominaisia yhteisöjä. Yhteisöt ovat yleisiä varsinkin vähemmistöön kuuluville ryhmille, esimerkkinä Chinatown New Yorkissa. Yhteisön määrittäminen itsessään on jo vaikeaa, sillä osa tutkijoista mieltää sen fyysiseen alueeseen ja paikkaan kuten naapurustoon, osa taas identifioitumiseen tiettyyn sosiaaliseen ryhmään. Vera Taylorin ja Nancy Whittierin (1992) mukaan homoyhteisöjen tukirankana on juurikin verkosto. Yhteisöä ylläpitävät itsenäiset instituutiot, kulturellit aktiviteetit sekä poliittinen järjestäytyminen. Homoyhteisöt tarjosivat jäsenilleen mahdollisuuden luoda oman pienen yhteiskuntansa, johon kuulumalla he kokevat sekä yhteisöllisyyttä omaan yhteisöönsä sekä kuulumattomuutta muuhun valtavirtaan. (Verta, Kaminski, Dugan 2002, 100)

Yhteisöä voidaan Ruppin mukaan määrittää neljästä eri lähtökohdasta. Yhteisöä yhdistää yhteinen identiteetti, tässä tapauksessa rakkaus samaa sukupuolta kohtaan. Nimitys tälle identiteetille vaihtelee paikan ja ajan mukaan. Toiseksi yhteisöt tarvitsevat fyysisen paikan kuten naapuruston, korttelin tai baarin, jossa yhteisön jäsenet kokoontuvat. Kolmanneksi yhteisöt rakentuvat sosiaalisten verkostojen, tapahtumien tai instituutioiden varaan. Viimeiseksi yhteisöjä määrittävät tietyt kulttuuriset tekijät kuten käytösmaneerit, kieli sekä pukeutuminen. Yhteisöissä tavataan partnereita ja luodaan verkostoja, mutta eritoten määritellään itsensä niin itseään kuin muuta yhteiskuntaakin varten. Yhteisöistä kehittyi mahdollisesti myös poliittisia liikkeitä. Yhteisön jäsenet ollessaan tekemisissä keskenään nostavat helpommin esille ongelmat ja esimerkiksi mahdollisen syrjinnän. (Verta, Kaminski, Dugan 2002, 100)

Kullankaivajien invaasio synnytti San Franciscon räjähdysmäisesti 1800-luvulla Yhdysvaltojen länsirannikolle. San Francisco on kautta historiansa tunnettu ristiriidasta menneisyyden jatkumon ja kulttuurin nopeiden muutosten välillä. Castro Street, tunnetaan myös nimellä The Castro (tutkimuksessa käännetty Castro) sijaitsee Kalifornian osavaltiossa Eureka Valley kaupunginosassa. Eureka Valleyyn muutti 1800-luvun loppupuolella rikkaita maahanmuuttajia Euroopasta jotka rakensivat alueelle viktoriaanisia taloja. Eureka Valley säilyi sodan jälkeiseen aikaan asti keskiluokkaisena valkoihoisten työläisten kaupunginosana, joka säilytettiin entisessä kunnossaan viktoriaanisine kortteleineen. (Hartman, Carnochan, 2002, 2)

Toisen maailmansodan aikaan Yhdysvaltalaisesta armeijasta Tyyneltä valtamereltä irtisanottiin sotilaita heidän homoseksuaalisen suuntautumisensa takia. Nämä laivaston sotilaat jätettiin San Franciscoon ja pian he loivatkin San Franciscon homoyhteisön. Castrosta tuli yksi ensimmäisistä "homoghettoista", jonka asukkaat loivat aktiivisen yritystoiminnan ja kulttuurin, joka perustui heidän vähemmistöasemaansa. Kaupunginosaa värittivät homobaarit, kahvilat, kirjastot ja jopa pankit, jotka mahdollistivat vaihtoehtoisten instituutioiden käytön. Castron kulttuuria kuvattiin karnevaaliksi, joka käänsi perinteiset normit ylösalaisin vain mahdollisuudesta tehdä niin. (Verta, Kaminski, Dugan 2002, 107)

Yhdysvaltalainen 1960-luvun kulttuuri tunnetaan hipeistään, rock n' rollista, beatnikeistään sekä varsinkin muuttuneesta politiikastaan, joka nosti niin rotusyrjinnän kuin seksuaalivähemmistöjenkin roolin osaksi yhteiskunnallista keskustelua. Vaikka 1960-lukua kuvataan usein murroksen aikakautena, tutkijat historiantutkija Thomas Sugruea mukailleen ovat sitä mieltä, että murroksen ensimmäiset värähtelyt on nähtävissä jo heti toisen maailmansodan jälkeisessä ajassa. Sugrue toteaaakin, että ” olemme tulkinneet väärin muut vuosikymmenet, jos päädyimme siihen tulokseen, että pelkästään kuusikymmenluku oli tuhoisaa murroksen kautta”. (Echols 2003: 76)

Sodan aikana jatkuvassa puutteessa ja huonoissa oloissa eläneet sukupolvet kokivat uuden 1950-luvun mahdollisuutena tavoitella vihdoinkin vaurautta ja uudelleenrakentaa tuhoutunutta yhteiskuntaa. Kulttuuri korosti perhekeskeisyyttä ja lopulta vanhempien ainainen vaurauden sekä turvallisuuden tavoittelu nosti uuden sukupolven nuoret kapinaan tuttua ja turvallista vastaan. Nuoriso nousi järjestelmänvastaiseen kapinaan, jota Kylmän sodan aikainen propagandan omainen retoriikka maailmalla Yhdysvaltojen rotusyrjintää vastaan ruokki entisestään. Edelleen jatkuva Vietnamin sota uhkasi nuorten miesten vapautta ja vei heitä rintamalle. Keskiluokkaisten valkoisten perheiden lapset nousivat kapinaan niin perheitään kuin yhteiskuntaakin vastaan. Kapina näkyi yhteiskunnassa monessa muodossa; feminisminä, hippiliikkeenä, seksuaalivähemmistöjen ryhmittymisenä sekä tietenkin myös rock-musiikin syntyinä. (Echols 2003: 24)

1960-luvun näkyvimmän vastarinnan muodosti hippikulttuuri. Nuoria Yhdysvaltojen kaikista kolkista muutti San Franciscon ”rakkausghettoon”, Haight-Ashburyyn 1950-luvun beatnikkien,

hippien edeltäjien perässä. Beatnikkien North Beach oli kuitenkin kokenut romahduksen beatnikkejä rytmittäneen folk-musiikin menetettyä suosionsa. Uudet boheeminuoret eivät tästä kuitenkaan lannistuneet vaan rock-musiikin innoittamana loivat uuden, vielä pidemmälle viedyn hippikulttuurin. ”Peace and Love” aate houkutteli nuoria ja sana Haight-Ashburysta levisi vauhdilla. Vanhemmat ympäri Yhdysvaltoja saivat kirjeitä lapsiltaan, jotka noudattivat tiettyä tuttua kaavaa, joka tunnettiin yleisesti nimellä ”Beautiful People-kirje”.

”En vaivaa teitä kertomalla mistä se johtui ja mitä kaikkea on tapahtunut, teidän mieliksenne yritin kyllä parhaani mutta homma ei toiminut (koulussa/yliopistossa/töissä/Dannyn kanssa), ja niin sitten tulin tänne ja täällä on hurjan kaunista. Älkää nyt vain olko huolissanne minusta. Olen tavannut tosi kauniita ihmisiä.” (Echols 2003: 29–36)

Hippikulttuuri vastusti yltäkylläisyyttä, mutta heittäytyminen sosiaaliavun varaan oli mahdollista vain rikkaan yhteiskunnan ansiosta. Kapitalistinen yhteiskunta mahdollisti pohjimmiltaan hippien rennon elämänsenteen. (Echols 2003: 34–36.)

Hippiaate korosti yksilöiden kauneutta sekä erilaisuutta. Piti erottua massasta mutta rakastaa kaikkia myös poikkeavia. Yksilöllisyys (”Do your own thing”) sekä yhteisöllisyys (”Everybody get together”) olivat hippiaatteen perusta. Vaikka hipit hakivatkin yhteiskunnalta rauhaa ja rakkautta, eivät he suoranaisesti olleet tekemissä seksuaalivähemmistöjen kanssa. Vaikka rakkaus ei tuntenut rajoja ja hippiyhteisö rikkoikin sukupuolitabuja, oli hippiyhteisö erittäin heteroseksuaalista. Vapaan rakkauden sanoma houkutti San Franciscoon homoja, mutta pian heidän alueekseen tuli Castron kortteli. Ryhmät olivat varsin erillään, vaikka San Francisco oli molempien ryhmien pakopaikka ja tietynlainen Mekka. (Echols 2003: 52,203)

2.4 Harvey Milkin biografia

Harvey Bernard Milk syntyi 22.5.1930 Woodmeressa, New Yorkissa. Perheeseen kuuluivat äiti Minerva Karns ja isä William Milk sekä veli Robert Milk. Perhe oli juuriltaan Itäeurooppalainen ja juutalaisuus näkyi perheessä vahvasti konservatiivisena kasvatuksena. Harveyn isoisä Morris Milk oli jopa perustamassa alueen ensimmäistä synagogaa. Milk opiskeli New York State College for Teachers -yliopistossa pääaineenaan matematiikka ja valmistuikin vuonna 1951. (Harvey Milk archives 2003, Shilts 1982)

Valmistuttuaan Milk palveli laivastossa vuoteen 1955 asti. Armeijan jälkeen Milk toimi sekä opettajana että pörssitutkijana New Yorkissa. San Franciscon homomassamuutto sekä suvaitseva ilmapiiri houkutteli tuhansien homomiesten lisäksi myös Milkiä. Milk jättikin vuonna 1969 työnsä Wall Streetillä ja muutti rakastajineen San Franciscoon. Tutustuttuaan avantgarde-tyyliseen teatterimaailmaan rakastajansa kautta Milk tajusi, ettei perinteiseen massavirtaan sulautuminen ja seksuaalisen suuntautumisen salaaminen olisi enää mahdollista. Milk kasvatti hippityylille uskollisesti pitkän tukan ja parran ja aloitti hippielämän rakastajansa Scott Smithin kanssa. (Harvey Milk archives 2003, Shilts 1982, The Times of Harvey Milk 1984, Milk 2008)

Milk ja Smith päätyivät Castroon, jossa saivat elää julkisesti oman seksuaalisuutensa kanssa. Milk ja Smith perustivat Castro Streetille Castro Camera- nimisen valokuvausliikkeen jonka yläkerrassa he itse asuivat. Milkistä tuli pian naapurustonsa pidetty hahmo ja Castro Camerasta nuorten homojen kohtauspaikka. Tutustuttuaan homoihin sekä kuunneltuaan naapurustonsa huolia Milk alkoi vihdoinkin poliittisesti herätä. Kiinnostus San Franciscon politiikkaan sekä yhteisönsä tilaan johti Milkin lopulta ehdokkaaksi kaupunginvaltuuston vaaleihin vuonna 1973. Uskoen, että vankan homoyhteisön äänet riittäisivät, Milk kampanjoi myös yhteistyössä muiden vähemmistöjen kanssa, varsinkin unionit tekivät yhteistyötä Milkin kanssa. Milk saavutti suuren suosion vaaleissa, mutta äänet eivät riittäneet paikkaan kaupunginvaltuustossa. (Shilts 1982, The Times of Harvey Milk 1984, Milk 2008)

Vaalit lisäsivät kuitenkin Milkin suosiota ja sana homoseksuaalista politiikasta kiiri San Franciscossa vähemmistöjen keskuudessa. Milkiä alettiin kutsua epäviralliseksi Castron

pormestariksi ja Milk promotoi Castroa ”Amerikan homojen pääkatuna”. Häviöstä lannistumatta Milk jatkoi politiikkaa ja pyrki taas vuonna 1975 kaupunginvaltuustoon. Suosio oli entistä suurempaa ja laajempaa, mutta taaskaan äänet eivät riittäneet. Vastavalittu kaupunginjohtaja George Moscone huomasi Milkin poliittisen suosion ja ehdotti Milkiä muutoksenhakulautakunnan jäseneksi. Se oli Milkin ensimmäinen poliittinen julkinen virka, vaikka se jäikin lyhyeksi sillä Milk pari viikkoa myöhemmin ilmoitti osallistuvansa osavaltion edustajahuoneen vaaleihin samalla menettäen paikkansa lautakunnassa. (Milk 2008, Shilts 1982, The Times of Harvey Milk 1984)

Edustajanhuoneiston vaaleissa Milk kampanjoi demokraattista puoluetta vastaan temalla "Harvey Milk vs. The Machine", korostaen inhimillisyyttään muita ehdokkaita vastaan. Milk kampanjoi taas vakuuttavasti, kuitenkin taas häviten. Vaalit kuitenkin opettivat Milkiä yhdistysten vaikutusvallasta politiikassa ja Milk perustikin vaalien jälkeen San Francisco Gay Democratic Clubin. Kaupunginjohtaja Moscone sai läpi ehdotuksen uusista vaaleista jossa äänestetään kaupunginosien perusteella. Nyt Milk oli San Franciscossa niin tunnettu ja poliittisesti vaikuttava tekijä ja varsinkin Eureka Valleyssa sekä Castrossa, että vihdoinkin, kolmannella yrittämällä hänet valittiin vihdoinkin San Franciscon kaupunginvaltuutetuksi vuonna 1977. (The Times of Harvey Milk 1984, Shilts 1982)

Ensimmäisenä virassaan Milk allekirjoitutti valtuustolle aloitteen homoseksuaalien syrjimisen seksuaalisen suuntautumisensa takia. Kaikki paitsi Milkin uusi kollega, republikaani Dan White äänestivät aloitteen puolesta ja kaupunginjohtaja Moscone allekirjoitti aloitteen. Orange Countyssa aiemmin kampanjoitu "Save Our Children" kampanja oli laulaja Anita Bryantin johdolla uskonnollisten arvojen perusteella tuominnut homoseksuaalin käytöksen korostaen sen uhkia lapsien kristillisille arvoille varsinkin San Franciscon estottoman kulttuurin muodossa. (Milk 2008, Shilts 1982, 183)

Milkin lyhyen kaupunginvaltuutetun uransa suurin saavutus oli kuitenkin ehdotus 6:n (proposition 6) kumoaminen. Briggsin ehdotuksenakin tunnettu aloite kielsi homoseksuaaleja työskentelemässä koulussa ja opettajina. Koko Kaliforniaa koskeva lakialoite sai Milkin kampanjoimaan osavaltion laajuisesti vuonna 1978. Stonewallin muistopäivänä Milk järjesti Gay Freedom Day-paraatin jossa piti kuuluisan hope-puheensa sadoilletuhansille homoaktivisteille. Lopulta ehdotusta vastaan kääntyi myös itse presidentti Jimmy Carter. Lopullinen äänestys 7.11.1978 yllätti kaikki, mukaan

lukien ennustukset, aktivistit ja jopa Milkin. Ehdotus kumottiin, San Franciscossa prosenttein 25–75%. (Shilts 1982, 294–295)

Milkin politiikka kaupunginvaltuutettuna koski niin homojen oikeuksia, Afrikan divestointia, San Franciscon parkkipaikkoja mutta myös koiran ulosteista käytyä kiivasta keskustelua. Milk tiesi kuinka pysyä median suosikkina ja näkyvillä jatkuvasti. Milkin kollega Dan White vastusti alueelle suunniteltua nuorten mielisairaalaa ja pyysi Milkiltä tukea puolelleen. Milk kuitenkin koki, ettei voinut vastustaa kyseistä suunnitelmaa ja äänestyksessä White oli ainut vastustaja. White vastusti kaikkia Milkin ehdotuksia ja lopulta irtisanoutui virastaan kaupunginvaltuutettuna. (Milk 2008, The Times of Harvey Milk 1984)

White pyysi kaupunginjohtaja Mosconilta virkaansa takaisin, mutta Milkin opastuksella Moscone kieltäytyi. Marraskuun 27. päivä vuonna 1978, Milkin palveltua kaupunginvaltuustossa vain 11 kuukautta, White marssi kaupungintalon ikkunasta sisään, ampui ensin kaupunginjohtajan ja sitten Harvey Milkin hänen huoneeseensa. White pakeni paikalta, mutta myöhemmin antautui vapaaehtoisesti itse poliiseille. Vaikka White ohitti metallinpaljastimen kulkemalla ikkunasta sisään pyssy sekä 20 luotia mukanaan, totesi valkoisista heteromiehistä koottu valamiehistö Whiten syyllistyneeksi tappoon, ei murhaan. Whiten tekoja puolusteltiin niin hänen kunniallisella taustalla, työtovereiden manipulaatiolla kuin myös roskaruuun aiheuttamalla tilapäisellä mielenhäiriöllä. White tuomittiin vankeuteen seitsemäksi vuodeksi ja kahdeksaksi kuukaudeksi. Ensikertalaisena ja hyvän käytöksen takia White istui tuomiotaan vain viisi vuotta. Vapauduttuaan White lopulta tappoi itsensä palattuaan San Franciscoon. (Shilts, 1982, The Times of Harvey Milk 1984, Milk 2008)

San Franciscolainen homoyhteisö ei ollut tyytyväinen Whiten saamaan tuomioon. White Night mellakoissa tuomion julkistamisen jälkeen tuhannet ja taas tuhannet vähemmistön edustajat marssivat kaupungintalolle, huusivat Harvey Milkin nimeä ja sortuivat väkivaltaisuuksiin. San Franciscolainen yhteisö ei ollut enää entisellään. Kaupunginvaltuuston äänestystapaa muutettiin jakautuneen yhteiskunnan takia ja vasta vuonna 1990 uskallettiin palauttaa entiselleen äänestysprosessi. (The Times of Harvey Milk 1984)

2.5 Milkin politiikan virstanpylväät

Asetuttuaan Castroon sekä toimiessaan yrittäjänä Milk vihdoinkin sai mahdollisuuden lähteä mukaan politiikkaan. Asetuttuaan ehdokkaaksi vuoden 1973 kaupunginvaltuuston vaaleihin Milk tavoitteli ääniä korostamalla että on muutakin kuin vain homoseksuaali yrittäjä. Milkin kampanja oli ehdokkaista kenties jopa tavoitteellisempi, mutta se ei tarkoittanut sitä että äänestäjät olisivat valmiita äänestämään hänet valtuustoon. Milkin erosi muista perheellisistä miesehdokkaista niin, että jopa korosti omia erikoisuuksiaan. Milk ei pelännyt asettaa itsensä naurunalaiseksi. Vaikka äänestäjät eivät olleet valmiita Milkille edustajana kuin vasta vuonna 1977, avasi Milk itselleen ovet paikallispolitiikkaan jo ensimmäisen kampanjansa aikana. (Shilts 2009, 80-81) (Foss 1994, 15)

Milk ymmärsi jo poliittisen uransa alkuaikoina mitä koalitioiden muodostaminen merkitsee varsinkin hänen kaltaiseen uudelle amatööripoliitikolle. Niinpä Castro Cameraan marssineen ammattiliiton edustajan Allan Bairdin oli helppo taivutella Milk mukaan heidän Coors oluen boikotointiinsa. Oluen kuljettajat eivät olleet allekirjoittaneet uutta sopimusta, joten Bairdin avulla levitettiin boikotti koko Kalifornian osavaltioon. Baird tiesi Milkin olevan vaikutusvaltainen hahmo Castro Streetillä, joten hän vetosi Milkiä suostuttelemaan ystävänsä boikotoimaan olutta. Milk huomasi tilaisuutensa tulleen ja vaati, Bairdilta vastapalvelusta. (Shilts 2009, 97)

” You've got to promise me one thing. You've got to help bring gays into the Teamsters union. We buy a lot of the beer that your union delivers. It's only fair that we get a share of the jobs.”

Boikotti onnistui ja toi ammattiliittojen tietoisuuteen uuden vaikutusvaltaisen yhteisön, Castron homoyhteisön. Boikotista innostunut Milk sai itseluottamusta lähteä ehdokkaaksi myös seuraaviin kaupunginvaltuuston vaaleihin vuonna 1975, mutta nyt vakavana ehdokkaana joka ymmärsi ammattiliikkeiden tärkeyden paikallispolitiikan tasolla. Milk leikkasi tukkansa, pukeutui pukuun ja lopetti kannattamasta marihuanan laillistamista. (Foss, 1994, 16)

Milk oli yksi Castron monista homoseksuaaleista yrittäjistä. Milk kuitenkin ymmärsi, että päästäkseen valtuustoon hänen täytyi tehdä itsensä tunnetuksi. Niinpä hän kiersi ovelta ovelle esitellen itsensä yrittäjänä sekä ehdokkaana. Toisen kampanjansa aikaan Milk lanseerasi itselleen nimityksen ”Unofficial Mayor of Castro”. Kampanjan teemaksi nousikin vastakohtaisuuksien liitto, sillä Milk pyrki yhdistämään epätodennäköisiä liittolaisia, kuten homoseksuaaleja sekä

ammattimiesten liittoja. (Foss, 1994, 18)

Vuonna 1976 Milk pyrki osavaltion edustajanhuoneeseen. Nyt Milk vaihtoi kampanjataktiikkaansa ja korosti omaa inhimillistä puoltaan poliittista koneistoa vastaan. Milk hävisi vaalit niukasti, mutta hänen kannatuksensa riitti saamaan uuden kristillisen oikeiston varuilleen. (Foss, 1994, 20)

Anita Bryant, entinen Miss Oklahoma, laulaja sekä tunnettu appelsiineja mainostava tv-kasvo, nousi uuden kristillisen oikeiston keulakuvaksi 1970-luvun lopulla. Vuonna 1977 Daden kunnanvaltuusto Floridassa kielsi syrjinnän seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Seuraavana päivänä Bryantin johdolla perustettiin Save our Children järjestö, jonka tavoitteena oli kerätä 10 000 vaadittavaa nimeä kumotakseen uuden asetuksen. (Palmer, 2008, 10)

Valtavan mediahuomion sekä ahkeran kampanjoinnin tuloksena äänet saatiin kasaan alle kolmessa viikossa. Bryant seuraajineen pelkäsi uuden asetuksen antavan nuorille väärän viestin ”oikeasta ja väärästä” sekä uskottelevan, että homoseksuaalisuus ei olisi väärin. Bryant perusti kampanjointinsa kristinuskoon sekä jumalan sanaan homoseksuaalisuudesta syntyä. (Palmer 2008, 10-16)

”This recruitment of our children is absolutely necessary for the survival and growth of homosexuality- for since homosexuals cannot reproduce they must recruit, they must freshen their ranks. And who qualifies as a likely recruit.. A 35 year- old father or mother of two.. Or a teenage boy or girl who is surging with sexual awareness? (Save our children inc. To the civil rights of parents: To save their Children from the Homosexual Influence, mainos, Miami Herald, 1977)

Termi recruit tarkoittaa suomennoksensa mukaisesti värväämistä, mutta Save Our Children viittasi termillä myös lasten hyväksikäyttöön. (Palmer 2008, 16) Milk otti kampanjointiinsa termin Bryantin kampanjoista ja usein avasikin puheensa toteamalla sarkastiseen tapaan olevansa paikalla värväämässä kuulijat.

Daden piirikunnassa äänestettiin uudelleen päivänä, joka tunnetaan nimellä Orange Tuesday. Tulos oli murskaava. Bryant ja kampanjointi olivat keränneet taakseen 65 000 nimeä ja voittivat äänestyksen. Bryant totesikin tulosten julkaisun jälkeen, että

”the people of Dade County – the normal majority- have said enough, enough, enough.” (Shilts, 2009, 186–187)

Tulos aiheutti järkytyksen homoseksuaalien keskuudessa ympäri maata. Mielenosoituksia järjestettiin ja Castrossa pidetty mielenosoitus huusi Harvey Milkin johdolla ”We are your children” sekä ”Two, four, six, eight, separate the church and state.” (Shilts 2009, 189–190)

Bryantin kampanjan siivittämänä Milkin rooli ”kärsijänä” korostui. Aikaisemmat kampanjansa Milk oli kerryttänyt mainettaan sekä nostanut seksuaalivähemmistöt keskustelun kohteeksi, mutta viimeisessä kampanjassaan kaupunginvaltuustoon vuonna 1977 Milk korosti asemaansa vähemmistössä. Kampanjointi tuotti tulosta, ja Milk valittiin valtuustoon. (Foss, 23)

Bryantin menestystä seurannut senaattori John Briggs julkaisi kampanjansa, jonka tavoitteena oli poistaa kaikista Kalifornian kouluista homoseksuaalit opettajat. Kampanja tunnetaan nimellä Briggsin aloite tai ehdotus 6 (Briggs initiative, Proposition 6). Bryantin kampanjan turvin Briggs uskoi saavansa taakseen tarvittavan määrän kannattajia. Osavaltiossa ei kuitenkaan uskottu aloitteen menevän läpi, sillä se sisälsi paljon epäselviä kohtia ja syytettiin sitä jopa verorahojen tuhlaukseksi. Milk taisteli ehdotusta vastaan ja osallistui jopa moniin väittelyihin Briggsin kanssa. Seurauksena syntyivät ”anti-Briggsiläiset”, liittouma Briggsiä vastaan. Lopullisesti tulokseen vaikutti kuitenkin kuvernööri Ronald Reaganin julkinen aloitteen vastustus. Tiukassa äänestyksessä aloite ei kuitenkaan mennyt läpi, ja se kumottiin äänestysprosenttein 58%-48 %. (Rimmerman 2002, 129-131)

3. IDENTIFIKAATIO, SEKSUAALISUUSRETORIikka JA JEFFERSONISMI

3.1 Burke ja identifikaatioteoria

Uuden retoriikan tunnetuimmat nimet Perelman, Toulmin sekä Burke nostivat retoriikan uudelleen tutkimuskohteeksi 1950-luvulla. Antiikin retoriikkaa nykyaikaan soveltaen sekä antiikin retoriikan isä Aristotelesta, Ciceroa sekä Platonia kommentoiden retoriikan tutkimus heräsi uudelleen eloon. Burken (1897-1994) tunnetuimpia teoksia ovat *A Rhetoric of Motives* (1950), *A Grammar of Motives* (1945) sekä *A Language of Symbolic Action* (1966). Burkelle retoriikka on aina ajankohtainen tutkimuksen kohde ja varsinkin uuden retoriikan tarpeellisuutta hän perustelee sillä, että jatkuvasti yhteistoimintaa luodaan symboliikkaa hyväksikäyttäen. (Palonen, Summa 1996 51-56)

Burken mukaan ihmiset ovat eläimiä, jotka käyttävät symboleita jatkuvasti kaikessa inhimillisessä toiminnassaan. Symbolien lisäksi Burken mukaan retoriikan keskeinen perusprosessi on identifikaatio, joka Burken mielestä ylittää jopa suostuttelun. Identifikaatio eli samaistaminen mahdollistaa toimijan vakuuttamaan yleisönsä. Yleisö tunnistaa ilmiön ja samaistuu henkilöksi, hänen tavoitteisiinsa tai osaksi laajempaa kokonaisuutta. Burkelle retoriikka on ei-harmoninen tilanne täynnä ristiriitoja, koska täydellinen ykseys ei vaatisi identifioitumista eikä näin ollen retoriikkaakaan. Retoriikka on Burken mukaan aina lähempänä konfliktia kuin konsensusta, sillä se sisältää aina puolueellisuutta tai valtapyrkimyksiä. (Palonen, Summa, 1996 56-57)

Burken mukaan kieli on aina emotionaalisesti latautunutta, jokainen sana sisältää merkityksiä. Niinpä kieli voi yhdistää sekä hajottaa ryhmiä. Tämä identifioituminen ja sen vastakohta erottautuminen onkin Burken teorian keskeinen teema. (Foss, Littlejohn 2008, 115)

”If being identified with B, A is ”substantially one” with a person other than himself. Yet at the same time he remains unique, an individual locus of motives. Thus he is both joined and separate, at once a distinct substance and constitutional with another.” (Burke 1969, 21)

Burken mukaan identifikaatiota tapahtuu kolmen pääasiallisen lähteen avulla. Materialistinen identifikaatio tarkoittaa materiaalista samaistumista omaisuuden, tavaroiden tai kiinnostusten kohteiden avulla. Henkilöt esimerkiksi omistavat samanlaisen auton tai ovat kiinnostuneita samanlaisista automerkeistä. Idealistinen identifikaatio tarkoittaa ideologista samankaltaisuutta,

yhteisiä ideoita, tunteita, arvoja, uskonnollista yhteenkuuluvuutta tai samanlaista poliittista puoluekannatusta. Muodollinen identifioituminen tarkoittaa juhlallisempaa samaistumista, henkilöt kuuluvat samaan organisaation, osallistuvat samaan tapahtumaan tai jonkin järjestelmän ansiosta tuntevat kuuluvan yhteen. (Littlejohn, Foss 2008, 115)

Burken identifikaatioteoriassa on havaittavissa erilaisia keinoja joiden avulla identifiointi tapahtuu. Ensimmäisenä samaistaminen, jota ylläpidetään esimerkiksi yhteisten intressien, luokan, kotimaan tai rodun avulla. Puhuja korostaa yhdistäviä tekijöitä sekä puhuu kielellä, johon kuulijan on helppo samaistua. Puhuja voi yhdistää itsensä ryhmään jakamalla kokemuksiaan, uskomuksiaan sekä tavoitteitaan. (Enos 2009, 337) Samaistamisen vastakohta, erottautuminen, on myös osa identifioitumista. Sanat, joita valitaan käytettäväksi voivat samaistamisen lisäksi myös erottaa ihmisiä sekä ryhmiä toisistaan. (Littlejohn, Foss 2008, 115)

Burken teoriassa identifioituminen on mahdollista myös ”mystifikaation” avulla. Mystifikaatiossa hierarkiatasolla korkealla olevaan samaistutaan hierarkkisista sekä mahdollisista arvoeroista huolimatta. Esimerkiksi kansan samaistuminen karismaattiseen johtajaan on Burken mukaan mystifikaation seurausta. (Littlejohn, Foss, 2008, 115)

Syyllyttäminen ja syntipukin etsiminen on myös osa identifikaatiota. Burken mukaan vahvat tunteet, kuten viha, turhautuneisuus, inho ja katumus herättävät kuulijassa halun etsiä tunteilleen kohde, syntipukki. Kielen avulla ihmiset moralisoivat toisiaan sekä tekojaan. Burken mukaan syyllyttämistä on kolmea laatua. Täydellisyyteen pyrkivät ihmiset asettavat itselleen tavoitteita, jotka eivät aina kohtaa todellisessa elämässä. Näin syntyvä syyllyisyys ajaa ihmiset moralisoimaan toisia. Negatiivisuus on myös Burken mukaan syyllyttämisen muoto, joka ajaa ihmiset tuntemaan syyllyisyyttä. Esimerkiksi oikeiden ja väärin ratkaisujen pohtiminen on syyllyttämistä sekä syntipukkien etsimistä. Hierarkian periaate johtaa myös syyllyisyyteen. Hierarkian arvoasteikot sekä ihmisten arvottaminen erojensa puolesta johtaa niin moralisointiin kuin syyllyisyydentunteeseen. (Littlejohn, Foss 2008, 115)

Burken mukaan retoriikassa kielikuvilla sekä symboleilla on suuri rooli. Kielihän on symbolien käyttöä. Burken mukaan kielikuvat voidaan jakaa neljään perustrooppiin. Metafora tarkoittaa asian ymmärtämistä toisen asian kautta. Metonymia antaa abstraktille asialle materiaalisen muodon. Synokdee tarkoittaa asioiden ymmärtämistä edustajan välityksellä, jonka tietty piirre kuvaa koko

ilmiötä. Ironia tarkoittaa asioiden esittämistä päinvastaisella tavalla, ironian avulla asia kyseenalaistetaan. (Palonen, Summa, 1996, 54–55)

Burken mukaan koko retoristen käsitteiden ideaalityyppi on ”jumala-termi”. Käytännössä kaikilla kulttuureilla on oma ”jumaltermi”, joka saa nimensä teologian jumalasta. Lopulta, jos tapahtumia ei ole mahdollista rationaalisesti selittää, voi ”jumala-termillä” kumota muut käsitykset vaatimatta enää lisäselityksiä. Burke toteaaakin teoksessaan *A Grammar of Motives* (1945) rahan olevan nykypäivän ”jumala”. Burken mukaan markkinat ohjaavat ja moralisoivat yksilöitä samaan tapaan kuin jumala teologiassa.

3.2 Homoseksuaalisuus poliitikon piirteenä ja sitä tutkiva queer-tutkimus

Homoseksuaalisuus tieteenalana kehittyi filosofisen muutoksen, postkolonialismin sekä feminismin myötä queer-tutkimukseksi. Kuten postmodernismilla oli tapana, myös queer kehittyi kritisoidulla modernismin ajattelua. Queer tarttui feminismin tutkimuksen diskurssikeskeisyyteen ja kritisoi sen heteronormatiivisuutta ja sen ihailua. (Adam, 2002 18-19)

Seksuaalivähemmistöjen oikeuksien retoriikan varhaisimmat puheet on loogisesti pidetty salassa ja ryhmille piilossa extempore ilman muistiinpanoja, joten niiden tallentaminen on ollut mahdotonta kuten myös analysointi. Vasta queer-tutkimuksen kehittyttyä alettiin analysoimaan puheiden sisältöä (Ridinger, 2012, 1)

Perinteinen homoseksuaaliretoriikka yhdysvaltalaisessa kontekstissa perustui ajatukselle homoseksuaalisuudesta sairautena, rikoksena, syntinä sekä poikkeavuutena. Suhtautumiset perustuivat lääketieteelliseen, juridiseen, uskonnolliseen sekä sosiologiseen tulkintaa seksuaalivähemmistöistä. Tiede sekä uskonto luovat normeja, jotka lailla oikeutetaan. Kääntäen

myös laki oikeuttaa määräyksensä tieteellä ja uskonnolla. Näiden "pyhien" normien rikkomista pidetään epäsopivana ja sitä käytetään retoriikassa seksuaalivähemmistöjä vastaan, mutta myös vähemmistöjen edustajat itse käyttävät samoja argumentteja. (Darcey & Fosset 1997, 175)

Jotta homoseksuaalisuudesta voidaan julkisesti puhua, täytyy yhteiskunnan kantavien normien, lain, uskonnon ja tieteen, muuttua. Varsinkin uskontoa on pidetty homoseksuaalisuuden suurimpana vasta-argumenttina. Niinpä Stonewall-Innin on tulkittu tarkoittavan uskonnon auktoriteetin heikkenemistä. Neo-ortodoksia maailmansotien välissä muokkasi ihmisten jumalkäsitystä liberaalimpaan suuntaan, samalla mahdollistaen esimerkiksi homoseksuaalien retorisen esiinnousun. Neo-ortodoksia johti myös yhdysvaltalaiseen vapaus-käsityksen muuttumiseen. Vapaus ei ollut enää moralisoitua tai auktoriteettien alaista, vapaus muuttui moniarvoiseksi amerikkalaiseksi unelmaksi. (Darcey, Fosset 1997, 178)

Homoretoriikalle on tavanomaista myös valinnanvapaudesta argumentointi puolesta ja vastaan. Jos homous tulkitaan valinnaksi, ei homojen tulkita tarvitsevan tasa-arvoisia oikeuksia, jos taas sitä ei pidetä valintana, on homoilla yhtäläinen oikeus tasa-arvoisiin oikeuksiin. Homoseksuaalit itse usein kokevat seksuaalisen suuntautumisen olevan synnynnäinen ominaisuus eikä siis itse valittavissa oleva. Näin ollen he mielestään ovat oikeutettuja tasa-arvoiseen kohteluun. Homoseksuaalien oikeuksia vastustetaan usein väitteillä niiden murtavan perinteisiä perhe-arvoja. (Brookey 2002, 2)

Seksuaalivähemmistöretoriikalle ominaista on siis tasa-arvon vaatimisen lisäksi argumentointi seksuaalisen suuntautumisen valinnanvapaudesta tai sen puuttumisesta. Lisäksi keskustelua värittävät auktoriteetteihin perustuvat syytökset synnistä, sairaudesta ja laittomuudesta. Lakien, raamatun sekä lääketieteen tulkinnat näyttävät usein suurta roolia tasa-arvokeskustelussa. Lisäksi tulkinnat perinteisten perhearvojen horjuttamisesta värittävät keskustelua. Postmodernismin hengen mukaan perinteisiä diskursseja pyritään purkamaan ja heteronormatiivista ajattelua laajentamaan. Sukupuolta ei tulisi ottaa normina vaan performaationa ja jokaisella tulisi olla oikeus ilmentää omaa seksuaalisuuttaan. Vähemmistöjen tulisi korostaa erilaisuuttaan, jotta erilaiset yksilöt saisivat tasa-arvoiset oikeudet syrjäyttämällä perinteiset heteronormatiiviset diskurssit.

Homoseksuaalin politiikan seksuaalisuutta voidaan käyttää strategisesti kampanjoinnin kannalta. Juvonen (2015) kertoo, kuinka homoseksuaaleilla on vaihtoehtoja oman seksuaalisuutensa suhteen.

Aina 1970-luvulle asti homoseksuaalit pysyivät ”kaapissa”. Yhdysvalloista Suomeen suomennettu termi tarkoittaa oman seksuaalisuutensa salaamista. Poliittisesti fokuoituneen henkilön voi olla helppo peittää seksuaalisuutensa ja välttyä sen seuraamalta mediamyllerrykseltä. Kokiessaan ympäristön hyväksyvän hänen seksuaalisuutensa, on vaihtoehtona myös sen julki tuominen. Seksuaalisuudesta ja yhteiskunnan luomista keinotekoisesta kaksijakoisuudesta on keskusteltu naistutkimuksen parissa Foucault’n ja seuraajien toimesta jo enne vuosituhannen vaihtumista. Homoseksuaalit poliitikot edustavat usein kansalle homoseksuaalien intellektuellia samalla joko korostaen tai rikkoen stereotypioita.

Juvosen mukaan seksuaalivähemmistöjen asema ja kohtelu yhteiskunnassa on heijastunut suoraan myös homoseksuaalien poliitikkojen halukkuuteen korostaa seksuaalisuuttaan. 1970-luvulla alkanut keskustelu kaapissa olon syistä sekä seksuaalisuuksien moniulotteisuudesta johti 1980-luvulla vähemmistöjen asemaa ajavien järjestöjen syntyyn. 1990-luku on ollut ulostulon vuosikymmen ja sen jälkeen homoseksuaalisuutta on kehitetty tuotteistamalla ja jalostamalla sitä trendikkääksi. (Juvonen 2015, 30-48)

Poliittisen toimijan seksuaalisuudella koetaan myös olevan suuri merkitys hänen politiikalleen. Jo valinta seksuaalisuuden korostamisesta koetaan kannanottona. Homoseksuaalien yleistyttyä mediassa ja kulttuurissa, ovat homoseksuaalit poliitikot olleet harvinaisia. Siksi jokaisen heistä seksuaalisuuteen tartutaan poikkeavuutena, joka kehittyy joko hänen edukseen tai haitakseen. Medialla on suuri rooli kulttuurin ohessa yleisten mielipiteiden muokkaajina. (Juvonen 2015)

3.2.1 Foucault'n perintö

Michel Foucault on yksi postmodernin politiikantutkimuksen isistä, joka usein yhdistetään myös strukturalismiin. Foucault tunnetaan haasteellisena ajattelijana, jonka tapana oli kyseenalaistaa perinteitä ja ihmisten muotittamista. Teoksessaan *Käytännöt ja ajattelu Foucault'n filosofiassa* (2007) Kai Alhanen tutkii Foucault'n käytännön käsitettä ja sen merkitystä Foucault'n ajattelulle. Sen sijaan teoksessa *The Political Philosophy of Michel Foucault* (2009) Mark G.E. Kelly tutkii Foucault'n vallan teoriaa ja sen ylläpitämistä yhteiskunnassa.

Foucault'n tunnetuimpia teoksia ovat lääketiedettä tutkiva *Klinikan synty*, historian roolia ja polveutumista tutkiva *Tiedon arkeologia*, kriminologiaan ja sen valtasuhteisiin keskittyvä *Tarkkailla ja rangaista* ja seksuaalisuutta ja sen muutosta tutkiva *Seksuaalisuuden historia*. Teokset heijastavat Foucault'n ajattelun kehitystä, jota myös Kelly ja Alhanen teoksissaan korostavat. Myöskin seksuaalisuuden rooli ja sen poikkeavuudet korostuvat teksteissä erilaisissa konteksteissaan.

Seksuaalisten vähemmistöjen kohdalla Foucault'n tutkimus on ollut uraauurtavaa, häntä seuranneet postmodernit feministiajattelijat Butlerista Wilchinsiin ovat voineet vapauttaa ajattelunsa ja kritisoida käytännön vaikutusta sekä vallan normalisointia ihmisten minäkuvaan. Foucault'lle seksuaalisuus on yksi tärkeimmistä tutkimusteemoista, mutta kuten Foucault'n teorioille on ominaista, ei analyyseissä keskitytä seksuaalisuuden syvään olemukseen vaan siihen, kuinka yhteiskunta on kohdellut seksuaalivähemmistöjä kautta aikain. Sekä Kelly (2009) että Alhanen (2007) korostavat molemmat tutkimuksiensa johdannoissa Foucault'n poikkeuksellista lähestymistapaa.

Foucault'n tutkimus lähtee tiedon, vallan ja etiikan tutkimusakselista. Akselissa kohtaavat silloinen käsitys tiedosta ja faktoista, vallan suhteellinen jakautuminen sekä etiikan rooli minäkuvaa muodostaessa. Foucault'n mukaan akseleilla on suhteellinen merkitys tutkimukseen. Juurikin akselin avulla on mahdollista tutkia objektivointia, joka on Foucault'n tutkimuksen keskeinen teema. Käytännöt ja tavat muodostavat objektivointia, jota on mahdollista purkaa Foucault'n nominalistisen käytännön mukaan akselin eri osiksi. Jotta akselin käyttäminen objektiivisuutta

tutkiessa toimisi, tulee Foucault'n mukaan unohtaa universaalit ajatukset ihmisluonnosta ja olla käyttämättä yleistyksiä. (Alhanen 2007)

Molemmat tutkijat, sekä Kelly että Alhanen yhtyvät ajatukseen siitä, että Foucault'n filosofian ja ajattelun peruspilareina toimivat normit ja niiden roolit yhteiskunnassa. Foucault on relativisti, joka ei usko universaaleihin lakeihin. Universalismi, joka tarkoittaa kaikkiin ihmisiin ja tilanteisiin sovellettavuutta, tappaa Foucault'n mukaan yksioollisuutta sekä mahdollisuuksia erilaisuudelle. Relativismin mukaisesti Foucault'n mukaan tärkeämpää on konteksti sekä historiallinen kehitys. (Alhanen 2007, Kelly 2009)

Foucault'n kiinnostus tutkia valtaa sekä vallan kohteita lähti liikkeelle kiinnostuksesta tutkia yhteiskunnan vieroksumia sekä hylkäämiä tutkimuskohteita, kuten seksuaalivähemmistöjä, mielenterveyspotilaita sekä vankeja. Näiden poikkeustilanteiden pohjalta Foucault väittää, että valtaa pidetään lähinnä yhteiskunnan päättäjien sekä muiden, toisten objektina pitävien ja tulkitsevien oikeutena. Sen sijaan Foucault'n mukaan valtaa käyttävät kaikki, jotka suostuvat normien mukaiseen hallintaan. Foucault'n itsensä mukaan sen sijaan, että kysyttäisiin mitä valta on, tulisikin kysyä kuinka valtaa käytetään. Valtasuhteet ovat siis Foucault'n mukaan vallan olemusta tärkeämmät. Kriminologiaan sekä lääketieteeseen urallaan paneutunut Foucault muista valtaa tutkineista ajattelijoista poiketen antoi tilaa myös teknologialle, jonka avulla ihmisiä hallitaan. Varsinkin kriminologiassa teknologialla on suurikin merkitys. (Kelly, 2009, 34)

Foucault'n tuotanto jaetaan sen kehityksen mukaan usein osiin arkeologia, geneologia sekä etiikka. Vaiheille on kuitenkin yhteistä Foucault'n kiinnostus valtaan ja ihmisten hallitsemiseen. Arkeologiassa pohditaan historian merkitystä. Foucault'lle tyypillistä oli irrottaa ajallisesti tärkeitä lausahduksia ja tulkita niiden uudelleenilmaantumisen tarkoitusta. Seksuaalivähemmistöistä puhuttaessa esimerkiksi lauselmä ”homoseksuaalisuus on sairaus” voidaan tulkita arkeologisesti ja miettiä, missä diskurssissa kyseinen lause nostetaan historiassa esille. Ymmärtääkseen lauselman taustat, täytyy muodostaa arkeologisesti tutkivan lausahduksen käyttöhetkistä sarja, tulkita sarjojen säännöllisyyttä ja lopulta muodostaa käsitys diskursiivisesta käytännöstä. Säännöllisyyksistä seuraa lainalaisuuksia, jotka lopulta voivat johtaa jopa valtapeleihin ja strategioita. (Alhanen 2007, 57–60)

Ajattelun historiaa tutkivan Foucault'n tärkein huomautus oli, että ajattelu epänormaalista ja yhteiskunnan normeista on muuttunut kautta historian. Polveutuminen, eli ajattelun muokkautuminen historian aikana sitä muokkaavien tapahtumien myötä, on Foucault'n selitys muuttuvalle käsitykselle normaaliudesta. Nietzscheä lainattu teoria selittää myös Foucault'n mukaan historiallisen kontingenssin, jonka mukaan sattumien kautta muodostettu ajattelu on vain yksi vaihtoehto monista mahdollisista vaihtoehdoista. Lisäksi Foucault oli annalisti, eli hänen historiantulkintansa perustui tapahtumien pitkäjänteiseen seuraamiseen ja sen myötä tapahtumien asettaminen sarjoiksi oli erittäin tärkeää. Sarjojen avulla opittiin historiasta sekä diskurssien kehityksestä, mutta samalla opittiin mahdollisista hallinnan strategioista. (Alhanen 2007)

Objektivointi on yksi Foucault'n filosofian tärkeimmistä termeistä. Alhasen (2007, 21) mukaan ”objektivoinnilla Foucault tarkoittaa tapoja tehdä jostain asiasta tai ilmiöstä ajattelun kohde”. Vankilat, sairaalat, armeija, mielisairaalat, uskonnot sekä koulut ovat Foucault'n mukaan instituutioita, jotka ovat muodostaneet ihmisistä subjektin sijaan objekteja. Objektit myös subjektoidaan siinä vaiheessa, kun niiden odotetaan tekevän tulkintoja itsestään, esimerkiksi vankien odotetaan oppivan, koululaisten muovaavaan maailmankuvaansa ja seksuaalivähemmistöjen edustajien odotetaan tunnustavan itselleen oman seksuaali-identiteettinsä.

Kuitenkin instituutioiden objektivointia tärkeämpää on niiden luoma kehys, jonka pohjalta ihminen itse luo oman minäkuvansa. Minäkuvaan kuuluu myös seksuaalisuus sekä seksuaalinen suuntautuminen ja sen mahdollinen hyväksyminen. Subjektivointi sen sijaan tarkoittaa Foucault'n mukaan tapaa, jolla ihmisiä ohjataan ja hallitaan. Foucault'n filosofian tärkein ajatus on teoria siitä, kuinka ihminen on muuttunut subjektista objektiksi itselleen. (Alhanen 2007, 22) Tämä objektin ja subjektin leikkauspiste määrittelee Foucault'n mukaan myös ihmisten seksuaalisuutta ja seksuaalista minäkuva.

Foucault korostaa olevansa nominalisti, joka unohtaessaan universaalit lainalaisuudet painottaa sen sijaan käytäntöjä. Juurikin käytännöllä on suuri merkitys Foucault'n ajattelussa. Foucault'n mukaan ihmiset seuraavat orjallisesti käytäntöjä, eivätkä itse huomaa käytännön auktoriteettia. Käytännöt ohjaavat yhteiskuntaa, eikä niitä usein osata edes kritisoida niiden arkisen olemuksensa takia. Käytännöt määräävät yhteiskunnan normit, muovaavat maailmankuvaa ja samalla omaa

minäkuva. Käytännöt Foucault jakaa kahteen; diskursiivisiin ja ei-diskursiivisiin. (Alhanen 2007, 30–31)

Diskursiiviset käytännöt ovat Foucault’lle ne käytännöt, jotka määrittelevät yhteiskunnassa mikä on sallittua ja mikä ei. Ei-diskursiiviset ovat sitten diskursiivisista käytännöistä jalostettuja ja eteenpäin vietyjä käytäntöjä. Foucault mieltää yhteiskunnan eräänlaisena kenttänä, jossa käytännöt toimivat vuorovaikutuksessa toisiinsa. Muutos käytännössä tarkoittaa käytänteiden välisten suhteiden muutosta ja näin ollen vaikuttaa koko kenttään. (Alhanen 2007, 30)

Foucault’n ajattelu mahdollistaa myös syväluotaavan tulkinnan seksuaalivähemmistöistä. Käytännöt ovat kautta historian ohjanneet ihmisiä subjektivoimaan sekä objektivoimaan yksilöitä. Seksuaalivähemmistöt kuuluvat mielisairaiden sekä vankien kanssa Foucault’lle samaan lokeroon ryhmistä, joita yhteiskunta on objektivoanut. Oleellista objektivoinnille on myös Foucault’n käsitys problematisoinnista. Problematisointi on Foucault’n mukaan tarpeellista, kun yritetään tulkita jotain todellista ja perinteisten käytänteiden vastaista. Sairaudet tai seksuaalinen poikkeavuus ovat Foucault’n mielestä keinoja jättää ryhmiä ja yksilöitä yhteiskunnan normien ulkopuolelle juurikin problematisoinnin avulla. (Kelly 2009, 29)

Kelly (2009, 144) korostaa teoksessaan Foucault’n saamaa kritiikkiä seksuaalisuustematiikastaan. ”Foucault’s initial conception is easily comprehensible: people have always had sex, but then this thing called “sexuality” was invented and distorted it.” Foucault’n mukaan seksuaalisuus on siis kehitetty ja muokattu käsite, jolla rajataan ihmisten ominaisuuksia. Luonnollinen sukupuoli on Foucault’n mukaan kehitetty seksuaalisuuden myötä, yhteiskunnan luomien normien mukaan. Foucault’n mukaan ei ole olemassa luonnollisia sukupuolia eikä seksuaalisuutta, on vain olemassa halu. Ihmiskeho on hänen mukaansa muokkautuva, jota yhteiskunnan määräämät seksuaalinormit muokkaavat ja rajaavat.

Halut ohjaavat seksuaalisuutta. Foucault’n mukaan myös halut ovat tarkasti yhteiskunnan määräämiä. Joko ihmiset haluavat sitä, mitä heille sallitaan, tai sitten haaveillaan ”tabuksi” kutsutusta, normista poikkeavasta. Tabusta haluttavan tekee sen normaalista poikkeavuus. Kellyn (2009, 146) mukaan “We may desire something because we are supposed to desire it, or indeed desire what is taboo precisely because it is taboo to do so; but whatever we desire, our desire is thoroughly over coded with norms—“. Nautintoja ei ole problematisoitu, nautinnollisessa

tilanteessa nimensä mukaan ei ole kyse muusta kuin itsensä tyydyttämisestä. Sen sijaan nautinnon luoman seksuaalisen suuntautumisen voidaan katsoa olevan ongelma, esimerkiksi homoseksuaalisen käytöksen, sen ollessa vastaan perinteistä käsitystä seksuaalisuudesta. Sukupuolisuus on Foucault'n mukaan kehitetty seksuaalisuuden myötä, sukupuolen ja seksuaalisuuden ”materiaalisena alustana” toimivat halut ja kehot. Seksuaalisuus on tuotettu uusien halujen ja nautintojen myötä.

Alhanen esittelee tutkimuksessaan (2007) psykiatrisen diskurssin kehittymistä, mutta aiheeseen soveltuen sovellan teoriaa seksuaalivähemmistöjen diskurssiin. Seksuaalisen suuntautumisen on katsottu olevan osa identiteettiä ja tahdosta riippumatonta, osansa kehityskulussa on niin lääketieteellä kuin psykologialla. Homoseksuaalisuutta on pyritty historian saatossa ymmärtämään kriminologian, lääketieteen sekä psykiatrian avulla. Foucault'n mukaan tärkeää kehitykselle on diskurssin *esiintulopinnat*. Esiintulopinnat tarkoittavat ympäristöjä ja suhteita, joissa tässä tapauksessa seksuaalivähemmistöt esiintyvät. Homodiscot ja pienet ”underground”-piirit ovat vanhoja seksuaalivähemmistöjen esiintymispaikkoja. Nyt seksuaalivähemmistöt ovat muuttuneet osaksi arkielämää ollessaan osa perhettä, työyhteisöä tai ystäväpiiriä. *Instanssit* ovat tahoja, jotka määrittelevät diskurssia. Seksuaalivähemmistöjä ovat usein tulkinneet niiden vastakohtana toimiva heteronormatiivinen yhteiskunta, mutta myös aikoinaan juridiikka, lääketiede sekä psykologia. Diskurssille on myös ominaista sen *erikoistumisen asteikot*. Aikojen saatossa seksuaalivähemmistöjenkin kirjo on kasvanut homoista biseksuaaleihin, transsukupuolisiin sekä polyamoriaan. Diskurssin arkipäiväistytyä laajenee sen kirjo kuten myös tieteellinen tutkimus.

Seksuaalisuus on Foucault'n mukaan yksi tärkeimmistä ihmisten piirteistä ja siksi sen diskurssista on tullut tärkein länsimaisen ihmisen subjektivoinnin väline. (Alhanen 2007, 104) Dispositiivi tarkoittaa diskurssien suhteita toisiinsa, eli käytännössä käytäntöjen suhdetta toisiinsa. Käytännöt vaikuttavat suhteessa toisiinsa joko vahvistamalla niitä, heikentämällä niitä tai muokkaamalla niitä. Seksuaalivähemmistöjen osalta tärkeää on Foucault'n painotus dispositiivien rooliin yksilöiden subjektivoinnilla sekä itserefleksiivisten suhteiden muokkaamisella. Alhanen korostaa myös käytäntöjen verkkojen muodostumista, jotka lopulta muodostuvat valtamuotoihin, joissa yksilöitä valvotaan ja hallitaan käytäntöihin vedoten.

Käytännöistä päästään helposti Foucault'n normalisoivan vallan vastustukseen. Käytännöillä pidetään yllä valtaa ja niillä on pyritty myös poistamaan seksuaalivähemmistöt. Foucault'n mukaan valta hallitsee liikaa yksilöiden elämää ja valvoo jokaisen toimia. Suvereeni valta on muuttunut arkielämän hallinnaksi, ja tuloksena on ihmisluontoon kohdistuva biovalta. Kurivalta sen sijaan ottaa haltuun ruumiit ja tekee niistä koneita. Biopolitiikan yksi jatkumo oli väestön biopolitiikka. Väestön kehitystä tarkkailtiin ja se oli myös yksi mittari yhteiskunnan arvokkuuden kannalta. Biopoliittiset odotukset väestön jatkuvuudesta ovat siis Foucault'n mukaan yksi syy seksuaalisuuden kaventumiselle. Yhteiskunnan painostus lisääntymiseen, sekä eräänlainen ihmiselämän arvon mittaaminen jälkeläisillä on ollut maailmanlaajuinen, seksuaalivähemmistöjä problematisoiva teema. Kun kansa nähdään väestönä, yhtenä yhtenäisenä massana, jossa näkyvät ominaisuudet ovat tuottavuus, syntyvyys ja kuolevuus, unohtuvat ihmisten persoonallisuudet sekä poikkeavuudet. Väestö nähdään yhteiskunnan toimintaelimenä sen sijaan, että yhteiskunta palvelisi kansalaisia yksilöinä. Alhanen (2007, 143) korostaa biopolitiikan positiivisena jatkumona ihmistieteiden kehityksen.

Normaalisoiva hallinta on seurausta väestön biopolitiikasta. Biopolitiikan luomat käsitykset hyvästä väestöstä luo normalisoivalle hallinnalle kriteerit yksilöitä varten. Kriteerit luovat normeja, joiden avulla luokitellaan yksilöitä. Vakiintuneiden käytäntöjen perusteella se asettaa yksilöt hierarkkiseen arvojärjestykseen sen mukaan, kuinka hyvin he täyttävät normiston. Biopolitiikan sekä normalisoivan hallinnan lopputuloksena yksilöiden sukupuolielämää ryhdyttiin seuraamaan ja hallitsemaan. Jo kirkon luomat eettiset odotukset seksuaalisuutta kohtaan muokkasivat normalisoivaa hallintaa. (Alhanen 2007, 140–147)

Foucault painottaa myös vallan vastavuoroisuutta, valta virtaa hierarkkisesti molempiin suuntiin. Kuten Kelly tutkimuksessaan toteaaakin, aina hallitsijalla on ollut pelko vallankaappauksesta. Valtaa hallitsevat siis myös alamaiset, näin ollen valta virtaa vastavuoroisesti yhteiskunnassa.

Seksuaalisuuden tieteellinen tutkiminen sekä normalisoiva hallinta muuttivat myös yksilöiden tapaa ymmärtää itseään. Yhteiskunnat perustivat Foucault'n mielestä jokaiselle yksilölle tarpeen olla tietoinen omasta seksuaalisuudestaan. Oma seksuaalisuus tulee myös tunnustaa, jotta yhteiskunnan luomista normeista päästäisiin irti. Foucault itse vastustaa tunnustautumista sekä ideaa, jonka mukaan seksuaalisuus olisi jokaisen minuuden ydin. Teoria seksuaalisuudesta ja sen

tunnistamisesta on Foucault'n mukaan vain yksi vallankäytön esimerkeistä. Foucault myös vastustaa normalisoivaa valtaa siksi, että se esittää olemassa olevat vaihtoehdot ihmisille, eikä mahdollista niiden ulkopuolisia vaihtoehtoja. Yhteiskunta sanelee sen, kuinka yksilöt voivat itsensä nähdä, tulkita seksuaalisuuttaan ja samalla muodostaa käsityksensä omasta hierarkkisesta paikastaan. (Alhanen 2007, 147–149 Kelly 2009, 158)

Tämä tunnustamisen rituaali voidaan nähdä myös nyky-yhteiskunnassa. Avioliitto kuuluu yhä useassa paikassa vain naisen ja miehen väliseksi liitoksi. Sukupuolina on usein vain nainen tai mies, muita vaihtoehtoja ei tunneta. Sukupuolta täytyy performoida, ja jotta sukupuolen roolin suorittaminen onnistuu, tulee ensin itse tiedostaa, mitä roolia esittää. Foucault'ta jalostaen voisikin olettaa, että hän vaatisi yhteiskunnan murtavan perinteiset sukupuolelliset sekä seksuaaliset roolit ja jättäisi yksilölle vapauden toteuttaa itseään ilman, että täytyisi olla tietoinen omasta valinnastaan tai siitä, mitä haluaa viestittää. Foucault'lle seksuaalisuus on pyhä identiteetin osa, jota kuitenkin ei tarvitse sovittaa valmiiseen muottiin. Kellyn (2009, 154) mukaan nyky maailma eroaa kreikan aikaisesta sekä keskiaikaisesta sillä, että nykyään ei ole enää universaalia etiikkaa ihmisiä ohjaamassa. Kuten Foucault itse myös toteaa, eivät universaalit lait päde yksilöihin. Kristinuskokaan ei kata koko maailmaa, joten yksilöille jää enemmän tilaa rakentaa omaa identiteettiään. Kelly korostaa Foucault'n tulkintaa siitä, että antiikissa pidettiin esteettisenä yksilöitä, ja esimerkiksi yksilön seksuaalisuuden avoimuutta.

Kelly (2009, 151) tulkitsee Foucault'n käsitystä etiikasta karkeasti käytöskoodiksi, Foucault'a lainaten "an ensemble of values and rules for action, which are recommended to individuals and groups via various prescriptive agencies". Seksuaalisen identiteetin etsimisen Foucault sijoittaa jo Antiikin Kreikkaan. Moraalin tärkein tehtävä Foucault'n mukaan on ollut seksuaalisuuden määrittäminen sekä tulkinta siitä, kuinka ihminen on objektoitu subjektiksi omille haluilleen. Moraalisesti tärkeässä roolissa ovat itsekäytännöt, ihmisten tulkinnat itsestään sekä itselleen antamat oikeudet omaan ruumiiseensa sekä mieleensä. Foucault'lle etiikka onkin siis käytäntöä, ei niinkään perinteisesti ajateltuja ohjeita hyveelliseen elämään. Etiikka on refleksiivistä vapauden harjoittamista, sillä siinä yksilöllä on vapaus toteuttaa itseään suhteessa käytäntöihin ja normistoihin. Etiikka ja politiikka kulkevat Foucault'n mielestä käsi kädessä. Hellenistisessä yhteiskunnassa ne muodostivat hallinnon että ohjeistuksen etiikalle. Käytänteiden kautta ne siis ohjasivat yksilöitä oman itsensä tulkinnassa mutta myös muoivasivat toisten hallintaa.

Foucault'n filosofia on siitä muista kollegoistaan poikkeavaa siksi, että Foucault ei pyrkinyt selittämään ajattelulleen tärkeitä termejä, kuten käytäntö, hallinta tai moraalit auki, vaan nominalistiseen tyyliinsä sekä tiedon arkeologiaan luottaen pyrki luomaan teorioita siitä, mikä merkitys ihmisen roolille näillä termeillä on ollut. Seksuaalimoraalia tutkiessaan Foucault painotti sitä, kuinka tietyillä ihmisten haluilla ja teoilla oli moraalinen vastuu. Seksuaalimoraalissa on myös painotettu jo helleenien ajoista lähtien alistamista tietyille seksuaalisäännöille. Sukupuolintuntojen suurin rooli oli muokata ne tilanteeseen sopivaksi ilman universaaleja sukupuolimoralisia ohjeita. Foucault painottaa myös seksuaalimoraalin, kuten moraalin ylipäättään, olevan vain osa ikuisesti jatkuvaa jatkumoa, eräänlainen tapa päästä kohti haluttua tavoitetta.. Kristinuskon myötä universaalit moraalit laajenivat ja niiden luoja, Jumalan, uskottiin tuomitsevan moraalirikkeistä. Kristinuskon velvoittamaksi tavaksi myös muodostui jo aiemmin mainittu oman seksuaalisuuden tunnustaminen ja sen myöntäminen sekä itselle että yhteiskunnalle. Kehityksen myötä myös yhteiskunta kehitti järjestelmän, jossa seksuaalisuuden kyseleminen muodollisissa tilanteissa on oikeutettua. (Kelly 2009, 153)

Foucault vastustaa nykyistä seksuaalisuuden tunnustamista identiteettiämme luodessa. Hänen mukaansa itsekäytännöt ovat parasta vastarintaa normalisoivalle hallinnolle. Foucault'n mielestä elämän tulisi olla taideteos, tarkoittaen sitä että yksilöillä olisi vapaat mahdollisuudet muokata itseään ja identiteettiään. Vaikka Foucault tutki paljon helleenistä sekä roomalaista seksuaalimoraalia, ei hän kuitenkaan halunnut palata takaisin entiseen. Hänen mielestään vapaus sekä universaalien moraalikoodien purku mahdollistaisi yksilön itsensä toteuttamisen. (Kelly 2009, Alhanen 2007).

3.2.2 Soveltavat Butler ja Wilchins

Judith Butler on naistutkimuksen tunnetuimpia nimiä. Hänen tunnetuin teoksensa *Hankala Sukupuoli* julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 1990. Se kritisoi perinteistä feminististä liikettä sen suppeasta naiskuvasta mutta samalla synnytti aivan uuden suuntauksen, queer-teorian. Butler edustaa feminismiin kolmatta ja uusinta aaltoa jossa tutkitaan ja korostetaan myös naisten keskinäisiä eroja; kaikki naiset eivät ole samanlaisia eivätkä edustaa samaa käsitystä naisesta. Feminismin aaltojen mukaan ihmisiä ymmärretään jatkuvasti enemmän yksilöinä sekä yksilöiden eroja korostetaan aikaisempaa aaltoa tiukemmin. Kolmannen aallon murros johtui homoseksuaalien naisten, lesbojen esiinmarssista. He eivät halunneet olla osa toisen aallon feminismiin käsitystä naisista joukkona miesten vastakohtana. Kolmas aalto mahdollistaa myös homoseksuaalien miesten erottumista perinteisestä mieskuvasta. (Butler 1990, 17-21)

Perinteisen käsityksen mukaan ihmiset jaetaan naisiin ja miehiin biologisten ja ruumiillisten erojen perusteella. Kuten jo lapsille opetetaan, naiset ovat naisia ja miehet miehiä sukupuolielimiensä perusteella. Butler uskalsi kuitenkin kritisoida tätä vallitsevaa faktana pidettävää väitettä. Hänen mielestään on väärin tulkita ihmisten sukupuolta heidän fyysisten olemustensa perusteella. Hänen mielestään fysiologiset sukupuolierot määrittelevät meidän sukupuolta yhtä paljon kuin esimerkiksi vasenkätisyys tai pituus. Butlerin mielestään fysiologiset erot eivät voi olla pohjana sille, miten käsitämme sukupuolta. Toinen perinteinen tapa määrittää sukupuolta biologisen lisäksi on sosiaalinen sukupuoli. Kuten Butlerikin sosiaalista sukupuolta kannattavat tahtovat unohtaa biologiset seikat sukupuolesta puhuttaessa. Sosiaaliset tilanteet sekä ympäristötekijät määräävät heidän mielestään sukupuolen. Ympäristö luo odotukset tietystä sukupuolesta jonka mukaan sitten yksilöt toimivat. Butler kritisoi kuitenkin myös tätä sosiaalista sukupuolta, sillä hänen mukaansa se on lopputulos ja johdannainen biologisesta sukupuolesta. Sosiaalinen sukupuoli toistaa fysiologisen sukupuolen eroja sosiaalisissa kanssakäymisissä jakona naisiin ja miehiin. Butler ei kuitenkaan halunnut tyytyä kumpaankaan käsitykseen sukupuolesta. (Butler 1990)

Kuten 1990-luvun uuden aallon feminismi, niin myös Butlerkin vastusti yhteiskunnallisia sukupuoleen liittyviä diskursseja musta ja valkea, nainen ja mies, hetero ja homoseksuaali. Hänen mukaansa yhteiskuntaa luodaan vastakohtilla, jotka sulkevat toisensa ulkopuolelle. Näitä diskursseja vahvistetaan jatkuvalla toistolla; tietyn piirtein varustetut ihmiset performoivat omaa sukupuoltaan vakiintuneilla eleillä ja sanoilla, niin sanotusti esittävät sukupuoltaan. Jo lapsille opetetaan kuinka naisten ja kuinka miesten tulee toimia. Butlerille sukupuoli ei ole siis biologista eikä sosiaalista, se on performatiivista. Radikaaliksi Butlerin teorian tekee se, että hän ei oleta sukupuolien olevan lainkaan olemassa, vaan olevan seurausta tuttujen sukupuolisten normien orjallisesta seuraamisesta. (Butler 1990)

Riki Wilchins aloittaa teoksensa *Queer Theory, Gender Theory* (2004, 1-2) toteamalla, että hänen on aina ollut vaikea ymmärtää ihmisten käsitystä sanoista ja käsitteistä. Hänen mielestään ihmiset luottavat liikaa sanoihin; kaikki nimetyt ovat todellisia ja nimettömiä asioita ei ole olemassa. Siksi Wilchins tutkiikin postmodernismia ja omien sanojensa mukaan nauttii sen abstraktiudesta. Sanoilla ei hänen mukaansa tulisi olla niin suurta valtaa kuin nykyisin on. Wilchinsin mielestä postmodernismi tarjoaa työkalut tutkia erilaisuutta, identiteettiä, heteroseksuaalista maailmankatsomusta sekä perinteisiä vartalokäsityksiä.

Homojen oikeuksista puhuttaessa Wilchins jakaa homot kahteen ryhmään; julkisesti homoihin sekä oikeuksien puolesta taisteleviin. Wilchins korostaa myös, että ennen julkisesti homoseksuaalisti käyttäytyvä oli automaattisesti kantaottava sekä provosoiva. Ensimmäisten julkisesti homoseksuaalien nousua politiikkaan homoseksuaalit saivat vihdoinkin ottaa osaa keskusteluun ja seksi katosi keskiöstä vähemmistöistä puhuttaessa. Homot joutuivat kuitenkin osallistumaan stereotyyppien luomiseen. Heidän oli mahdotonta olla korostamatta seksuaalisuuttaan. Näkyvät homot, kuten dragqueenit, butch-lesbot sekä naismaiset homot olivat olleet suurelle yleisölle seksuaalivähemmistöjen kasvot. (esimerkiksi Stonewall Inn:in mellakka, josta seksuaalivähemmistön vallankumouksen on tulkittu alkaneen, aloittivat dragqueenit.) Toiseksi Wilchinsin mukaan homoparit joutuvat rikkomaan sukupuolinormeja joita normaalit pariskunnat toteuttavat naisena ja miehenä. Vaikka sukupuolet ovat vain sanoja, joutuvat homoseksuaalit pariskunnat toteuttamaan niitä, tästä syystä usein toinen homoparista on joko feminiininen tai maskuliininen. Koska ensimmäiset julkisesti homoseksuaalit toimijat todettiin korostavan

sukupuoliroolijakoa, uudistuneen homoseksuaalin tuli näyttää sukupuolinormeja noudattavalta. Seksuaalivähemmistöt seurasivat feminismien jalanjalkia ja kadottivat agendaltaan sukupuolen merkityksen. Konservatiivien vastaiskuihin vastattiin korostamalla seksuaalivähemmistöjen normaaliutta. (Wilchins 2004, 13-20)

Wilchinsin (2004) mukaan sukupuolen esittämistä ei osata ottaa ihmisoikeutena. Sitä pidetään pakkona ja ongelmia sen suhteen pidetään yksilön ongelmina, ei järjestelmän. Jos sukupuolen esittäminen epäonnistuu, pidetään sitä eräänlaisena koulutuksen epäonnistumisena. Jos sukupuoli ei ole itsestään selvä ja muiden nähtävillä, koetaan tilanne häpeällisenä. Wilchinsin mukaan seksuaalivähemmistöt tekevät virheen korostaessaan aiemmin mainittua normaaliuttaan. Sukupuolirajojen rikkomisen ei tule olla normaalia, vaan jokaisella pitää olla oikeus siihen sekä mahdollisuus olla erilainen.

Wilchins käyttää teoksessaan tunnettuja seksuaalisuus-ajatteliijoita kuten Derrida, Foucault sekä Butler. Selittääkseen postmodernismia Wilchins (2004, 97–106) aloittaa modernismin selittämällä. Modernismi vastusti vanhoillista pysähtyneisyyttä, ja korosti uutta teknologiaa sekä sen avulla tehtävää tiedettä. Postmodernismi sen sijaan vastusti modernismin periaatteita. Jacques Derrida julisti modernismin loppua ja kritisoi perinteistä länsimaalaista ajatusta. Derridan mukaan sukupuoli oli kieltä ja symboleita. Symboleita ja sanoja käyttävät yhteisöt ja näin ollen kieli suosii samaa ja jättää nimeämättä uniikit tapaukset. Kieli myös jättää ulkopuolelleen asioita. Asioiden nimiä opettelessa opettelemme mitkä eivät kuulu sanan määrittämiseen. Näin tapahtuu myös sukupuolia nimeämällä, tiedämme mikä tarkoittaa miestä jättämällä käsitteen ulkopuolelle epämiesmäiset piirteet. Derridan mukaan kieli on läpinäkyvää, se kuvaa olemassa olevia totuuksia. Läpinäkyvyydestä tulee ongelma sukupuolinormeja rikkoville, niille ei löydy kohteliaita, kehuja nimityksiä, ei edes neutraaleja. Kielestä johtuen sukupuolivähemmistöt, sen sijaan että olisivat sukupuolta, sen sijaan imitoivat sitä. Derridan mukaan ajatteluamme korostava kahtiajako vaikeuttaa Wilchinsin mukaan myös sukupuolien ymmärtämistä, se jättää vähemmistöt puristukseen naiseuden ja mieheyden väliin tai vaihtoehtoisesti kellumaan niiden ulkopuolelle. (Wilchins 2004, 99)

Wilchinsin mukaan Michel Foucault sen sijaan käskee tutkimaan itseämme. Foucaultin mukaan me pidämme itseämme poikkeuksellisenä muihin nähden. Siksi Foucaultin mukaan onkin

mielekästä tutkia sitä, mistä me koostumme. Seksuaalisuus on Foucaultin mukaan yksi minuuden totuuksia. Hänen mukaansa seksuaalisuus on institutionalisoitu ja siksi ohjailtavissa kirkon, lääketieteen sekä hallinnon puolesta. Seksuaalivähemmistöliikkeiden julkitulon myötä yksilöiden oli mahdollista ymmärtää olevansa homoseksuaali. Itsetunnon lisäksi Foucault puhuu myös kurinpidollisesta yhteiskunnasta. Tässä esille nousee diskurssit, jotka Wilchinsin itsensä mukaan ovat esimerkiksi jokapäiväistä keskustelua kahden yksilön välillä. Foucault'n mukaan diskurssit ovat sääntöjä, joilla ilmaistaan todellisuutta. Sukupuolesta puhuttaessa diskursseina yleensä ovat vain kaksi perinteistä sukupuolta. Nämä kaksi päädiskurssia jättävät sukupuolirooleja rikkovat ulos perinteisestä keskustelusta ja siksi Foucault'n mukaan niitä kuvamaan joudutaan käyttämään omaa sanastoa. He ovat myös diskurssin objekteja, eivät itse osana diskurssia. Diskurssien luoma valta muokkaa ja mahdollistaa erilaisten yksilöiden olemassaolon. (Wilchins 2004, 101)

3.3 Jeffersonismi retorisenä keinona

Thomas Jefferson (1743-1826) tunnetaan yhdysvaltalaisessa historiassa itsenäisyysjulistuksen (Declaration of Independence) suunnittelijana, yhdysvaltalaisen demokratian isänä, republikaanisen puolueen perustajana sekä Yhdysvaltojen kolmantena presidenttinä. Jefferson toimi myös Yhdysvaltojen ensimmäisenä ulkoministerinä. (McInerney, 2005)

Jeffersonista tuli Yhdysvaltojen kolmas presidentti vuonna 1801. Jeffersonin mielestä perustuslakia tuli lukea sellaisenaan, ilman sovelluksia. Perustuslaissa tiukasti pysyminen takasi Jeffersonin mielestä sen, että valta pysyi kansalla ja paikallisella tasolla. Jeffersonin kumppaneineen tuli demokraattiset republikaanit, jotka ajoivat mahdollisimman korkeaa valtaa paikallistasolla, samalla vähentäen sitä liittovaltion hallitukselta. Jefferson onnistuikin vähentämään hallituksen valtaa. Jeffersonialaiset republikaanit perustivat vallan tavalliselle kansalle ja tarkoituksella jättivät hallinnon voimattomaksi. (McInerney 2005, 105)

Vaikka jeffersonismissa usein korostetaan paikallispolitiikan merkitystä, korostaa Helo Jeffersonin presidenttikauden ulkopoliittisia saavutuksia. Jefferson käytti hyväkseen presidentin laajoja ulkopoliittisia oikeuksia ja osti Ranskalta Louisianan alueen samalla kaksinkertaistaen Yhdysvaltojen pinta-alan. Jeffersonin kauden ongelmiksi muodostuivat myös presidentin

valtaoikeudet elinkeinoelämän säätelyssä. Iso-Britannian Atlantin kauppasääntely aiheutti lopulta vuonna 1812 sodan, jonka tavoitteena Yhdysvalloilla oli purkaa Iso-Britannian kauppasaarrot ja sääntelyt merireiteillä. Vuonna 1814 Yhdysvallat ja Iso-Britannia solmivat rauhan Napoleonin kukistuttua. Jeffersonilaisittain mannermaallinen sovinto tarkoitti kuitenkin valistuksen periaatteiden unohtamista geopoliittisen sekä merkantilistisen kehityksen tieltä. (Helo 2014, 94-98)

Jeffersonin peräänkuuluttama kansalaisvapaus ei hänen mukaansa toiminut uudessa perustuslaissa säädetyssä tuomiomiesten elinikäisessä virassa. Hänen mukaansa kansan tulisi saada vaaleilla myös valita tuomioistuimen edustajat. Jeffersonin tunnettu paikallispoliittinen näkemys tarkoitti sitä, että liittovaltion tuli huolehtia ulkopoliitikasta sekä puolustuspolitiikasta sekä luoda osavaltioita helpottavaa infrastruktuuria. Osavaltioiden tuli itse päättää omista sosiaalisista uudistuksista ja vastata itse omista siivili- sekä rikoslainsäädännöstään. Myös osavaltioiden sisällä hallinnon tulisi jakautua pienempiin yksiköihin piirikunta- sekä kuntatasolla. Demokratia takaisi sen, että paikallisella tasolla kansa vaatisi myös köyhemmille parempaa asemaa ja näin luonnostaan kunnat mahdollistaisivat myös köyhäinkoulutuksenkin. (Helo 2014, 100–101)

Jeffersonin retoriikka yhdisti uutta koulukuntaa, neoklassismia, epistemologiaa sekä diskursseja. Jefferson puhuu paljon moraalista sekä hyveistä. Jefferson uskoi ihmisten luonnolliseen moraaliin, johon kuitenkin vaikutti kasvatusta sekä itsensä kouluttaminen. Moraali lähtee onnen tavoittelusta, johon jokainen yksilö pyrkii pääsemään. Jeffersonin retoriikassa näkyi myös kristinusko ja sen sanoma lähimmäisenrakkaudesta. Jeffersonin mukaan valtiot oli samaistettavissa miehiin: Sekä valtioilla että miehillä oli yhteiset hyveellisyyden piirteet; niiden tuli kohdella toisiaan kunnioituksella sekä olla luotettavia. (Golden 2002, 23–33)

Yhdysvaltalaisen päätöksenteon läheisyysperiaate juontaa juurensa jo Jeffersonin aikakauteen. Jefferson tunnettiin paikallispolitiikan puolestapuhujana. Paradoksaalisesti juuri läheisyysperiaate samalla sekä kasvattaa demokratiaa mutta myös heikentää sitä. Paikallishallintojen itsemääräämisoikeus terveydenhuollosta, työoloista sekä koulutuksesta sekä näiden rahoituksesta mahdollistavat suuret alueelliset erot, jotka voidaan jopa kokea valtiollisen demokratian epäonnistumisena. Jeffersonia on tulkittu myös kommunitaristiksi, joka tarkoittaa paikallistason

politiikan korostamista liittovaltion yli. (Helo 2014, 115–124)

Yhdysvaltojen perinteinen käsitys perustuslaista määräävänä ja lopullisena yhteiskuntasopimuksena, toivo paluusta perustuslain tarkkaan tulkintaan (ottaa askeleita kehityksessä taaksepäin). Usein unohdetaan kehitys sekä perustuslain muokkautuvuus. Jeffersonilaisittain puhutaan katseesta tulevaisuuteen, jossa konservatiivit jäävät menneeseen ja liberaalit mahdollistavat muutoksen. Jefferson itse puhui vuoden 1800 vallankumouksesta eteenpäin katsovien voittona. Myöskin Yhdysvaltalaista hallitusta on pidetty pyhänä perustuslain ratifioinnista asti. Kansa vaihtaa toimijat, mutta itse hallinto koetaan samana perustuslaillisenä instituutiona, joka vaalien jälkeen jatkaa toimintaansa. (Helo 2014, 128–136)

Jeffersonin politiikassa tärkeänä on pidetty myös kirkon ja valtion erottamista toisistaan. Jeffersonin perinnöksi jäi muiden saavutustensa lisäksi myös kirkon ja valtion roolin erottaminen. ”Wall of Separation” tunnetaan Jeffersonin käyttämänä terminä kirkon ja valtion välillä tarvittavasta erottavasta seinästä. Terminä se on poliittinen, juridinen sekä teologinen. Seinä erottaa instituutti toisistaan, mutta samalla se mahdollistaa vuorovaikutuksen sen läpi. Yhdysvaltojen perustuslain ensimmäinen pykälä käsittelee juurikin uskonnonvapautta, valtion määrittelemättömyyttä valtionuskoon sekä uskontokunnan suosimattomuutta valtion puolesta. Lait tulee määrätä ilman sen vaikutusta uskontokuntiin, ja uskontojen harjoittaminen tai harjoittamatta jättäminen sallittua. (Dreisbach 2002, 5-20)

Milkin politiikassa on havaittavissa jeffersonimaisia piirteitä. Varsinkin poliittisen uransa alkuvaiheessa Milk identifioitui san franciscolaiseksi, paikalliseksi toimijaksi, joka perustuslakiin sekä yksilönvapauksiin vedoten vaati paikallispolitiikan säilyttämistä paikallisella tasolla. Myös vähemmistöjen oikeuksiin Milk vetosi perustuslailla ja sen kansalaisoikeuksilla. Milkille, kuten aikoinaan Jeffersonille, perustuslaki, itsenäisyysjulistus sekä liittovaltion hallinnon läheisyysperiaate olivat amerikkalaisuuden tasa-arvon ja itsenäisyyden symbolit. Milk uskoi, että näihin perusasiakirjoihin vetoaminen vakuuttaisi kuulijat ja lukijat, sillä nämä yhdysvaltalaiset saavutukset itsenäistymisen jälkeen yhdistävät kansakuntaa. Samalla ne luovat laajemman identifikaation, yhteenkuuluvuuden tunteen amerikkalaisten välillä.

4. PUHEIDEN ANALYYSIT

Olen kerännyt itse kokemani Milkin uran tärkeimmät poliittiset puheet ja tekstit analyysilukuun. Tekstit on kerätty niin, että lukijan on helppo saada käsitys Milkin poliittisesta urasta, tärkeimmistä teemoista, merkittävimmistä yleisöistä ja varsinkin retorisesta kehityksestä. Puheet on asetettu kronologiseen järjestykseen jokaiseen kappaleeseen, jotta Milkin poliittisen uran sekä retoristen keinojen muutokset on mahdollista havaita. Esittelen puheet, niiden kontekstin ja analysoin niitä yksitellen analyysiluvussa. Puheiden ja retoristen keinojen kehitys kerätään kasaan johtopäätökset luvussa metodien mukaan teemoittain.

4.1. San Franciscon paikallispolitiikalla laajan yleisön tietoisuuteen

“Address to the San Francisco Chapter of the National Women’s Political Caucus” 5.9. 1973 (Milk 1973 a)

“Address to the Joint International Longshoremen & Warehousemen’s Union of San Francisco and to the Lafayette Club” 30.9. 1973 (Milk 1973 b)

“MUNI/Parking Garage” Press release, 27.9.1973 (Milk 1973 c)

“Library or Performing Arts Center” Press release, 4.6. 1974

"A City of Neighbourhoods", 10.1. 1978

Milkin ensimmäinen poliittinen kampanja vuonna 1973 alkoi ajamalla poliittisesti heikompiensaisten asemaa. Milk halusi toimia äänenä niille, joilla ei muuten ollut ääntä poliittisessa valtavirrassa. Hän paneutui paikallisiin, san franciscolaisiin ongelmiin, ja korosti paikallisuuttaan. Burken (1967) mukaan jokainen tekstin tuottaja, kirjailija tai puhuja, pyrkii joko tietoisesti tai tiedostamattaan tuottamaan tilanteen, jossa lukija ymmärtää kontekstin, jossa tapahtumat tapahtuvat. Niinpä Milk käyttääkin samaistumiskeinonaan identifioitumista siihen heitä eniten yhdistävään tekijään; San Franciscoon. Burkelaisittain on kyseessä muodollinen identifikaatio, samaistuminen henkilöön virallisen yhteisen intressin kautta, tässä tapauksessa yhteisen kotikaupungin ja huolen sen tulevaisuudesta avulla. San Franciscon ongelma Milkin mukaan oli "Maria Antoinetten syndrooma", joka tarkoitti parempiosaisten yltäkylläisyyttä samalla, kun julkisia palveluita vähennetään heikompiensaisilta. (2013, 69–70)

Vuonna 1971 San Franciscossa perustettiin National Women's Political Caucus, jonka tarkoituksena oli kouluttaa naisia poliittisiin virkoihin varmistamaan sukupuolista tasa-arvoa. NWPC:n jäsenet olivat feministejä, jotka naisasialiikkeen idean mukaan peräänkuuluttivat seksuaalista tasa-arvoa. "Address to the San Francisco Chapter of the National Women's Political Caucus" on ainut Milkin uran tallennetuista puheista, joka on ohjattu naisyleisölle. Huomioitavaa on siis se, että vaikka Milk ajoi sorrettujen vähemmistöjen, kuten latinalaiseen, kiinalaisten sekä homoseksuaalien asemaa, ei Milk puheissaan ottanut huomioon esimerkiksi lesbojen roolia ja puhui yleensä miesten asemasta. NWPC toimi Milkin yleisönä hänen puheelleen, jossa Milk populistiseen otteeseensa peräänkuuluttaa julkisten palvelujen kehittymistä mahdollistaakseen tulevaisuuden San Franciscon. (2013, 69–70)

Milkien mielestä kaupungin tulevaisuus on talouden kannalta tärkein intressi. Milkien mukaan politiikan ei pidä pysähtyä tähän päivään eikä pyrkiä ratkaisemaan pelkästään tämän päivän ongelmia. Sen sijaan katse tulisi kiinnittää tulevaisuuteen. *"A city . . . any city takes one of two basic approaches. It either looks at the immediate present and tries to get through (and through the next election); or it looks at the future and tries to set up a system that will take the city through that future. . . ."* (Milk 1973 a)

Burken (1969) mukaan tulevaisuusskenaariot ovat olennaisia päätöksiä tehdessä. Nykyisyys ymmärretään väistyvän tulevaisuuden tieltä, ja siksi rationaaliset ihmiset pyrkivät tekemään tulevaisuudessa hyödyllisiksi muodostuvia ratkaisuja. Burkelle futurismi on osa nykyisyyttä, jota kapitalistisessa maailmassa käytetään jatkuvasti hyödyksi. Milkille tulevaisuus esitti konseptia, jossa kuulijat saisivat tehdä vapaasti päätökset tulevaisuudesta, ja hän mahdollisena valtuutettuna säätäisi lait, joilla lopulta konkreettisesti muokattaisiin tulevaisuutta. Puhuessaan naisille Milk painottaa tulevaisuutta. Syyttäessään nykytilannetta Milk siirtää vastuun päättäjille ja korostaa muiden vaihtoehtojen mahdollisuutta. Naisille puhuessaan Milk turvautuu stereotypiaan naisista äiteinä sekä äidinvaistoon vedotessaan tulevien sukupolvien tulevaisuuteen. *"For we all will die someday and there will be another generation to take our places, and we do not have the right to lay our mistakes at their feet."* (Milk 1973 a)

"Address to the Joint International Longshoremen & Warehousemen's Union of San Francisco and

to the Lafayette Club” puheensa Milk piti 10.9.1973, kesken ensimmäistä poliittista kampanjaansa. Puheen yleisönä on paikallinen ahtaaja- ja varastomies unioni. Vaikka puhe on ensimmäisen kampanjan ajoilta, pysyivät samat teemat keskeisinä Milkin seuraavissa kampanjoissa sekä virassa ollessaan. Teemana puheessa on kirkon ja valtion erottaminen toisistaan niin, että valtio hallitsee ja jättää moralisoinnin kirkolle. Näin kaikki saisivat olla tasa-arvoisia. Milk puhuu ”meistä” san franciscolaisista. San Francisco on ”meidän kaupunki”, jonka eteen kannattaa taistella. Perusteluina hän käyttää Yhdysvaltojen perustuslakia sekä kymmentä käskyä. Puheessaan Milk myös jatkaa tulevaisuuskenaarioiden maalaamista aivan kuten samassa kuussa naisille pitämässään puheessa. (Shilts 2009, 114–115)

Yhdysvaltalaiseen työläisajatteluun kuuluu tärkeänä osana ammattijärjestöt. 1930-luvulla Yhdysvalloissa kehittyi tietyille alueille keskittyneitä teollisuudenaloja ja 1934–1937 välillä vallinnut lama sai San Franciscon työläiset tietoiseksi omasta asemastaan. (Wellman 1995, 3) San Francisco tunnettiin työläisunioneistaan, jotka ajoivat oman alansa työmiesten etuja. Milkin taktisesti valitut, suurimmat ja lopulta tärkeimmäksi muodostuneet liittolaiset olivat erilaiset ammattijärjestöt. Milk tunnettiin ehdokkaana, joka kannatti täystyöllistymistä sekä vastusti ehdotuksia, joissa unioneiden valtaa vähennettäisiin valtuuston puolesta. Milk joutui karsimaan boheemia hippirooliaan, joka ensimmäisen kampanjansa aikaan ei ollut tuottanut haluttua tulosta eikä uskottavuutta. Niinpä Milk tutustui unioneihin sekä sai vakuutettua työläiset puhumalla suorasukaisen rehelliseen tyyliinsä. Näin Evankovitch niminen unionipomo toteaa Milkistä:

”A lot of our guys think gays are little leprechauns tip-toeing to florist shops, but Harvey can sit on a steel beam and talk to some ironworker who is a mean sonuvabitch and probably beats his wife when he has a few too many bears, but who would sit there and talk to Harvey like they knew each other for years.” (Shilts 2009, 114–115)

Yleisönä ahtaajamiehet eivät olleet Milkille helpoin, kuulijan samaistuminen homomieheen olisi haastavaa. Siksi Milk lähestyy kuulijoitaan san franciscolaisena, yhtäläisenä asukkaana kuulijoidensa kanssa. Korostaakseen tätä yhtenäisyyttä Milk puhuu puheensa me-muodossa. *”San Francisco, like any other major city, has that choice, and before we get too far down any route we must be sure that it is the route we really want to travel.”* (Milk 1973 b) Yleisön ollessa ammattijärjestön kuuluvia miehiä, muuttuu Milkin retoriikka huomattavasti populistisemmäksi.

Puheen tarkoituksena on peräänkuuluttaa yksilönvapauksia sekä oikeutta elää valitsemallaan tavalla. Pohjimmiltaan Milk ajaa homoseksuaalien vapauksia, mutta ei kuitenkaan mainitse sitä ääneen. Sen sijaan hän puhuu yleisistä oikeuksista: ” *Then there is the route that for some reason or other no major city has ever tried. That is the route that has little room for political payoffs, deals . . . that is the route that leaves little in the way of power politics . . . that is the route of making a city and exciting place for all to live: not just an exciting place for a few to live! A place for the individual and individual rights.* ” (Milk 1973 b)

Milkin mukaan San Franciscon olisi mahdotonta asettua talouden tai koulutuksen johtavaksi osavaltioksi Yhdysvalloissa. Sen sijaan San Franciscolla olisi Milkin mukaan edellytykset nousta johtavaksi osavaltioksi yksilöoikeuksissa. Milkin mukaan kunnioitus sekä vapaus eivät maksa mitään ja uudistukset voidaan tehdä välittömästi ilman budjetteja tai tutkimuksia. Edellytys tälle on Milkin mukaan Yhdysvaltojen Itsenäisyysjulistuksessa. Kirkon ja valtion erottaminen tarkoittaa Milkin tulkinnan mukaan moraalien jättämistä kirkon vastuulle. Jeffersonimaiseen perinteeseen nojaten Milkin mukaan moraalinen valvonta kuuluu kirkolle, valtion ja poliisivoimien suorittamana se kustantaa liikaa yhteiskunnalle. (Milk 1973 b)

Ajatus kirkon ja valtion erottamisesta on lähtöisin Thomas Jeffersonilta, Yhdysvaltojen Itsenäisyysjulistuksen kirjoittajalta. Perustuslaissa on pykälä kirkon ja valtion roolien jaosta; sen mukaan valtiollisten päätösten tulee olla riippumattomia uskonnollisista vakaumuksista. Jefferson itse käytti termiä ”wall on separation”. Seinän on tulkittu tarkoittavan vallanjakoa, joka kuitenkin sisältää molemminpuolista vuorovaikutusta. Metaforasta kehittyi Yhdysvaltain oikeuden perusohjenuora, joka samalla jätti uskonnon henkilökohtaiseksi ominaisuudeksi sekularismin mukaisesti. (Dreisbach 2002)

Milk johtaa sekularismin vielä kirkon ja valtion erottamista pidemmälle, hän peräänkuuluttaa moralismin hylkäämistä. Milkin mukaan uhrittomat rikokset ovat kieltolain uudelleenilmentymä, moralistien aikaansaama ihmisten valvontakeino. Milk uskoo, että moraaliton rikoslaki kuluttaa turhaan yhteiskunnan sekä poliisivoimien voimavaroja. ”*The second reason is that half of the police budget and effort is wasted on trying to enforce victimless crime laws . . . that is trying to bring back Prohibition! All prohibition did was to create the greatest crime waves and syndicates*

the country has ever had. . .” (Milk 1973 b) Milkin mukaan moralistien tulisi lukea Raamattua ja sen Kymmentä käskyä uudelleen. Milkin tulkinnan mukaan kymmenen käskyä eivät kiellä alastomuutta, huumeita tai eroottisia kirjoja. Siksi Milkin mielestä moralistien tulisi pysyä käskyjen mukaisessa moraalissa ja unohtaa uhrittomat rikoslait. *”Why are they such moralists when it comes to man- made Commandments and such anti- moralists when it comes to God’s Commandments?”* (Milk 1973 b)

Moraalisuuden lisäksi Milk kritisoi ulkopaikkakuntalaisten priorisointia San Franciscon taloudessa. Burken mukaan identifikaatioon kuuluu samaistumisen lisäksi erottautuminen. Milkin populistisessa puheessa hän jakaa ihmiset insiders/outsidere, san franciscolaiset vastaan turistit ja ulkopaikkakuntalainen työvoima. Me paikkakuntalaiset- identiteettiä kasvatetaan puhumalla muista ulkopuolisina. *”We can start immediately by giving the people of San Francisco and not the people who live in Marin first priorities. . . . we can start immediately by giving the people who live here and not the tourists first priorities.”* (Milk 1973 b) Milkin populismissa on huomattavissa Jeffersonimaisia piirteitä paikallisuuden tärkeydestä. Milkin mukaan työstä saatavien rahojen täytyy pysyä kaupungin sisällä, jotta siitä olisi kaupungin taloudelle hyötyä. Milkin mielestä ulkopaikkakuntalaiset eivät voi ymmärtää kaupungin kehittämistarpeita, eikä heidän verorahansa jää kaupungin kehittämiseen. Siksi Milkin mielestä kaupungin tulisi keskittyä omiin paikallisiin asukkaisiin sekä heidän työllistymiseensä turismin ja ulkopaikkakuntalaisten työvoiman sijaan. (Milk 1973 b)

Milkin mielestä on jokaisen kansalaisen perusoikeus saada turvaa omassa kotikaupungissaan. Hänen mielestä turva taataan paikallisilla auktoriteeteilla, kuten poliisivoimilla sekä päättäjillä. Molempien on oltava paikallisia, jotta läheisyysperiaatteeksi toteutuu. Miesvaltaiselle ammattijärjestömme puhuessaan Milk painottaa turvallisuutta, naisille puhuessaan tulevia sukupolvia. *”Let me have my tax money go for my protection and not for my prosecution. Let my tax money go for the protection of me. Protect my home, protect my streets, protect my car, protect my life, protect my property.”* (Milk 1973b)

Keskustelu parkkialueiden laajentamisesta ja lisäämisestä San Franciscoon herätti Milkin keskustelemaan kunnallisen rautatien tärkeydestä. MUNI, The San Francisco Municipal Railway,

oli Mikin mukaan San Franciscon hyvinvoinnin edellytyksiä, ja siksi Milk vaatiikin kaikkien kaupunginvaltuutettujen kulkemaan matkansa kaupungintalolle rautatietä käyttäen. Näin Milkin mukaan ymmärrettäisiin MUNI:n ongelmat sekä kehitystarpeet. Milkin mielestä henkilöautoilun ja sen aiheuttamien parkkialueiden laajentamisen ei pitäisi vähentää MUNI:n merkitystä ja roolia San Franciscolaisessa infrastruktuurissa. (2013, 78)

Vaikka vuosi 1974 oli vaalikampanjaton, otti Milk silti kantaa paikallisen kulttuurin rooliin. Lehdistöiedotteensa Milk allekirjoitti Castro Village-yhdistyksen presidenttinä. Castro Village-yhdistys oli seurausta Milkin pettymykseen Heureka Valleyn elinkeinonharjoittajien yhdistyksen homojen syrjintään. Milkin mukaan Castro Village-yhdistyksen oli tarkoitus kaventaa kuiluja yhteisöjen välillä. Kuten Milkin ensimmäinen vaalikampanja osoitti, painotti Milk naapurustojen erilaisuuden mahdollistamista, jotta lopulta olisi mahdollista saavuttaa yhteisöllisyys koko San Franciscon välillä. Kulttuurin suurkuluttajana Milk koki, että kirjaston roolin säilyttäminen helpottaisi kulttuurista yhteisöllisyyttä. (2013, 107)

San Franciscon taloudellisen tulevaisuuden lisäksi Milk painotti kovasti paikallisen kulttuurin merkitystä. Tunnettuna taiteen ystävänä Milk ymmärsi paikallisen kulttuurin merkityksen San Franciscon taloudelle. Vaikka Milk tunnettiin oopperan ja teatterin ystävänä, tarttui Milk silti kampanjoilleen hedelmällisimpiin paikallisen kulttuurin teemoihin, jotka koskivat myös valtaosaa San Franciscolaisia. Milkin mukaan paikallista kirjastoa sekä kunnallista rautatietä tulisi tukea, jotta myös heikompiosaiset voisivat elää laadukasta elämää San Franciscossa ja nauttia paikallisesta kulttuurista.

Thomas Jeffersonin mukaan politiikka pitää pitää paikallisella tasolla, jotta paikalliset saisivat päättää omista paikallisista asioistaan. Kun paikallinen päättäjistö päättää demokraattisesti, ajaututaan Jeffersonin mukaan lopulta tilanteeseen, joka on myös köyhälistölle suotuisin mahdollinen. Läheisyysperiaatteen mukaan päätökset tulee tehdä sillä, missä ne käytännössä toteutetaan. (Helo 2014)

The San Francisco Municipal Railway, tunnettu myös lyhenteellä MUNI, oli Milkin mukaan yksi San Franciscolaisen kulttuurin ylläpitäjä. Rataverkoston ylläpitämiseksi Milk julkaisi lehdistöiedotteen ”*MUNI/parking garage*” jossa Milk kutsuu kansalaiset koolle

mielenosoitukseen. Mielenosoituksen tarkoitus oli herättää päättäjissä tietoisuutta julkisen liikenteen ongelmista. (2014, 78)

“Candidate MILK will attack the present MUNI service and will call for a CHAPTER AMENDMENT requiring the mayor, all MUNI inspectors, and especially all 11 Supervisors to ride MUNI every day to and from City Hall.” (Milk 1973)

Jotta päätöksenteko saataisiin lähelle kansalaisia ja itse ongelmaa, vaatii Milk että päättäjät laskeutuvat kansalaisten tasolle ja kulkevat matkansa kaupungintalolle julkisilla kulkuyhteyksillä. Milkin mukaan se on ainut keino saada päättäjät ymmärtämään julkisen liikenteen ongelmakohdat ja saada aikaiseksi kehitystä. Milkin mielestä kaupunginvaltuuston päätös parkkipaikkojen lisärakentamisesta kilpailee julkisen liikenteen kanssa tilasta sekä rahoituksesta. Milk (1973) myös vetoaa suoraan päättäjiin toteamalla pelkäävänsä, että kaupunginvaltuustoa asettaa yksityisen autoilun julkisen liikenteen edelle:

“This leaves little doubt in this candidate’s mind as to where the present Supervisors have placed their loyalty: The garage owners once again triumph over the MUNI rider.”

Julkisen liikenteen lisäksi Milk oli huolissaan kaupunginkirjaston kohtalosta. Vuonna 1974, poliittisen uransa alkuvaiheessa, julkaisi Milk julkisen tiedotteen *“Library or Performing Arts Center”*. Tiedotteessa Milk peräänkuuluttaa kirjaston roolia sivistyksessä ja nostaa esille sen tarjoaman kulttuurisivistyksen. Tiedotteen Milk on kirjoittanut Castro Village Associationin puheenjohtajana. CVA oli Milkin voimin perustettu homoseksuaalit yhdistykseensä hyväksyvä vastine Eureka Valley Merchants Associationille, jonka toimintaan Castron yrittäjät olivat kyllästyneet. Milkin itsensä mukaan kyseessä oli naapurustoja kehittävä yhteistyö, jonka lopullinen tarkoitus olisi kehittää yhteistyötä kaikkien San Franciscolaisten välillä. (2014, 107) Sama teema nousee esille Milkin retoriikassa.

Milk tunnettiin korkeakulttuurin, kuten oopperan ja teatterin ystävänä. Siksi Milkin julkinen kannanotto kirjaston roolista koettiin yllättävänä. (2014, 107) Milkin mukaan san franciscolainen baletti, ooppera sekä teatteri ovat maailmankuuluja sekä tuovat alueelle turisteja. Ongelma on kuitenkin esitysten hinnoissa, ne ovat kalliita eivätkä tarjoa ilmaisia esityksiä. Siksi Milkin mukaan

on ongelmallista, että ilmaista kulttuuria tarjoavaa kaupunginkirjastoa ei remontoida ja laajenneta sen tarpeiden mukaan. Kirjastosta Milk (1974) toteaa:

” -- a different sort of performance is held daily from nine in the morning until nine at night. -- The patrons include both the poor and the rich, the students and the entertainment-starved, the blue collar and the executive, the very young and the very old. The performances are held in silence and the performers are tiny black figures on white pages. There is no charge: it is free to all.”

Milkin mielestä kirjaston valtti on sen aukioloajoissa, sieltä kulttuuria on mahdollista saada varallisuudesta, iästä tai sosiaalisesta statuksesta huolimatta aamusta iltaan. Teatteriin, balettiin ja oopperaan verrattuna kirjaston päivittäinen kävijämäärä ei Milkin mielestä tarvitse edes konkreettisia lukuja, sillä Milkin mielestä rationaalisesti ajateltuna kirjaston kävijämäärää on edes mahdotonta verrata näytöksien katsojiin.

“A Performing Arts Center represents the ego of a great city, the public library represents its heart.” (Milk 1974) San Franciscon egoon sekä julkisuuskuvaan Performing Arts Center kuuluu, mutta kirjasto on Milkin mukaan kaupungin sydän yhdistäessään kansaa laidasta laitaan. Milkin mukaan kirjaston toimiessa kaikessa hiljaisuudessa, jää se myös mediassa huomiotta. Milkin, suuren kulttuurinrakastajan mukaan kaupunki voisi jatkaa elämäänsä ilman Performing Arts Centeriä, tosin laadultaan köyhempanä, mutta kirjaston laajentamisen hylkääminen vaikeuttaisi koko yhteiskunnan asemaa, heikentäisi massojen kulttuuria sekä tietoa ja lopulta tappaisi osan kaupungista.

Edellisiltana kaupunginvaltuustoon valittu Milk sai huomion hyväntekeväisyysillallisella puheellaan. "A City of Neighbourhoods", joka käsitteli San Franciscon tulevaisuutta. Milkin kuulijoina olivat hänen kollegansa sekä bisnesmiehet, joten Milkin puhe kääntyi talouteen. (Shilts 2009, 417) Nyt Milk oli osa päättävää elintä sekä ammattilainen poliitikkona, joten hän identifioi itsensä osaksi parempiluokkaisia San Franciscolaisia. Hän myös korostaa historiaansa Wall Streetillä luodakseen uskottavuutta taloustieteilijänä. Kuitenkin Milk myös puhuu itsestään tavallisena lähiön asukkaana, joka lukeutuu kuluttajiin. (Milk 1978)

Yhdysvallat tunnetaan demokratian esimerkkinä, vapaiden ja tasa-arvoisten yksilöiden

yhteiskuntana. Maan politiikkaa johtaa tavoittelu "American Dreamista", unelmien Amerikasta, jossa kansalaiset elävät onnellisena yhteensulautuneena. *"That American dream of better, richer and happier life for all our citizens of all rank, which is the greatest contribution we have made to the thought and welfare of the world. That dream or hope has been present from the start."* (Cullen 2003, 4) Milkin puheissa on havaittavissa samaa yhteensulautumisen tavoittelua sekä onnellisuuden maksimoimista. Milk puhuikin puheessaan *A City of Neighborhoods* naapurustojen tärkeydestä. Milkin mukaan amerikkalainen unelma lähtee naapurustoista. Naapurustot muodostavat kaupungit ja jotta kaupunkeja olisi mahdollista muokata, tulisi muutos lähteä naapurustoista. (Milk 1978)

"I understand very well that my election was not alone a question of my gayness -- In a very real sense, Harvey Milk represented the spirit of the neighborhoods of San Francisco." (Milk 1978)

Milkin mukaan hän siis edustaa homoseksuaaleja, mutta varsinkin naapurustoja. Huomioitavaa on Milkin korostavan olevansa muutakin kuin vain homoseksuaali: hän mainitsee vähemmistöasemansa mutta samalla tavallaan sulkee sen ulos keskustellessaan naapurustojen rooleista. Milk ei siis koe tarpeelliseksi korostaa rooliaan osana vähemmistöä, vaan ennemminkin osana San Franciscon naapurustoja. Huomioitavaa on myös se, että vaikka Milkillä olikin tapana korostaa omaa naapurustoaan, homoseksuaalien Castroa, ei hän naapurustoista puhuessa mainitse Castroa vaan puhuu yleisemmin kaikista San Franciscolaisista naapurustoista. Vaikka Milkistä puhuttiin "*Castro's pormestarina*", jätti Milk tarkoituksella seksuaalivähemmistöt keskustelun ulkopuolelle.

Puheen teemaksi nousi naapurustojen merkitys talouden kannalta. Milk, joka kynsin hampain piti kaupunginosansa Castron puolia, tuki naapurustoja sekä taloudellisena toimijana että toiminnankohteena. *"The American Dream stands with the neighborhoods. If we wish to rebuild our cities, we must first rebuild our neighborhoods. And to do that, we must understand that the quality of life is more important than the standard of living"* (Milk 1978)

Milk korostaa omaa historiaansa Wall Streetillä puhuessaan taloudesta. Hän nostaa auktoriteettiaan ja taludentuntemuksensa uudelle tasolle mystifioimalla itsensä. Mystifikaatio on Burken käyttämä termi identifikaatiosta, jossa puhuja nostaa omaa hierarkkista tasoaan ja samalla auktoriteettiaan ja uskottavuuttaan suhteessa kuulijoihinsa. *"I spent many years on both Wall Street and Montgomery*

Street and I fully understand the debt and responsibility that major corporations owe their shareholders.” (Milk 1978)

Milkin mukaan markkinat tarvitsevat kansaa ja kansa markkinoita. Tuotanto tulisi Milkin mukaan pitää paikallisena jotta asiakkailta olisi ostovoimaa. Vaikka paikallinen tuotanto olisi kalliimpaa kuin tuonti, tulee Milkin mielestä yrityksille tuotavammaksi tuottaa tuotteet paikallisesti. Näin kasvatetaan oman alueen ostovoimaa. Milkin mukaan kaikki lähtee naapurustoista, jotka eivät saa autioitua. Naapurusto ovat yhtä kuin asiakkaat. Milkin mukaan lähestyvän 1980-luvun suurin tavoite on pitää liiketoiminta ja tuotanto paikallisena. Paikallista politiikka eikä liiketoimintaa voida tehdä ulkoapäin, vaan rakkaudesta ja kiintymyksestä kaupunkiin. *”The people who are doing this are doing it out of love for the city”*(Milk 1978)

Milkin retoriikka on ollut kautta lyhyen historiansa hyvin suorasukaista, helposti ymmärrettävää ja jopa populistista. Ainoat kielikuvat ovat olleet ironisia. Tultuaan valituksi virkaan ja puhuessaan kokeneelle kollegayleisölleen Milk käytti ensimmäisen kerran kulttuuriin viittaavaa kielikuvaa. *”I’m riding into that future and frankly I don’t know if I’m wearing the fabled helm of Mambrino on my head or if I’m wearing a barber’s basin. I guess we wear what we want to wear, we fight what we want to fight. Maybe I see dragons where there are windmills. But, something tells me the dragons are for real and if I shatter a lance or two on a whirling blade, maybe I’ll catch a dragon in the bargain”*. Kyseessä on selvä viittaus Don Quijote- teokseen ja sen uhkarohkeaan sankariin, joka idealistisesti uskoi omiin ideoihinsa muiden pilkasta huolimatta. Milk kokee siis olevansa sankari, joka taistelemalla muiden mielestä epäolennaista vastaan nousee lopulta suosioon ollessaan oikeassa. (Milk 1978)

4.2 Seksuaalivähemmistöjen puolesta valtuustossa.

”Reactionary Beer” 18.3.1976

“Gay Economic Power” 15.9.19779.

“Letter to Council Members re Judging People by Myths” Public letter, 13.3. 1978 (Milk 1978 a)

“The Hope Speech” 10.5 1978 (Milk 1978 b)

“Gay Freedom Day Speech” 25.7 1978 (Milk 1978 c)

“Harvey Milk vs. John Briggs” Televised debate transcription, 6.8. 1978 (Milk 1978 d)

Milkin lyhyeksi jääneellä poliittisella uralla voi nähdä selvän kehityskaavan, joka lopulta johti Milkille tärkeimmän aiheen, seksuaalivähemmistöjen aseman parantamiseen. Vaadittiin vuosien mittainen poliittinen ura, jotta Milk lopulta uskalsi julkisesti puhua pelkästään seksuaalivähemmistöistä. Aiemmin Milk häivytti seksuaalivähemmistöt vaalikampanjoissaan osaksi kaikkien vähemmistöjen kategoriaan. Uuden, vanhoillisen oikeiston nousu ja sen mukanaan tuomat seksuaalivähemmistöjen asemaa heikentävät uudistushankkeet ajoivat lopulta Milkin puhumaan suoraan seksuaalivähemmistöjen puolesta.

Burkelaisittain identifioitumista puhujaan voi tapahtua myös ideologisen identifikaation avulla. Ideologisesti Milkille luonnollisin samaistujaryhmä olivat seksuaalivähemmistöt sekä seksuaalivähemmistöjen oikeuksia ajavat ryhmät. Milkin puhuessa seksuaalivähemmistöjen tasa-arvosta muuttuivat puheet henkilökohtaisemmiksi, Milk muuttui lainsäätäjistä osaksi vähemmistöä, sekä kutsui kuulijoita perheenjäsenikseen vahvistaakseen yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Milkin siirtymä keskustelemaan seksuaalivähemmistöjen roolista tapahtui pikkuhiljaa. Aiemmin taloudesta sekä paikallisista asioista keskustellut ehdokas siirtyi talouden keinoin ajamaan seksuaalivähemmistön asemaa, kuitenkin leimautumatta pelkästään homoseksuaaliksi ehdokkaaksi homoseksuaalien oikeuksia ajamaan. Coors-boikottina tunnettu olutboikotti, jossa

Milkillä ja seksuaalivähemmistöillä oli suuri rooli, oli ensimmäinen tapahtuma, jossa Milk yhdisti politiikkaansa suoranaisesti seksuaalivähemmistöjen aseman. Aiemmin taloutta ja asiantuntijuuttaan korostanut Milk siirtyi boikotin kautta yhdistämään keskustelun seksuaalivähemmistöjen asemasta sekä huolen talouden tilasta. Milk tunnettiin myös seksuaalivähemmistöjä edustavien yrittäjien tukemisesta. Milk ymmärsi talouden kannalta, kuinka suuri bisnes seksuaalivähemmistöt ja heille tarjottavat palvelut San Franciscolle ovat.

Kolumnissaan *"Reactionary Beer"*, joka ilmestyi Bay Area Reporterissa 18.3.1976, Milk ottaa kantaa vuosina 1974–1975 käytyyn boikottiin sekä siihen, kuinka Coors-yhtiön johtaja Joe Coors yhä rikkoo tasa-arvoa. Vuonna 1977 vähemmistöt uusivat boikottinsa ja kaatoivat Coorsin johtoaseman suosituimpana olutmerkkinä rannikolla. (2014, 124)

Several years ago the Gay community took a step in working for others in their fight (in reality, our fight too) by participating in a boycott against Coors Beer. (Milk, 1976) Milkin mukaan Coors-boikotin suurin saavutus oli onnistunut yhteistyö vanhoillisena tunnetun rekkakuski ammattijärjestön sekä seksuaalivähemmistöjen välillä. Vaikka boikotilla alun perin pyrittiin saamaan latinalaisille rekkakuskeille täydet oikeudet, onnistui Milk boikotilla lopulta saamaan myös homoseksuaaleille mahdollisuuden työskennellä ammattijärjestön tuella.

Itse boikotissa identifikaatio tapahtui vähemmistöjen välillä, sekä yhteisestä tahdosta mahdollistaa ammattiliiton toiminta ketään syrjimättä. Taloudellisesta osaamisestaan ja politiikastaan tunnettu Milk ymmärsi tilanteen poliittisen mahdollisuuden; nostaa esille seksuaalivähemmistöjen taloudellinen vahvuus ja vaikutusvaltaisuus. *"Here is a way that the gay community could show its economic power."* (Milk 1976) Milkin mukaan seksuaalisten vähemmistöjen on helppo vaihtaa olutmerkkiään tarvittaessa, mutta taloudellisesti merkittävämpi tekijä olisi muiden vähemmistöjen seuraaminen. Vähemmistöt tukevat toisiaan syrjintää vastustavassa taistelussa, sillä vähemmistöt pyrkivät universaaliin tasa-arvoon. *"The time is here when all who are discriminated against in any way should join forces— it's a common battle, Coors beer might have a good taste, to some people, but the company's policies have a very bitter taste."* (Milk 1976)

Tarkemmin seksuaalivähemmistöjen taloudelliseen rooliin Milk paneutui jo 1974 perustaessaan omaa vastinettaan Eureka Valley Merchants Associationille. EVMA:n hylättyä homoseksuaalien yrittäjien jäsenyyden, Milkin mukaanluettuna, tarvitsivat Castron seksuaalivähemmistöihin

kuuluvat yrittäjät oman vastineensa oikeuksiaan ajamaan. Niinpä Milk perusti 1974 Castro Village Assasiationin ajamaan seksuaalivähemmistöjen liiketalouden kehitystä San Franciscon homokulttuurissa. ”Buy Gay!” oli Milkin perustama sanonta, joka lopulta laajeni bisnesstrategiaksi. Ideana oli kehottaa kuluttajia ostamaan homoseksuaalien yrityksistä, sillä Milkin mukaan bisneksessä ei ole kyse pelkästään rahasta, vaan yhteisöjen rakentamisesta ja naapurustoon tukemisesta. Milkin mukaan kyse on vastuusta, jonka mukaan GLBT yhteisöjen yrittäjien tulisi kohdella kaikkia asiakkaitaan tasapuolisesti. Vastineeksi perinteisine yrittäjien tulisi tukea GLBT yrittäjiä yhteisen talouden ja naapuruston tukemiseksi. (Black & Morris 2013, 141)

Kolumnissaan ”*Gay Economic Power*” (Bay Area Reporter 15.9.1977) Milk paneutuu seksuaalivähemmistöjen merkitykseen talouden kannalta. ”*Gay Pride*”, eräänlainen homoylepyys saavutetaan vain, jos elinkeinonharjoittajat toimivat reilusti ja nöyrästi kannattajiaan kohtaan. ”*What is sad is the restaurant that makes it on the gay business and then because it becomes an “in” place forgets how they got started and who their supporters were in their time of growth.*” (Milk 1977) Vähemmistöjen avulla trendikkääksi nousseen liikeidean ja kaupan tulee muistaa kannattajiaan vielä suosionsa huipullakin. ”*If “Buy Gay” spreads and the gay community starts to bring this concept to a high level then there is indeed the responsibility of the gay merchant not to become the rip off. He must offer the product at prices competitive to straight merchants. He must offer competitive service.*” (Ibid.)

Milkin mukaan nöyrällä käytöksellä taloudellisessa huipputilanteessa mahdollistetaan kasvun jatku ja suosion kasvaminen. Esimerkkinä Milk käyttää omaa kokemustaan Castro Camera-liikkeen omistajana. Hänen mukaan tärkeä taktinen liike oli kannatuksen huipulla pitää hinnat samassa hintaluokassa kilpailijoiden kanssa tekemällä yhteistyötä toisen, homoseksuaalin valokuvaalikeyrittäjän kanssa. ”*We do that because we believe that we owe it to the community that supports us.*” (Milk 1977)

Tekstissään Milk identifioituu homoseksuaaliksi likeyrittäjäksi. Kuten muissakin puheissaan, myös ”*Gay Economic Power*” tekstissään Milk korostaa omaa rooliaan osana vähemmistöä. Puhe on ohjattu homoseksuaaleille kuluttajille sekä yrittäjille. Korostaakseen yhteenkuuluvuutta Milk käyttää pronominia me puhuessaan seksuaalivähemmistöjä edustavista yrittäjistä. Lisäksi Milk arratiivisella kertomuksella omasta kokemuksestaan yrittäjänä Milk päästää lukijan lähelle itseään ja korostaa kokemustaan. Puhuja voi korostaa itseään konkreettisilla tarinoilla eli narratiiveilla.

Narratiivit tunnistaa siitä, että ne seuraavat aina kaavaa alku-keskikohta-loppu. Ne sisältävät paljon kuvailua ja yksityiskohtia, sisältävät primitiivistä ja henkilökohtaisia paljastuksia, mutta jättävät myös kuulijalle mahdollisuuden luoda lopullisen tulkinnan. (Hart 1997) Milk käytti narratiiveja usein korostaakseen konkreettisesti seksuaalivähemmistöjen ongelmia ja tullakseen samalla konkreettisesti osaksi vähemmistöä, tässä tapauksessa identifikaatiota homoseksuaaliin yrittäjään.(Milk 1977)

Tekstissään Milkillä on jopa ohjaileva sävy, yhdistyksen sekä ”Buy gay” kampanjan johtajana Milk kokee olevansa auktoriteetti ja samalla oikeutettu ohjaamaan lukijoitaan. Jo ”*Gay Economic Power*” puheessaan Milk käytti Burken syntipukkiteoriaa. Teorian ideana on täydellisyyteen pyrkivä ihminen ja yhteiskunta, jonka toimia arvostelemalla luodaan syytettyjä. (Ks. Burken teorialuku) Milk vaatii yrittäjiltä vastuuta, joka oikein käytettynä lopulta johtaa ylpeyteen. Milkin mukaan koko ”Buy Gay” liikkeen tärkein tavoite on lopulta ihmisoikeudet ja niiden tasavertaisuus. Milk on valmis myös jops heikentämään liikevoittoa, jotta vastuullisuutta voidaan priorisoida. ”*Their profit margins may be lowered but their volume will increase and they will be helping make a stronger total gay community. It is a step towards gay civil rights.*” (Milk 1977)

Milk kirjoitti julkisen kirjeen ”Letter to Council Members re Judging People by Myths” kollegoilleen kaupunginvaltuustossa. Briggsin ehdotus sekä Anita Bryantin Save Our Children nostivat esille homofobiaa Kalifornian osavaltiossa. Milk huolestui stereotyyppioista, joita homoseksuaaleista käytettiin, sekä myyteistä, joilla homofobikot pelottelivat kansalaisia. Milkin mukaan hänen valintansa kaupunginvaltuuston ravisteli näitä myyttejä. Milkin kirje oli eräänlainen varoitus hänen tulevasta kampanjastaan lakimuutokseen, jossa syrjiminen seksuaalisen suuntautumisen takia kiellettäisiin. (2013, 178-179)

Milkin kirje syyttelee sekä amerikkalaista yhteiskuntaa että kaupunginvaltuutettuja stereotyyppien ylläpidosta. Poliittiseksi toimijaksi itsensä identifioituva Milk puhuu kollegoilleen tasavertaisena jäsenenä huolimatta seksuaalisesta suuntautumisestaan.. Milk vertaa omaa pääsyään politiikan ytimeen mustien, juutalaisten, irlantilaisten, latinalaisten sekä aasialaisten esiinnousuun. Milkin mukaan stereotyyppit hajoavat, kun vähemmistöjen edustajille annetaan mahdollisuus toimia poliittisissa viroissa. Milkin mukaan valtuutettujen väitteet homoseksuaaleista rikollisina on

vanhentunut stereotypia, jolla ei ole totuusperää. *”As more and more gay people move into positions of leadership, we are seeing all the myths being shattered. We are finding out as one of our presidents once stated, that “We have nothing to fear but fear itself.”* (Milk 1978 a)

Milkin mukaan hänen valintansa tarkoittaa myös laajemmassa merkityksessä kehitystä kohti avoimempaa yhteiskuntaa. Mustien vapaustaistelusta päästiin avoimesti homoseksuaaliin poliittiseen edustajaan, ja Milkin mukaan kehitys jatkuu entisestään. Milk peräänkuuluttaa oikeuksia rotuvähemmistöjen lisäksi myös vammaisille sekä vanhuksille. *”That if I can achieve my position that [means that] the system is now open to all people, be they Black, Brown, Asians, the handicapped, seniors or gays. My election was a green light that the nation says we can all indeed move forward.”* (Milk 1987 a)

The Gay Freedom Dayn paraati 25.7.1978 oli osoitus seksuaalivähemmistöjen edustajien ahdingosta sekä halusta näyttää mieltänsä, marssia oikeuksien puolesta sekä yhteisöllisyydestä, joka heidän välillään vallitsi. Marssi keräsi jopa 375 000 osallistujaa marssimaan Bryantin voiton sekä Briggsin aloitteen synnyttämän uhan takia. Tapahtuma keräsi vuosikymmenen suurimman osanottajamäärän San Franciscossa järjestetyssä tapahtumassa. Salamurhauhkauksistaan huolimatta Milk tiesi yleisön odottavan puhettaan ja niinpä hän kaupungintalolla piti puheensa ”siskoilleen ja veljilleen” uuden oikeiston homovastaisuudesta. (Shilts 2009, 433)

Gay Freedom Day- puheensa Milk piti itselleen hedelmällisellä alueella. Tapahtuman yleisö koostui kirjavasta joukosta homoseksuaaleja, vähemmistöjen edustajia sekä vähemmistöjen asemasta kiinnostuneita. Milkin oli helppo samaistua yleisöönsä, joka koostui hänen ystävistään sekä kannattajistaan. Milk huudatti yleisöään ja korosti heidän olevan yhtä suurta perhettä. *”Gay brothers and sisters, what are you going to do about it?”*(Milk 1978 b)

Puheen perustana oli Briggsin ja Bryantin edustaman uuden oikeiston vastustus sekä varsinkin heidän seksuaalivähemmistöjen mainetta ”töhrineet” kampanjat. Milk peräänkuuluttaa eri alojen asiantuntijoita osallistumaan keskusteluun homoseksuaalien asemasta; niin kirkonjohtajat, opettajat, psykologit kuin itse presidentti Jimmy Carterkin saa kuulla kunniansa homoseksuaalien aseman hiljaisesta hyväksynnästä. Puheessaan Milk tekee rajujakin vertauksia uuden oikeiston

sekä natsismin välillä. Hän perustelee näkemyksiään yhtäläisistä vapauksista jeffersonialaiseen tyyliinsä itsenäisyysjulistuksella, perustuslailla, Vapauden patsaalla sekä jopa Yhdysvaltojen kansallislaululla. Kirkon rooliin hän ottaa kantaa raamatun tulkinnalla, kymmenellä käskyllä sekä rakkauden kaksoiskäskyllä. (Milk 1978 b)

Milkin uran tunnetuimmaksi puhemaneerikseen nousi *Hope Speech*, puhe jossa Milk peräänkuuluttaa toivon ja mahdollisuuden antamista homoseksuaaleille nuorille. Toukokuun 10. 1978 pidetty puhe on hyvä esimerkki Milkin itseironiasta, jolla hän pyrkii murtamaan jään itsensä ja kuulijoidensa väliltä vaikeista asioistakin puhuttaessa. Kyseinen puhe pidettiin San Diegossa illallisella, joka oli järjestetty Kalifornian seksuaalivähemmistöjen asioista päättävälle työryhmälle. Monet kuulijoista edustivat seksuaalivähemmistöjä, joten Milk korostaa rooliaan heidän kaltaisenaan. Milk, tultuaan valituksi maansa ensimmäiseksi julkiseksi homoksi hallinnolliseen virkaan, kierteli ympäri Kaliforniaa sekä Yhdysvaltoja puhumassa seksuaalivähemmistöjen roolista. (Shilts 2009, 426)

Ironia on yksi retorisisista keinoista, Burken itsensä mukaan lähinnä puhujan suhtautumista sekä itseensä että aiheeseensa. Ironia voi olla institutionaalisten kaavojen murtamista ja byrokratian unohtamista, samalla sen avulla kuulija otetaan osaksi tulkintaa puhujan alistaessa itsensä kuulijan tulkinnalle. (Rueckert 2003, 24) Perinteisemmän tulkinnan mukaan ironia on tarkoittaa asian ilmaisemista niin kuin asiaa ei tarkoiteta. (Mattila 2001, 12)

Molemmat puheensa Milk aloittaa jo tavaramerkikseen muodostuneella vitsillä kuulijoidensa värväämisellä. Bryantin Save Our Children kampanjasta varastettu termi ja sen itseironinen käyttö kuvastavat Milkin rohkeutta sekä itseluottamusta. ”*My name is Harvey Milk and I’m here to recruit you. I’ve been saving this one for years. It’s a political joke.*” (Milk 1978 a) Termi *recruite*, suomeksi värvätä, tarkoitti Bryantin tapauksessa homoseksuaalien nuorten houkuttelemista homoseksuaalien mukaan siksi, että he eivät voi muuten lisääntyä. Bryantin mukaan kyse on siis vapaaehtoisuudesta, koska homoseksuaalit ovat päättäneet olla homoja, voivat he houkutellessa mukaansa myös muita. Siksi vanhempien tulisi suojella lapsiaan homoseksuaalien vaikutukselta ja ”värväämiseltä”. (Bawer 1994, 143)

Milkin ironialla on negatiivinen sävy, sillä se on kohdistettu Milkin itsensä lisäksi pilkkaamaan uutta konservatiivista oikeistoa ja sen kärkinimeä Anita Bryantia. Ironisessa tekstissä on usein kohde, jota halutaan osoittaa negatiivisesti. Mattilan (2001, 13) mukaan kohde voi olla myös henkilöhahmon lisäksi ideologia, rasistisuus tai ymmärtämättömyys. Ideologian uhrina toimii se, jonka takia kohdetta joudutaan ironisoimaan.

The Hope Speech jatkaa Milkin ironista linjaa toteamalla, että Bryantin mukaan Kaliforniaa koetellut kuivuus oli jumalan rangaistus homoseksuaaleille. Ironiseen tapaansa Milk jatkaa, että siitä hetkestä lähtien, jolloin hänet valittiin kaupunginvaltuustoon, on satanut. Paikallisen vitsin mukaan hänen on pian irtisanouduttava virastaan, jotta sade saataisiin loppumaan. (Milk 1978 a) Milk ei vitsaile omalla virallaan, vaan Bryantin sekä seuraajien ymmärtämättömyydellä sekä naurettavuudella.

Puheella on teemansa, kuten jo sen nimestä voi päätellä. Koko puhe keskittyy toivoon ja sen etsimiseen. Milkin mielestä hänen valintansa poliittiseen virkaan avaa ovet muillekin seksuaalivähemmistöjen edustajille. Tärkeintä on kuitenkin julkinen keskustelu, hänen mukaansa vasta keskustelun käynnistyttyä on mahdollista murtaa ennakkoluuloja. Sekä negatiiviset että positiiviset kommentit ovat tervetulleita, tärkeintä on julkisuus. ”*Once you have dialogue starting, you know you can break down the prejudice. In 1977 we saw a dialogue start. In 1977, we saw a gay person elected in San Francisco.*” (Milk 1978 a)

Esimerkkinä Milk käyttää vuosikymmen aikaisemmin käytyä rasisminvastaista politiikkaa sekä ennakkoluulojen murtamista. Milkin mukaan seksuaalivähemmistöjen tulee seurata mustien, aasialaisten sekä italialaisten ryhmien vapaustaistelijoiden ja poliitikkojen esiinmarssia. Homoseksuaalisuutta on vääristänyt pornografinen stereotypia. Milkin mukaan seksuaalivähemmistöjen ystävät eivät enää riitä julkisissa ja poliittisissa viroissa. ”*And the time has come when the gay community must not be judged by our criminals and myths. Like every other group, we must be judged by our leaders and by those who are themselves gay, those who are visible.*” (Milk 1978 a) Milkin mukaan on tärkeää, että seksuaalivähemmistöistä nousee henkilöitä julkisiin asemiin sekä voittamaan vaaleja. Kun vähemmistöjen edustajat tulevat valituksi unohdetaan myytit rikollisista homoseksuaaleista. Kuten tummaihoiset aiemmin, myös Milk

toivoo, että homoseksuaalit nähtäisiin johtajina sekä edustajina, ei rikollisina. Ja jotta olisi mahdollista purkaa vallitsevat ennakkoluulot, tulee seksuaalivähemmistöjen edustajien tulla ulos kaapista ja nousta keskustelun kohteeksi sekä korkeisiin virkoihin, muuttaakseen heteronormatiiviset käsitykset mutta myös antaakseen nuorille esimerkkiä sekä toivoa.

Seksuaaliteorioiden kannalta on tärkeää juurikin seksuaalisuuden julkituominen ja sen häpeätön korostaminen. Milkin seksuaalisuuden rooli puheissaan ja laajemmin myös politiikassaan kulki samaa kaavaa queer-tutkimuksen myötä. Foucault'n ajan strukturalismi korosti henkilökotaisia piirteitä sekä identiteettiä. Foucault'n itsensä mukaan seksuaalisuus ei saanut olla minuuden perusta. Samoin myös Milkin politiikan alkutaipaleet koostuivat massojen miellyttämisestä sekä perinteisen san franciscolaisen poliittisten olojen parantamisesta. Butlerin mielestä seksuaalisuus on performoitua, josta seurauksena Butlerin teoriaa sukupuolesta performanssina jalostanut Wilchins piti seksuaalivähemmistöjen tärkeimpänä tehtävänä sukupuolinormien rikkomista rohkeasti julkisesti. Wilchinsin mielestä seksuaalivähemmistöjä julkisuudessa edustavat ovat liikaa pyrkineet saamaan tasa-arvoista kohtelua sen sijaan, että pyytäisivät itselleen oikeutta olla valtavirrasta erottuvia. Wilchinsin mukaan myös poliittisten päättäjien pitäisi rohkeasti ilmaista omaa seksuaalisuuttaan ja korostaa, että seksuaalivähemmistöjä on julkisuudessa muuallakin kuin kulttuurin parissa työskenteleviä. (Wilchins 2004)

Hope puheen teemana on jokaisen seksuaalisuutensa julkituominen, ja siksi se on sävyltään hyvin rohkaiseva. Milk puhuu suoraan omasta kokemuksestaan, ja se näkyy erityisesti juuri ensimmäisen persoonapronominin liioittelussa käytössä. Puheissaan eniten käytetty identifikaation keino me/muut teema unohtuu kyseisessä puheessa, ja puhujaksi nousee meidän sijaan minä. Minä-pronominia retoriikassa on kommentoinut Hart teoksessaan *Modern Rhetorical Criticism* (1997). Puhuja voi helposti tehdä retorisia, taktisia ratkaisuja minä-sanana painotuksella ja käytöllä. Jos puhuja ei käytä minä-sanaa, jää hän kuulijoista mahdollisesti etäiseksi toimijaksi. Etäinen toimija saa kuitenkin helposti myös luotettavan virkamiesmäisen vastaanoton ja sen mukanaan tuoman auktoriteetin puolelleen. Jos puhuja puhuu paljon passiivimuodossa eikä ota henkilökohtaista sidettä aiheeseen, on emotionaalista yhteyttä vaikea kehittää. Paljon minä-sanaa viljelevät puheet korostavat puhujan inhimillisyyttä ja helpottavat yleisöä samaistumaan puhujaan. Myös minä-sanana poisjättäminen ja esimerkiksi muuttaminen muotoon me on retorinen ratkaisu. Minä-sanalla

on myös yhtä helppo luoda kuilua kuin lähentyäkin tiettyä ryhmää. Milk muuttaa *Hope* puheensa myötä pronominin vaivihkaa meistä minuun, samalla nostaessaan itsensä jalustalle. ”*The first gay people we elect must be strong*”—”*I personally never forget that people are more important than buildings. I use the word “I” because I’m proud. I stand here tonight in front of my gay sisters, brothers and friends because I’m proud of you*” (Milk 1978 a)

Toivoa peräänkuuluttavan puheen ollessa rohkaiseva ja ystävällinen, *Gay Freedom Day Speech* (Milk 1978 b) sen sijaan on sävyltään hyökkäävä, syyttävä sekä pelokas. Uuden oikeiston nousuun ei suhtauduta enää ironiseen tapaan vitsaillen, vaan sen sijaan etsimällä syntipukkeja. Lisäksi Milk palaa juurilleen Yhdysvaltojen itsenäisyysymbolien avulla yksilönvapauden perusteluun.

Burkelaisittain syntipukkiteoria tarkoittaa yhteiskunnan arvottamista, toisten tekojen arvostelua tai ihmisten roolien kommentoimista (ks. kappale Burken identifikaatioteoriat). Puhuessaan suurelle paraatiyleisölle Milk keskittyy etsimään syyllisiä seksuaalivähemmistöjen kaltoinkohteluun. Kuulijoina ovat ”*gay brothers and sisters*”, yhtenäinen joukko, jonka Milk tulkitsee perheekseen. Tätä joukkoa yhdistää muodollinen identifikaatio, seksuaalinen suuntautuminen, ja sen myötä yhteisenä vihollisena koetaan uusi, konservatiivinen oikeisto.

Milk tekee rajujakin vertauksia seksuaalivähemmistöjen oikeuksien historiaan, maalatessaan uhkakuvia natsisaksan aikaisesta kohtelusta. ”*We are not going to allow our rights to be taken away and then march with bowed heads into the gas chambers. On this anniversary of Stonewall I ask my gay sisters and brothers to make the commitment to fight.*” (Milk 1978 b) Taistelulla Milk tarkoittaa rohkeutta tulla julkisesti ulos kaapista.

Milkin mukaan Anita Bryant ja hänen uskollinen ryhmänsä käyttävät väärin raamatun sanomaa. Omien sanojensa mukaan Milk on myös pettynyt kristillisiin johtajiin, jotka antavat väärin kristinuskon sanomaa. ”*I’m tired of listening to the Anita Bryants twist the language and the meaning of the bible to fit their own distorted outlook. But I’m even more tired of the silence from the religious leaders of this nation who know that she’s playing fast and loose with the true meaning of the bible.*” (Milk 1978 b) Bryantin lisäksi Milk syyttää Briggsiä tilastojen ja faktojen väärentämisestä homoseksuaalien osalta. Kuitenkin edellistä kaavaa seuraten hän on vielä enemmän kyllästynyt opettajien, kasvattajien ja psykologien hiljaiseen hyväksyntään.

Briggs ja Bryant rikkovat Milkin mukaan ihmisoikeuksia, mutta kaavaa noudattaen Milk on kyllästynyt presidentti Jimmy Carterin ja valkoisen talon hiljaiseen hyväksyntään. Milkin mukaan Carter tunnetaan ihmisoikeuksien puolestapuhujana, joten hänen tulisi ensimmäisenä ottaa käsittelynsä maansa seksuaalivähemmistöt. ”*Jimmy Carter, You have to make the choice- it’s in your hands: either years of violence.. Or you can help turn the pages of history that much faster. It’s up to you. And now. Before it’s too late. Come to California and speak out against Briggs... If you don’t- then we will come to you!!!*” (Milk 1978 b) Milk uhkaa, että vuoden päästä itsenäisyyspäivänä, vuosikymmen Martin Luther King Jr:n jälkeen, marssivat seksuaalivähemmistöt Washingtoniin vaatimaan oikeuksiaan.

Milk vetoaa myös tunnettuihin yhdysvaltalaisiin vapaussymboleihin. Yhdysvallat tunnetaan nationalistisena maana, jonka itsenäisyystaistelujen jälkeiset symbolit ovat saaneet suuren merkityksen yksilönvapauden kannalta. Milk nostaa esille vapaudenpatsaan, itsenäisyysjulistuksen ja kansallislaulun sanoman vapaista kansalaisista. Seksuaalista tasa-arvoa vastustaville Bryantille sekä Briggsille Milk toteaa, että ”*You cannot erase those words from the Declaration of Independence. No matter how hard you try. You cannot chip those words from off the base of the statue of liberty. And no matter how hard you cannot sing the “Stars spangled banner” without those words.*” (Milk 1978 b)

Ehdotus 6:n lähestyessä Milk ja Briggs kävivät useita julkisia debatteja aiheesta. San Franciscon kanavalla KPIX-TV näytetty debatti on yksi niistä harvoista, jotka saatiin puhtaaksikirjoitettua. Tuttuun tapaansa Milk sekä Briggs keskustelevat seksuaalivähemmistöjen oikeuksista toimia opettajina, oikeudesta jonka Briggs ehdotuksen 6 muodossa halusi poistaa. Debatteihin Milk valmistui San Franciscon yliopiston professorin Sally Gearhartin kanssa. (2013, 227-228)

Milk turvautui tuttuun tapaansa tilastoihin sekä faktoihin, mutta myös narratiiveihin. Omakohtaiset kokemuksen homoseksuaalisuudesta synnynnäisenä piirteenä matkimisen sijaan toimivat vastakohtana Briggsin syytöksille homoseksuaalien opettajien antamalle mallille oppilailleen. Milk myös muistutti Briggsiä kehityksestä, joka on lopulta sallinut oikeuden toimia opettajana niin naisille kuin mustillekin. Briggs sen sijaan vetoaa vanhempiin todeten, että vanhemmilla tulisi olla oikeus saada valita lastensa opettajat ja tähän hän tarjoaa apua ehdotuksen 6 muodossa. Vaikka debattia oli jatkettu koko kesän, keskustelivat Milk sekä Briggs asiallisesti ajankohtaisesta aiheesta.

(2013, 227–228)

Puhuessaan Briggsin kanssa seksuaalivähemmistöjen roolista ja ehdotus 6:sta, Milk sekä Briggs perustavat argumenttinsa homoseksuaalisuudelle tahtona. Milk korostaa seksuaalisuutta synnynnäisenä ominaisuutena. *“They’re afraid of change. Because of fears and myths put into their heads. . . . One of those myths in this new ordinance is that you choose your sexuality. You don’t choose your homosexuality. Like you don’t choose blue eyes.”* (Milk 1978 c) Briggsin mukaan kriittistä on nuorten oppiminen sekä esimerkin ottaminen aikuisista. *“But children learn by example. Children emulate. People need heroes. I said at the opening of the show that the reason you wanted to be elected to high office is so you can recruit and convert every young, adolescent homosexual.”* (Briggs 1978)

Puhuja voi korostaa itseään konkreettisilla tarinoilla eli narratiiveilla. Narratiivit tunnistaa siitä, että ne seuraavat aina kaavaa alku-keskikohta-loppu. Ne sisältävät paljon kuvailua ja yksityiskohtia, sisältävät primitiivistä ja henkilökohtaisia paljastuksia, mutta jättävät myös kuulijalle mahdollisuuden luoda lopullisen tulkinnan. (Hart 1997) Milk käytti narratiiveja usein korostaakseen konkreettisesti seksuaalivähemmistöjen ongelmia ja tullakseen samalla konkreettisesti osaksi vähemmistöä. Briggsin kanssa keskustellessaan Milk kertoo omaa kokemustaan homoseksuaalien syrjinnästä, seksuaalisuudesta synnynnäisenä piirteenä sekä näiden aiheuttamista vaikeuksista konservatiivisessa yhteiskunnassa. Milkin kokemus herättää kuulijassaan sympatiaa verrattuna konservatiiviseen Briggsiin, jonka mielipiteet perustuvat väitteisiin ilman perusteluja. Milkin narratiivinen lähestymistapa toimii ja Milk selvästi päihittää kaksintaistelussa Briggsin. (Milk 1978)

4.3 Vaalikampanjamateriaalin analyysi

“Who Really Represents You” Campaign flyer, syyskuu 1973

“Harvey Milk for Supervisor” Campaign letter, 26.2. 1975

**“Statement of Harvey Milk, Candidate for the 16th Assembly District” Campaign material,
9.3.1976**

Tässä kappaleessa tulkitsemme kahta Milkin vaalikampanjamateriaalia niiden retorisen muutoksen näkökulmasta. Tarkoituksena olisi tulkita, kuinka Milkin kampanja kehittyi ensimmäisen, tappioon päättyneen kampanjan jälkeen.

Vuonna 1973 Milk oli ensimmäistä kertaa ehdolla kaupunginvaltuustoon. Uutena kasvona San Franciscon poliittisella kentällä oleva Milk halusi tehdä selväksi kansalle, kuka Harvey Milk oikein on. Kuten aiemmasta kappaleesta kävi ilmi, korosti Milk poliittisen uransa alkuvaiheilla paikallista politiikka, naapurustoja, paikallista kulttuuria sekä niiden tasapainon mahdollistavan kansalaisten tasa-arvoa. Uutena tulokkaana San Franciscon poliittisella kentällä Milkin oli helppo korostaa jo istuvien valtuutettujen ja itsensä poliittisten linjauksien eroja. Kampanjaflyerissaan *Who really Represents You* Milk loi lukijalle helposti lähestyttävän taulukon, jossa oli tiivistetysti kansalaisilta esiinnousseita kunnallisia ongelmakohtia, sarakkeet sekä Milkin että istuvien valtuutettujen mielipiteistä kyseisiin asiaan sekä näiden välillä oma sarake varattuna itse lukijan omalle mielipiteelle. Sarakkeeseen sijoittelulla Milk korosti Eros itsensä sekä istuvien edustajien välillä, sekä myös nosti lukijan osaksi päätöksentekoa. Milkin ja valtuutettujen väliin sijoitettu lukija sai tehdä päätöksensä kääntyisikö tukemaan Milkiä vai istuvaa valtuustoa. Mainoksen sijaan lukijan sijoittaminen osaksi päätöksiä sekä konkreettisesti sijoittamalla lukija Milkin ja kaupunginvaltuutettujen väliin korosti kuilua Milkin mielipiteiden sekä kaupunginvaltuuston välillä. (Milk 1973)

Vaalikampanjan taktiset linjaukset eivät kuitenkaan rajoittuneet pelkkään mainoksen sijoitteluun vaan ulottuivat myös mainoksessa käsiteltäviin aiheisiin. Poliisivoimat, latinalainen asuinalue,

julkinen liikenne, kaupungin työntekijät ja heidän paikallisuuteen, taidekeskus, uhrin rikoslaki, lastenkoti, vastuullisuus sekä kaupungin tulevaisuudensuunnitelmat jakavat Milkin ja kaupunginvaltuutetut kahtia, Milk jeffersonimaiseen tapansa korostaa paikallispoliittisuutta, paikallistason päätöksentekoa sekä koko kunnan tasa-arvoista kohtelua rodusta, varallisuudesta tai sijainnista huolimatta. Tärkeintä oli kuitenkin, että työt ja tulot tulevat kaupunkiin. Milk korostaa erojaan valtuutettuihin, mutta ei korosta omaa seksuaalisuuttaan lainkaan. (Milk 1973)

Sen sijaan kampanjakirjeessään *Harvey Milk fo Supervisor* pari vuotta myöhemmin vuonna 1975 Milk julkistaa vaalikampanjansa ja samalla ottaa kantaa omaan seksuaalisuuteensa ja sen vaikutukseen äänestystuloksen kannalta. Milkin mukaan hän on tehnyt merkittävän työn rakentaessaan sidettä homojen ja heteroiden välillä. *”The Gay vote is powerful, the Gay vote can make a difference. But it is the tremendous straight vote which makes the real decisions. With this fact in mind, I’ve gone into the straight community— at many functions I’ve been the “token” Gay. I’ve tried to build a bridge between “us” and “them” because I believe that contact with the straight community is a two- way street and it is only by it that we can gain what we all want: equality and acceptance.”* (Milk 1975)

Milkin mukaan tukevia vaaleja ei voiteta yhden asian politiikalla. Sen takia Milk aikoo korostaa omaa talousasiantuntijataustansa, ja korostaa olevansa vakavasti otettava ehdokas. Prioriteetikseen hän ottaa kunnan, ja jalkautumalla kansan pariin hän toteuttaa parhaiten kuntatason politiikka. Milk myöntää tulevan kampanjansa olevan populistinen, jotta suuri kannatusmäärä on mahdollista saavuttaa. Erotien aiemmasta kampanjasta sekä kampanjamateriaalistaan, on Milk nyt sinut oman seksuaalisuutensa kanssa. Milk ymmärtää, että vaikkei hän poliittisessa tematiikassaan korosta seksuaalisuuttaan, on se silti julkisessa tiedossa ja äänestäjiin vaikuttava asia. Siksi Milk ymmärtääkin ensimmäisen kampanjansa jälkeen kehittää populistista lähestymistapaansa paikallisiin ongelmiin, mutta samalla julkisesta ottaa kantaa myös seksuaalivähemmistöjen asemaan. (Milk 1975)

“Statement of Harvey Milk, Candidate for the 16th Assembly District” vaalikampanjamateriaalitekstissään Milkin teemana on Harvey Milk vastaan koneisto. Samaa teemaa kantoi koko Milkin kampanja edustajanhuoneistoon. Mosconen nimitys kaupungin pormestariksi valoi uutta uskoa seksuaalivähemmistöjen kampanjaan, sillä Moscone tunnettiin

liberaalina, suvaitsevana poliitikkona. Milk oli oman alueensa, alue 16:n ehdokkaana. (Black, Morris 2013, 121)

Kampanjatekstissään Milk painotti omaa humanisuuttaan. Hän korosti kokemuksiaan äänestysalueen sisällä, korosti tuntevansa sen ja jakavansa itse sen yhteiskunnalliset ongelmat. Vastustaessaan poliittiseksi koneeksi muodostunutta ammattipoliitikkojen yhteenliittymä Milk toteaa olevansa nyt kuten aiemminkin pienen ihmisen puolella. ” *We need people with a concern and awareness of the problems of the people of this district: the poor people, the little people, the people who pay the taxes and who contribute to the quality of life that is so prized in this district. In every race that I’ve run, every board that I’ve ever worked on, my aim has been to help these people.* ” (Milk 1976)

Milk korostaa eroaan itsensä ja koneistossa kutsutun littouman välillä. Hän puhuu meistä puhuessaan alueen kansalaisista. Hän puhuu meidän ongelmista korostetusti, tuoden ilmi huolensa niistä. Hän korostaa omaa yrittäjyyttä, aiempia toimia naapuruston hyväksi sekä omaa auktoriteettiään. Samalla hän kertoo jalkautuneensa kansan keskelle kysymään mielipiteitä koneistosta ja sen poliittisesta ratkaisukyvyistä. Toisin kuin aiemmin, Milk ei pyri mystifoimalla itseään, vaan sen sijaan korostaa omia inhimillisiä piirteitään. Kuvitteellinen raja Milkin ja koneiston välillä on helppo hahmottaa, valinnan Milkin todetessa koneistosta: ” *Machines operate on oil and grease; they’re dirty, dehumanizing, and too often unresponsive to any needs but those of the operators.* ” (Milk 1976)

5. TULKINTAA

Milkin poliittinen ura muovautui kehityskaareksi, jonka aikana Milk kasvatti kannatustaan, vaihtoi identiteettistrategioita ja korosti poliittisen kontekstin mukaisesti erilaisia aiheita. Alkuaikojen hippiyhteistö politiikkaan ponnahtanut Milk halusi tulla tunnetuksi kaikkien heikompiensaisten asemaa ajavana paikallisena ehdokkaana. Latinalaiset, aasialaiset, nuoret, vanhukset ja vammaiset saivat osansa Milkin poliittisesta innokkuudesta. Identifikaationa toimi institutionaalinen yhteys ja huoli yhteisestä kaupungista ja sen tulevaisuudesta. Milk kehitti tulevaisuuskenaarioita, joka toimivat varsinkin heteronormatiiviseen yleisöön. Lapsille ja lapsenlapsille jätettävä kaupunki muistutti perintöä, joka suojeltuna olisi ylpeä jättää jälkeensä. Milk korosti paikkakuntalaisuuttaan, tasa-arvoisuuttaan kansan kanssa ja omaa kokemattomuuttaan. Auktoriteettia kaivaessaan hän muistutti taloustieteilijän urastaan tai yrittäjän kokemuksistaan. Homoseksuaaliksi hän ei kuitenkaan mieltänyt itseään eikä odottanut yleisönsäkään niin tekevän. Yhden vähemmistön sijaan hän ajoi suuren yleisön tasa-arvoista kohtelua.

Milk oli kokenut korkeakulttuurin harrastaja, ja siksi Milkin kulttuuriset poliittikoinnit julkisen liikenteen ja kirjaston puolesta yllättivät monet. Teatterin ja oopperan ystävänä tunnettu Milk populistisen tapansa korosti halvemman kulttuurin, kuten kirjaston asemaa kaupungin julkisuuskuvaan luodessa. Milk ymmärsi, että koko yhteiskunnalla ei ole varaa nauttia kallistavaa kulttuurista, joten kulttuurin kannattajan oli tultava kompromissiin, joka tarkoitti halvan kulttuurin ylistystä samalla mainostaen sitä. Milkin mukaan talouden lisäksi seuraavana kaupungin julkisuuskuvaan ja imagoa luo kulttuuri.

Milk korosti jatkuvasti omaa osaamattomuuttaan poliittisella kentällä. Jatkovaa erottautumista poliitikkoihin Milk teki nostamalla esille kehitysehdotuksensa päättäjien tekemiin tai huomiotta jättämiin päätöksiin. Syyttäminen sekä erottautuminen muista ammattipoliitikoista loivat Milkistä kuulijoille innovatiivisen, tuoreen sekä eritoten kuvan kansanmiehestä ajamassa yhteisiä asioita.

Vasta valtuuston valittu Milk ryhtyi ajamaan seksuaalivähemmistön asemaa prioriteettinään. Saavutettuaan paikan kansan suosiolla Milk tuntui unohtaneen yhteisen huolen kaupungista. Sen sijaan Milkin mielestä seksuaalivähemmistöjen kohtelu heijastuu suoraan koko yhteiskunnan yksilönoikeuksiin. Milkistä nousi esille konkreettisesti vähemmistön edustajan rooli Milkin

korostaessaan tarinoita kokemastaan syrjinnästä, kokemuksia homoseksuaalin liikeyrittäjän ongelmista sekä omasta rohkeudestaan. Me San Franciscolaiset muuttuivat Homosiskoiksi ja – veljiksi. Yhteisen kaupungin sijaan oltiinkin yhä suuri perhettä, jonka sisällä uskallettiin nauraa itselle ironian keinoin, avautua narratiivien avulla tai syyttää konservatiiveja natsiksi.

Burkelaisittain Milkin retorinenidentifikaatio muuttui siis muodollisesta mystifikoinnin ja syyttelyn kautta ideologiseksi ja ironiseksi. Yhteisen kaupungin prioriteetista siirryttiin korostamaan omaa osaamistaan, syyttämään uutta oikeistoa ja lopulta päästiin virkaan ajamaan seksuaalivähemmistöjen asemaa.

Milkin Jeffersonin jalanjäljissä kulkevat argumentaatiot Yhdysvaltojen perustusdokumenttien yksilönvapaudesta, oikeudesta uskonnonvapauteen, kirkon ja uskonnon separatismista sekä päätöksenteon paikallisuudesta loivat Milkistä kuvaa perinteisenä amerikkalaisena, patrioottisia arvoja ajavana ehdokkaana. Nationalisuutta korostavan, paikallisista ongelmista kiinnostuneen ehdokkaan oli helpompi saavuttaa suuren yleisön suosio kuin homoseksuaalin, seksuaalivähemmistöjen asiaa ajavan ehdokkaan. Moralismi oli teemana Milkillä suosittu, hän käytti sitä vastustaakseen uuden oikeiston nousua sekä kokemaansa liiallista holhousta kansalaisia kohtaan. Milkin mukaan valtion harjoittamaan moraalisiin käytetään liikaa resursseja sen sijaan, että kansalaisten oikeuksien toteutumista tulisi valvoa.

Queer-tutkimuksen kannalta Milkin politiikka oli mielenkiintoista ja ehdottomasti tutkimuksen arvoista. Mitä seksuaalisuuden poliittisuuden kannalta tarkoitti Milkin tematiikan muuttuminen asiantuntevasta paikallispoliitikosta yhden asian homopoliitikoksi?

Milkin takinkääntöön ei olla perehdytty häntä koskevissa tutkimuksissa, noita on muutenkin tehty erittäin vähän. Retorinen kehitys on selvä ja muutokset näkyvät, mutta mitä queer-tutkimus asiasta tuumaa? Foucault'n mukaan seksuaalisuuteen painostetaan liikaa yhteiskunnan puolesta. Foucault'n mukaan seksuaalinen tunnistautuminen on yhteiskunnan luoma tapahtuma, jonka jälkeen ihminen voi olla sinut itsensä ja identiteettinsä kanssa. Foucault kuitenkin uskoo, että seksuaalisuus on vain osa identiteettiä, jonka muut piirteet määrittävät enemmän yksilöä itseään. Milkin tapauksessa seksuaalisuus hyväksyttiin itselle jo hyvissä ajoin, mutta julkiseksi aiheeksi se nostettiin Milkin omasta tahdosta vasta poliittisen kontekstin ja kehityksen ollessa sille valmis. Milkiä tulkiten seksuaalisuus syrjäytettiin poliittisen kampanjoinnin alussa Milkin korostaessa

omia muita, jopa politiikan kannalta oleellisimpia ominaisuuksia. Seksuaalisuus jäi taloustuntemuksen, humaaniuden sekä populistin ominaisuuksien taakse, ja vasta jyrkän kristillisen oikeiston nousu ajoi Milkin julkisesti korostamaan omaa seksuaalisuuttaan.

Foucault'n seuraajat Butler ja Wilchins korostivat seksuaalisuuden ongelmallisuutta. Butlerille seksuaalisuus on ominaisuus, joka on yhteiskunnan kehittämä. Butlerin mukaan seksuaalisuutta performoidaan, jolloin luodaan sukupuoliroolin mukaiset ominaisuudet. Milkin voidaan tulkita myös esittävän seksuaalisuuttaan, sillä yleisön vaihtuessa heteronormatiivisesta homonormatiiviseen, vaihtuu Milkin identiteetti ja piirteet, joita siitä korostetaan. Wilchins sen sijaan vaatii seksuaalivähemmistön erioikeutettua asemaa, sillä hänen mielestään on väärin ajaa tasa-arvoa, sillä sen perusoletus on universaalisuudessa. Wilchinsin mukaan seksuaalivähemmistöjä ei voida ajaa yhteiseen kategoriaan heteroiden kanssa, sillä silloin hyväksyttäisiin tasavertaistaminen tilanteessa, jossa seksuaalivähemmistöt ovat heterogeenisestä massasta erottuvia oman arvonsa tunteva ryhmä. Wilchins ja Butter peräänkuuluttavat seksuaalisuuden julkisuutta ja tärkeyttä varsinkin mediassa esillä olevilla kulttuurin tai politiikan toimijoille. Heidän mielestään jokainen julkihomo avaa oven ja samalla mahdollisuuksia muille. Milk oli julkisuudessa toimiva julkihomo, jolle kuitenkin seksuaalivähemmistöt eivät olleet uniikki, omalaatuinen ryhmä. Sen sijaan Milk korosti omaa kansanomaisuuttaan populistisin keinoin, eikä edes lopulta identifioituttuaan seksuaalivähemmistökysymykseen vaatinut hyväksyntää erilaisuudelle vaan tasa-arvoa.

Queer-tutkimus Butlerin johdolla kritisoi homopoliitikkojen sekä seksuaalivähemmistöpoliittisia kannanottoja, joissa seksuaalivähemmistöiksi mielletään keski- tai hyväluokkaiset, valkoihoiset homoseksuaalit miehet. Postmodernit queer-tutkijat peräänkuuluttivat lesbojen, biseksuaalien, transihmisten sekä etnisiin vähemmistöihin kuuluvien homoseksuaalien asemaa homokysymyksessä. Vaikka Milk tunnettiin vähemmistöjen edustajana, ei Milk koskaan paneutunut seksuaalivähemmistöihin puheissaan tarkemmin. Keskustelu käytiin homoseksuaalin amerikkalaisen miehen ympärillä. Milkin puheiden homoseksuaalit olivat hyvätuloisia miehiä, jopa mahdollisesti yrittäjiä hänen kanssaan. Lesboista tai transseksuaaleista ei Milkin puheissa keskusteltu lainkaan. Etnisen taustan Milk hylkää kokonaan seksuaalikeskustelussa, ja se voidaan tulkita joko itsestäänselvyudeksi valkoihoisista homoseksuaaleista tai sitten ominaisuudeksi, jolla Milkin mielestä ei ole merkitystä.

Milkin poliittinen retoriikka kehittyi paikallistason politiikasta naapurustoja korostavasta ehdokkaasta yhden asian ammattipoliitikoksi. Tutkimuskysymyksenä oli hahmottaa Milkin poliitikon ominaisuuksia ja tulkita hänen retorisia strategian keinoja saavuttaakseen kansansuosio. Puheiden retorisen analyysin lopputuleman tulen tulkintaan, jossa Milk oli populistinen poliitikko, joka vaihtoi identiteettiään korostavia piirteitä poliittisten kontekstin vaihtuessa. Milk oli eräänlainen populistinen kameleontti, joka vaihtoi rooliaan ammattijärjestöjen tutkijasta taloustietäjäksi, ammattipoliitikosta homoparaatin osallistujaksi. Milkin politiikan vahvuus oli yleisön lukeminen sekä samaistumiskeinojen laaja käyttö. Milkin identifioitumisen keinot kattavat kaikki Burken identikasteorian mahdollisuudet, ja Milk onnistuikin muovautumisen yleisön vaatimusten mukaan.

6. TESTAMENTTI JA PERINTÖ

”Harvey Milk’s Political Will” 18.11.1977

Harvey Milkin poliittisen uran kiteyttää hänen poliittinen testamenttinsa, jonka Milk nauhoitti peläten omaa salamurhaamistaan. Luotetulle asianajajalleen Milk totesi, että nauhoitus julkaistaan vain, jos hänet tapetaan. Poliittisesti uhkarohkea Milk pelkäsi oman kohtalonsa puolesta, ja halusi avata ajatuksena lopullisesti poliittiseksi testamentiksi kutsutussa viestissään, jonka hän nauhoitti vuosi ennen kuolemaansa. (Shilts 2009, 444)

”I fully realize that a person who stands for what I stand for— a gay activist— becomes the target of potential target for a person who is insecure, terrified, afraid, or very disturbed themselves. Knowing that I could be assassinated at any moment or any time, I feel it’s important that some people should understand my thoughts. So the following are my thoughts, my wishes, my desires, whatever. I’d like to pass them on and played for the appropriate people.” (Milk 1977)

Puheessaan Milk pohtii politiikkaansa, sen lopullista roolia, omaa merkitystään seksuaalivähemmistöpolitiikalle sekä mitä hän poliittisella osallistumisellaan halusi lopulta saavuttaa. Samaa on tarkoitus pohtia myös tässä luvussa, miettiä Milkin poliittista perintöä seksuaalivähemmistökeskustelulle Yhdysvalloissa. Black ja Morris (2013) tulkitsevat Milkin haikeana jättävän kesken matkan kohti ”luvattua maata homoveljien ja siskojensa kanssa.” Heidän mielestään puheesta on tulkittava pettymys, vaikka poliittisesti Milk ehti saada aikaan paljon kehitystä seksuaalivähemmistöjen asemaan.

Testamentilla oli myös tunteiden ja politiikan avaamisen lisäksi toinenkin tarkoitus. Sen tarkoitus oli johdattaa kaupunginjohtaja Moscone Milkin mahdollisen seuraajan valinnassa. Milk tekee selväksi omat ehdokkaansa, mutta tärkeintä olisi, että seuraaja olisi osa Milkin johtamaa liikettä. Milk myös kertoo liikkeestä ja sen merkityksestä hänen politiikalleen. Milkin mukaan hänet tulkittiin homoseksuaaliksi liikkeeksi sekä sen pääehdokkaaksi. Omien sanojensa mukaan hän oli osa liikettä, ja liike itsessään oli poliittinen ehdokas jota äänestettiin. *”I’ve considered the movement the candidate. I think there’s a delineation between those who use the movement and those who are part of the movement. I think I was always part of the movement. And I think that.”*

(Milk 1977)

Milk vetoaa kaupunginjohtajaan, suosittelee omasta lähipiiristään varteenotettavia ehdokkaita ja painottaa omaa tahtoaan enne kuolemaansa. Kaikki viittaa siihen, että Milk oli varautunut tosissaan oman mahdolliseen murhaansa. Esille on nostettava myös Milkin ehdottama seuraajansa, vihdoinkin nainen politiikassa Milkin kehotuksesta. Vasta poliittisessa testamentissaan Milk korostaa naisten poliittista osaamista seksuaalivähemmistökyseksessä. ”*And I hope the mayor would understand that in cases like this, the tradition has been to replace a person who has been assassinated with someone who is close to the candidate in thought, rather than somebody who actively or quietly opposed the candidate. And it’s important that it happens. I cannot urge the mayor strongly enough to hear what I’m saying. I think that if he did that, he would be gaining a tremendous amount of support.*” (Milk 1977)

Ehdokkaiden nimeäminen jälkeen Milk nostaa esille toisen, mahdollisen kuolemansa jälkeisen kysymyksen; kuinka toimia surun ja kiukun keskellä. Milkin mukaan hänen salamurhansa tulisi nostaa seksuaalivähemmistöjen edustajat lopullisesti ulos kaapista barrikadeille. Hän korostaa toivoa myös epätoivon keskellä. Milk vetoaa kuulijoihinsa antamalla ymmärtää, että jos hänet murhataan, ei hän halua kuolla turhaan, siksi jokaisen on tultava kaapista ulos. Vielä kuolemaansa pohtiessa Milkin mukaan tärkeintä olisi stereotyyppien purkaminen. Poliittisesti valveutunut Milk näki oman kuolemansakin poliittisena tapahtumana, josta tulisi liikkeen kannalta ottaa kaikki hyöty irti. ”*I would like to see every gay lawyer, every gay architect come out, stand up and let the world know. That would do more to end prejudice overnight than anybody could imagine. I urge them to do that, urge them to come out. Only that way will we start to achieve our rights.*” (Milk 1977)

Milkin poliittinen testamentti muistuttaa oikeaa testamenttia valtuustopaikan perimisen lisäksi myös vainajan muistotilaisuustoiveiden osalta. Milkin pettymys kristilliseen kirkkoon sen tukiessa Anita Bryantin Save Our Children-kampanjaan purkautuu toiveissa olla järjestämättä uskonnollisia muistotilaisuuksia. Vielä testamentissaan Milk nostaa esille syntipukkina toimivan kristillisen oikeiston ja vääryyden, jota he kristinuskon nimissä tekevät. ”*Until the churches speak out against the Anita Bryants who have been playing gymnastics with the Bible, the churches which remain so quiet have the guts to speak out in the name of Judaism or Christianity or whatever they profess to be for in words but not actions and deeds.*” (Milk 1977)

Puhe päättyy, kuten Milkin moni muukin puhe, keskittyy toivon peräänkuuluttamiseen. Viimeiseksi julkaistuksi jääneessä puheessaan Milk kertoo vihdoinkin sen, mihin politiikallaan on aina

pyrkinyt. *"I wish I had time to explain almost everything I did. Almost everything that was done with an eye on the gay movement."* (Milk 1977) Milk siis myöntää, että hänen poliittiset ratkaisut ja populistiset puheet ovat kaikki tehty homoliikkeen asemaa parantaakseen. Varsinkin nuoret homoseksuaalit, jotka eivät uskalla tulla kaapeistaan ja pelkäävät kohtaloaan, ovat Milkin mukaan hänen poliittisen agendan korkeimmalla paikalla. Testamenttinsa (1977) hän päättää lausahdukseen, joka voisi tiivistää myös koko hänen poliittisen uransa: *"And after all it's what this is all about. It's not about personal gain, not about ego, not about power— it's about giving those young people out there in the Altoona, Pennsylvania's hope. You gotta give them hope."*

Konkreettisen testamenttinsa lisäksi Milk jätti san franciscolaiselle, yhdysvaltalaiselle, sekä jopa universaalille homoseksuaalipolitiikalle jälkensä, jossa hänen perintönsä elää. Kaupunginjohtaja Mosconen sekä Milkin murha tarkoitti kaupungin kahden julkisesti ja avoimesti homoseksuaaleja tukeneen poliitikon menetystä. Vaikeaksi ja puolueelliseksi kääntynyt oikeudenkäynti Whitea vastaan sekä viiden vuoden istuttu tuomio aiheutti Milkin jo kyseenalaistaman joukkovihan homoseksuaalien keskuudessa. "Twinkie" tapauksena tunnetussa oikeudenkäynnissä White kertoi roskaruaan aiheuttaneet hänen tiedostamattoman tilansa. (Shilts 2009)

White night-mellakat syttyivät homoseksuaalien sekä poliisien välille tuomion tultua julki. Moni tuhatpäinen joukko marssi kaupungintalolle huutaen:

"All straight jury

No surprise

Dan White lives

And Harvey Milk dies."

Mellakat johtivat poliisiautojen polttamisiin, väkivaltaisuuksiin sekä pidätyksiin. Rauhallisen ja yhteistyökykyisen Milkin kuolema herätti seksuaalivähemmistöt sekä heidän tukijansa vastustamaan korruptoitunutta yhteiskuntaa, Whiten puolella ollutta poliisivoimaa sekä vääristynyttä oikeusjärjestelmää. Tärkeää kuitenkin oli yhteistyö ja palo muuttaa asioita, juuri niin kuin Milk seuraajiltaan toivoi. (Shilts 2009, 385-387)

Mellakoiden jälkeen pelättiin homoyhteisön vihamielisyyttä sekä kansan ristiriitojen paisumista niin paljon, että naapurustoihin perustuvat äänestysalueet purettiin San Franciscon paikallisvaaleissa aina 1990-luvulle asti. Se tarkoitti poliittiselta agendalla naapurustojen omien huolien sekä paikallisuuden poistumista, juuri niiden intressien, joiden eteen Milk ja Moscone kampanjoivat ennen kuolemaansa. (Shilts 2009, 399)

San Franciscossa näkyy yhä Milkin muisto. Kaupungissa on Harvey Milkin kirjasto, Harvey Milkin taidekeskus, Harvey Milkin demokraattinen kerho ja Harvey Milkin aukio patsaineen. Naapurusto, joka edellä Milk politiikkaan syöksyi, kiittää poliittista johtajaansa poliittisesta rohkeudesta. Shilts (2009) painottaa Milkin naiviin uskomukseen yksin muuttaa maailman suhtautuminen homoseksuaalisuuteen. Milk ei nähnyt muutosta, mutta perinnöksi hän jätti palon kannattajiinsa. Vuonna 1980 yli satatuhatta seuraajaa marssi Valkealle Talolle Milkin toivetta noudattaen.

Seksuaalivähemmistöpolitiikka tunnetaan 1970-luvun kontekstissa ulostulon vuosikymmenenä. Järjestöt syntyivät vastustamaan kristillisiä vaatimuksia, naisasialikkeen rohkaisemana sekä ajamaan ihmisoikeuskysymyksiä. Milkin kuoleman jälkeen 1979 perustettiin Yhdysvaltoihin Gay Liberation Front (GLF). GLF:n tehtävä oli ”a revolutionary homoseksual group of men and women formed with tue realization that complete sexual liberation for all people cannot come about unless existing social institutions are abolished. (Engel 2002)

GLF ei ajanut homojen työsyrynnän lopettamista, poliisivoimien vääryyden lopettamista tai poistaakseen sodomilakeja. Sillä ei ollut virkaa poliittisella kentällä, ja merkitys painottuikin pelkästään tietoisuuden lisäämiseen. Milkin perintöä jatkaen liike vaati, että seksuaalivähemmistöt tulisivat ulos kaapista. Ennen henkilökohtaisena päätöksenä pidetty kaapista ulos tuleminen muuttui poliittiseksi teoksi, jolla vastustetaan stereotyyppioita ja yhteiskunnan megatiivista suhtautumista. Tarkoituksena oli kerätä joukot taistelemaan oikeuksiensa puolesta, mutta se tarkoitti myös oman poliittisen, henkisen sekä fyysisen turvallisuuden uhraamista. (Engel 2002)

GLF romahti vuonna 1973 feministien kritiikkiin liikkeen mieskeskeisyydestä. Tilalle perustettiin National Gay Task Force 1973, joka uudelleennimettiin National Gay and Lesbian Force vuonna 1986 korostaakseen naisten asemaa yhdistyksessä. (Engel 2002)

1970-luvun lopulla San Franciscon vaikutuksen myötä Yhdysvaltoihin kehittyi oma homoseksuaalien alakulttuuri. Homoystävällisiä kahviloita, ravintoloita, terveyskeskuksia ja jopa kirkkoja perustettiin. Julkinen ulostulo mahdollisti palvelujen homoystävällisyyden. Homoseksuaalit hyödynsivät myös mediat voimaa laajentamalla omaa homoseksuaalilehdistöään rajusti. (Engel 2002)

1970-luvun loppu Milkin kuolemineen enteili jo homoliikkeen kuolemaa. Uusi oikeisto repi homoliikkeet alas konservatiivisella vaatimuksilla, eikä liikkeen poliittinen aktiivisuus ja halukkuus enää ottanut tuulta alleen. 1980-luvulla homoseksuaalit palasivat keskustelun kohteeksi, tällä kertaa AIDS-kysymyksen takia. AIDS mielletään homojen ja lesbojen sairaudeksi, joka vaarallisuutensa myötä pienensi liikkeen kantaa. Homoseksuaalien AIDS-kuolemat aiheuttivat liikkeelle kuitenkin hyvääkin, se ajoi liikkeen taas yhtäläiseksi ajamaan yhteisiä oikeuksiaan. AIDS säikäytti homoseksuaalit ja mahdollisesti leimasi heitä, joten kaapista ulostuleminen vaikeutui ja julkisesti homoseksuaalit vähenivät. The AIDS Coalition to Unleash Power (ACT UP) perustettiin 1987 promotoimaan julkisesti AIDS-tietoisuutta sekä saattamaan sen poliittiseksi aiheeksi. Lisäksi paikalliset poliittiset järjestöt ryhtyivät julkisesti tukemaan taistelua AIDS:ia vastaan. (Engel 2002)

AIDS-keskustelu avasi homoseksuaalien poliittisen esiinmarssin, jonka jälkeen homoseksuaalisuus on kehittynyt näkyväksi ja kuuluvaksi niin mediassa, kuin politiikassakin. Don't Ask, Don't Tell-perinteen vastustaminen on ollut yksi näkyvimmistä teemoista 1990 ja 2000 luvun Yhdysvaltalaisessa homopolitiikassa. Liikkeen ongelmaksi on muodostunut sen monihaaraisuus sekä haarojen yhteistyön kariutuminen. Yhteinen halu purkaa yhteiskunnan heteronormatiivisuus mahdollistaisi näkyvän poliittisen agendan, mutta yhteistyöhön kyvyttömät haarajörjestöt eivät ole saaneet voimiaan yhteen. (Engel 2002)

Harvey Milk Association ylläpitää Harvey Milkin muistoa ja jatkaa taistelua seksuaalivähemmistöjen aseman parantamiseksi. Milkin poliittinen sanoma ja vaatimus kaappien murtamisesta on jatkunut perintönä seuraavien sukupolvien liikkeissä. Kaikki vaativat julkista hyväksyntää, ja sen edellyttämää julkista ulostulemistä.

Poliittisen uransa, karismansa ja retoristen oivalluksiin lisäksi Milkille jäi tärkeä tehtävä, jonka hän täytti kuoltuaan. Monille nuorille homoille hän oli ensimmäinen ja ainoa oikea marttyyri, joka oli kuollut ajaessaan homoseksuaalien oikeuksia. Milkin kohtalo sinetöi tietoisuuden

epäoikeudenmukaisuudesta, jota suuri joukko kansasta kärsi päivittäin. Milkin kohtalo ja elämä oli metafora homoseksuaalien kokemuksista 1970-luvun Yhdysvalloissa. Milk antoi kasvot tälle vääryydelle, epätasa-arvolle sekä taistelulle sitä vastaan. (Shilts 2009, 409)

7. LÄHTEET

ACLU, American Civil Liberation Union, 2003, Getting Rid of Sodomy Laws: History and Strategy that Led to the Lawrence Decision, katsottu 9.12.2013

Alhanen Kai: Käytännöt ja ajattelu Foucault'n filosofiassa, 2007, Gaudeamus

Armitage David: The Declaration of Independence: A Global History, 2007, Harvard University Press, United States of America

Ashbee Edward: US Politics Today, 2004, Manchester University Press, Manchester

Black Jason Edward, Morris Charles E, Robinson Frank M, An Archieves of Hope: Harvey Milks Speeches and Writings, 2013, University of California Press

Brock Bernand L.: Kenneth Burke and the 21st Century, 1998, SUNY press

Brookey Robert Alan: Reinventing the Male Homosexual: The Rhetoric and Power of the Gay Gene, 2002, Indiana University Press, Bloomington

Burke Kenneth: A Grammar of Motives 1945, University of California Press, Unites States

Burke Kenneth: A Rhetoric of Motives 1969, University of California Press, United States

Butler Judith: Gender Trouble. Feminism, and the Subversions of Identity 1990 (Hankala Sukupuoli, suomentaneet Tuija Pulkkinen ja Leena-Maija Rossi, Tampere 2008)

Christensen Terry, Gerston Larry, Henschen Beth, Sidlow Edward: GOVT3, California Edition, 2012, Wadsworth

Cox Gary W. Katz, Jonathan N. Elbridge: Gerry's Salamander: The Electoral Consequences of the Reapportionment Revolution, 2002, Cambridge University Press

Cullen Jim, The American Dream: A Short History of an Idea that Shaped a Nation, 2003, Oxford
75

University Press, Oxford

Currie David P: The Constitution of United States: A Primer for the People, 2000, The University of Chicago Press, United States of America

Darsey James F. , Fossett Judith: Prophetic Tradition and Radical Rhetoric in America, 1997, New York University Press, New York

Echols Alice: Uhoa ja Unelmia; 60-luvunjälkijärjestyksiä, alkuteos Shaky Ground; The Sixties and its aftershocks. 2002, Suomennos Liisa Laaksonen ja Petri Stenman, Like Kustannus, Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2003.

Edwards Tim: Erotics & Politics; Gay Male Sexuality, Masculinity and Feminism, 1994, Routledge, Lontoo, Iso-Britannia

Engel Stephen: Making a Minority; understanding the Formation of the Gay and Lesbian Movement in the United States, 2004, teoksessa Richardson Diane, Seidman Steven: Handbook of Lesbian and Gay Studies, Sage Publications, Wiltshire

Enos Theresa: Encyclopedia of Rhetoric and Composition; communication from ancient times to the information age, 2009, Routledge, New York, United States

Foss Karen A: The Logic of Folly in the Political Campaigns of Harvey Milk, julkaistu teoksessa Queer words, Queer images, 1994, New York university Press, United States

Foss Karen A., Littlejohn Stephen W.: The Theories of Human Communication 2008, Thomson Wadsworth, United States

Fradly Marschall: Martin Luther King Jr., Penguin Book 2002, Suomennos Sirkka-Liisa Sjöblom WS Bookwell, Porvoo 2009

Hansen Gregory: Kenneth Burke's Rhetorical Theory within the Construction of the Ethnography of Speaking, 2003, Indiana University

Hartman Chester W. Carnochan Sarah City for Sale : The Transformation of San Francisco, , 2002, 76

University of California Press, Berkeley, CA, USA

Harvey Milk archives-Scott Smith Collection, The James C. Hormel Gay and Lesbian Center, 2003, San Francisco Public Library

Hickey Philip : Homosexuality: The Mental Illness That Went Away, Behaviorism and Mental Health, 2001

Jason Pierceson: The Rise and Stagnation of Gay Rights in American Political Development Paper presented at the Midwest Political Science Assn. Annual Conference April 12-15, 2007 University of Illinois at Springfield

Juvonen Tuula: Kaapista kaapin päälle, 2015, Vastapaino, Tampere

Kelly Mark G.E.: The Political Philosophy of Michelle Foucault, 2009, Routledge

Kronlund Anna: Parliamentary Oversight of the Exceptional Situations in a Presidential System, 2013, University of Jyväskylä

Mattila Noora: Ironia journalismissa : ironian keinot ja funktiot Helsingin Sanomissa ja Nyt-liitteessä, 2011

McInerney Daniel J. : Matkaopas Historiaan Yhdysvallat, 2005, UNIPress ab, Suomi

Miami Herald, 1977, Save our children inc. To the civil rights of parents: To save their Children from the Homosexual Influence

Palmer David, Normal Politics: Negotiating Sexuality and Child Endangerment in 1977 America, 2008, UMI, the United States

Palonen Kari, Summa Hilikka: Pelkkää retoriikkaa, 1996, Vastapaino, Tampere, Suomi

Rabin Jack: Encyclopedia of Public Administration and Public Policy: A-J, 2003

Ridinger Robert B: Speaking for Our Lives: Historic Speeches and Rhetoric for Gay and Lesbian Rights, 2012, The Hawort Press, Binghampton

Richardson Diane, Seidman Steven: Handbook od Lesbian and Gay Studies, 2004, Sage Publications, Wiltshire

Rimmerman Graig, A.: From Identity to Politics: The Lesbian and Gay Movements in the United States, 2002, Temple University Press, Philadelphia, the United States

Rueckert William H.: Letters from Kenneth Burke to William H. Rueckert, 1959-1987, 2003, Parlor Press

Shilts Randy: The Mayor of Castro Street – The Life And Times of Harvey Milk,1982, Atlantic Books, New York

Storey William: Politics Study Guides: U.S. Government and Politics (2nd Edition), 2010 Edinburg University Press, Edinburg

Taylor Verta, Whittier Nancy: Collective identity in social movement communities: lesbian feminist mobilization, in Aldon D. Morris and Carol McClurg Mueller, Frontiers in Social Movement Theory, 1992, Yale University Press, New Haven

Taylor Verta, Kaminski Elizabeth, Dugain Kimberly: From the Boverly to the Castro, Communities, Identities and Movements, teoksessa Richardson Diane, Seidman Steven: Handbook od Lesbian and Gay Studies, 2004, Sage Publications, Wiltshire

Väänänen Jouko: Rauhaa, Peace! Pasifismin Klassikoita., 2009, Like Kustannus, Otavan kirjapaino Oy, Keuruu

Wellman David: The Union Makes Us Strong: Radical Unionism on the San Francisco Waterfront, 1995, Cambridge University Press, Cambridge

Wilchins Riki: Queer Theory, Gender Theory, 2004, Alyson Publications, California

Willis Gary, *Inventing America: Jeffersons Declaration of Independence*, 2002, First Marine Books, United States of America

Dokumentti *The Times of Harvey Milk*, Rob Epstein, Black Sand Productions, Pacific Arts, UCLA Film and Television Archive 1984

Elämäkerrallinen elokuva *Milk*, Gus Van Sant, Focus Features 2009

Public Media for Northern California, katsottu 4.12.2013

<http://www.kqed.org/w/hood/castro/castroHistory.html>

Timberlake, Sean. Sfgate, katsottu 4.12.2013

<http://www.sfgate.com/neighborhoods/sf/castro/>

Harvey Milk Day:n kotisivu, katsottu 2.12.2013

<http://www.safeschoolscoalition.org/HarveyMilkDay/Biography.html>

MILKIN PUHEIDEN LÄHTEET

Shilts Randy: *The Mayor of Castro Street – The Life And Times of Harvey Milk*, 1982, Atlantic Books, New York

Black Jason Edward, Morris Charles E, Robinson Frank M, *An Archieves of Hope: Harvey Milks Speeches and Writings*, 2013, University of California Press

PUHEET

“Who Really Represents You” Campaign flyer (syyskuu 1973)

“Harvey Milk for Supervisor” Campaign letter, (26.2. 1975)

“Statement of Harvey Milk, Candidate for the 16th Assembly District” Campaign material, 9.3 1976

“Address to the San Francisco Chapter of the National Women’s Political Caucus” 5.9. 1973 (Milk 1973 a)

“Address to the Joint International Longshoremen & Warehousemen’s Union of San Francisco and to the Lafayette Club” 30.9. 1973 (Milk 1973 b)

“MUNI/Parking Garage” Press release, 27.9.1973 (Milk 1973 c)

“Library or Performing Arts Center” Press release, 4.6. 1974

"A City of Neighbourhoods", 10.1. 1978

”Reactionary Beer” 18.3.1976

“Gay Economic Power” 15.9.1979.

“Letter to Council Members re Judging People by Myths” Public letter, 13.3. 1978 (Milk 1978 a)

“The Hope Speech” 10.5 1978 (Milk 1978 b)

“Gay Freedom Day Speech” 25.7 1978 (Milk 1978 c)

“Harvey Milk vs. John Briggs” Televised debate transcription, 6.8. 1978 (Milk 1978 d)

”Harvey Milk’s Political Will” 18.11.1977